Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

Begroting na wijziging 2026

De Dienst Noardwest Fryslân

De Dienst Noardwest Fryslân
zo werkt het sociaal

HARLINGEN - TERSCHELLING - VLIELAND - WAADHOEKE

Voorwoord

Beste lezer,

Bij De Dienst en de gemeenten nemen we maatregelen om in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Zoals het aantal inwoners dat gebruikmaakt van Wmo-voorzieningen, jeugdhulp of een bijstandsuitkering. Dergelijke ontwikkelingen zijn niet volledig stuurbaar, maar door onze ondersteuning zo effectief mogelijk te organiseren bewegen we erop mee.

Onzichtbaar meebewegen
Zoals we ook meebewegen met veranderingen in het sociaal domein. Wetswijzigingen als de Participatiewet in Balans, digitaliseringstrajecten zoals de Wmebv, ontwikkelingen in de Jeugdzorgkosten: veranderingen met impact, voor inwoners, gemeenten en De Dienst. Veel van dat ‘meebewegen’ vindt achter de schermen plaats, en is daardoor misschien onzichtbaar voor u. Des te zichtbaarder is deze begroting zelf.

Kijkje achter de schermen
De begroting is voor ons niet alleen een financiële vooruitblik, maar ook een belangrijk communicatiemiddel om u mee te nemen achter de schermen bij De Dienst. Op hoofdlijnen weliswaar, maar we hopen u toch een inkijkje te geven in hoe wij onze expertise, doelen, ambities en ontwikkelpunten continu inzetten en aanpassen op onze veranderende omgeving.

Bijslijpen
Dat we onszelf voortdurend ontwikkelen ziet u ook letterlijk terug in deze begroting. Al jaren slijpen we de inhoud, schrijfstijl, vormgeving, infographics en achtergrondinformatie steeds verder bij om er een toegankelijk en informatief geheel van te maken.

Dit keer hebben we een héle grote slag geslagen: de begroting staat nu volledig online. Zo beweegt onze begroting mee met onze digitaliseringsambities, waar u meer over leest in deze begroting.

We zijn benieuwd naar wat u ervan vindt!

[redacted] Bestuursvoorzitter

[redacted] Directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Sociaal domein in beeld 5

Begroting in één oogopslag 5
Noardwest Fryslân 6
Gemeente Harlingen 8
Gemeente Terschelling 10
Gemeente Vlieland 12
Gemeente Waadhoeke 14

Samenwerking en processen in het sociaal domein 16
De rol van De Dienst in het sociaal domein 16
Samenhang Beleid en uitvoering 17

Programmabegroting 2026 18

Programma Werk, Participatie en Inkomen 19
Doelstellingen: Wat willen wij bereiken? 20
Spotlights 24
Financiële begroting Werk, Participatie en inkomen 25
Financiële uitgangspunten 33

Programma Armoedebestrijding 35
Doelstellingen: Wat willen wij bereiken? 36
Spotlights 40
Financiële begroting Armoedebestrijding 41
Financiële uitgangspunten 45

Programma Wmo en Jeugdwet 46
Doelstellingen: Wat willen wij bereiken? 48
Spotlights 53
Financiële begroting Jeugdwet en Wmo 54
Financiële uitgangspunten 65

Programma Bedrijfsvoering 67
Doelstellingen: Wat willen wij bereiken? 67
Spotlights 72
Financiële begroting 73
Financiële uitgangspunten 74

Financiële begroting 75

Totaal overzicht baten en lasten 76
Begroting EMU-saldo 79
Begroting vermogen en financieel resultaat 80
Weerstandsvermogen en risico's 81
Incidentele baten en lasten 83

Bijlagen 84

Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering 85
Gemeenschappelijke Regeling 86
Totaal overzicht baten en lasten per gemeente 87
Bedrijfsvoeringslasten naar taakveld 111
Berekening weerstandsvermogen 115
Beleidsindicatoren 118
Begrippenlijst 120
Afkortingenlijst 123

Sociaal domein in beeld

Begroting in één oogopslag

1. Noardwest Fryslân
2. Gemeente Harlingen
3. Gemeente Vlieland
4. Gemeente Terschelling
5. Gemeente Waadhoeke

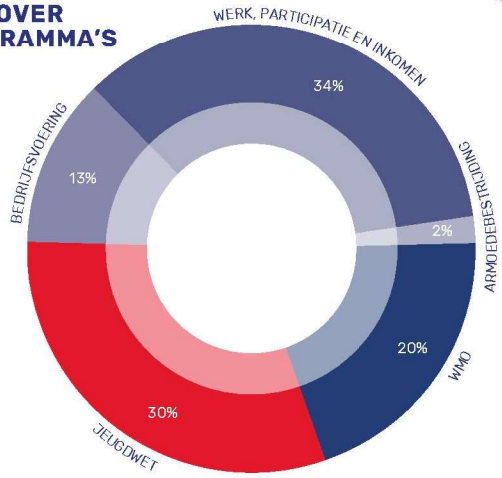
HERZIENE BEGROTING 2026

SOCIAAL DOMEIN NOORDWEST FRYSLAN

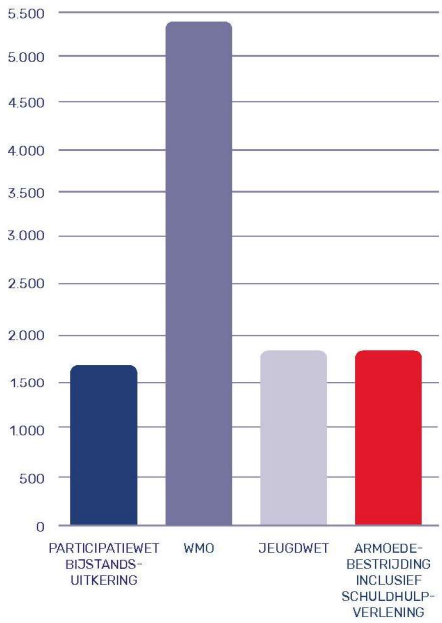
De Dienst

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

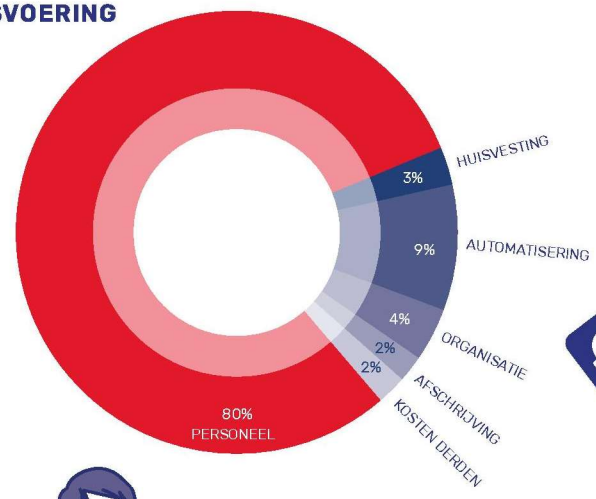
VERDELING KOSTEN OVER DE PROGRAMMA'S

AANTAL CLIËNTEN/HUISHOUDENS PER PROGRAMMA

KOSTEN BEDRIJFSVOERING

TOTALE KOSTEN

€ 95.153.746

AANTAL INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

9.295

PERCENTAGE INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

13%

WERK, PARTICIPATIE EN INKOMEN

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

€ 32.423.257

PERCENTAGE INWONERS MET BIJSTANDS-UITKERING

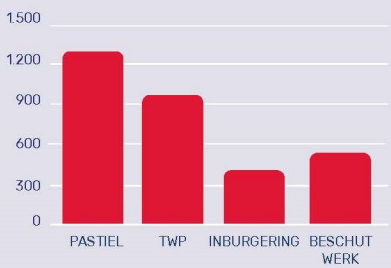
3,96%

GEMIDDELDE BIJSTAND PER CLIËNT

€ 18.577

BUDGETTEN VOOR TRAJECTEN EN DIENSTVERLENING

X 1000

ARMOEDEBESTRIJDING

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 2.175.716

AANTAL CLIËNTEN
1.711

AANTAL CLIËNTEN PER REGELING

WMO

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 19.004.868

AANTAL CLIËNTEN
5.356

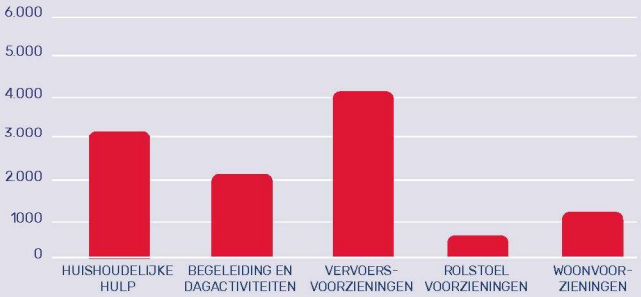
AANTAL VOOR-ZIENINGEN
11.266

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 3.548

LEEFTIJDSVERDELING IN %

AANTALLEN PER VOORZIENING

JEUGDWET

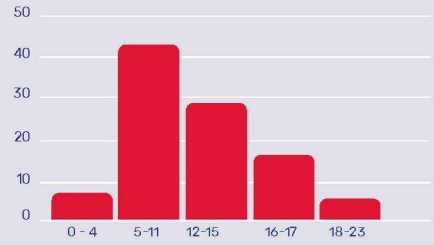
TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 29.124.570

AANTAL CLIËNTEN
1.737

AANTAL VOOR-ZIENINGEN
2.846

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 16.767

LEEFTIJDSVERDELING IN %

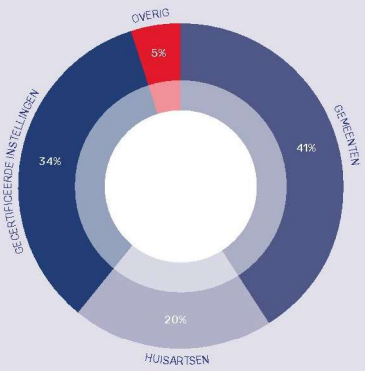

AANTALLEN PER VOORZIENING

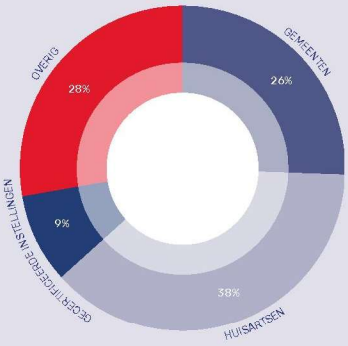

A: Specialistische Jeugdhulp
B: Verblijf/Wonen
C: Pleegzorg
D: Jeugdbescherming en -reclassering
E: Lokale inkoop/PGB
F: Crisis/Landelijke inkoop

PERCENTAGE KOSTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

PERCENTAGE CLIËNTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

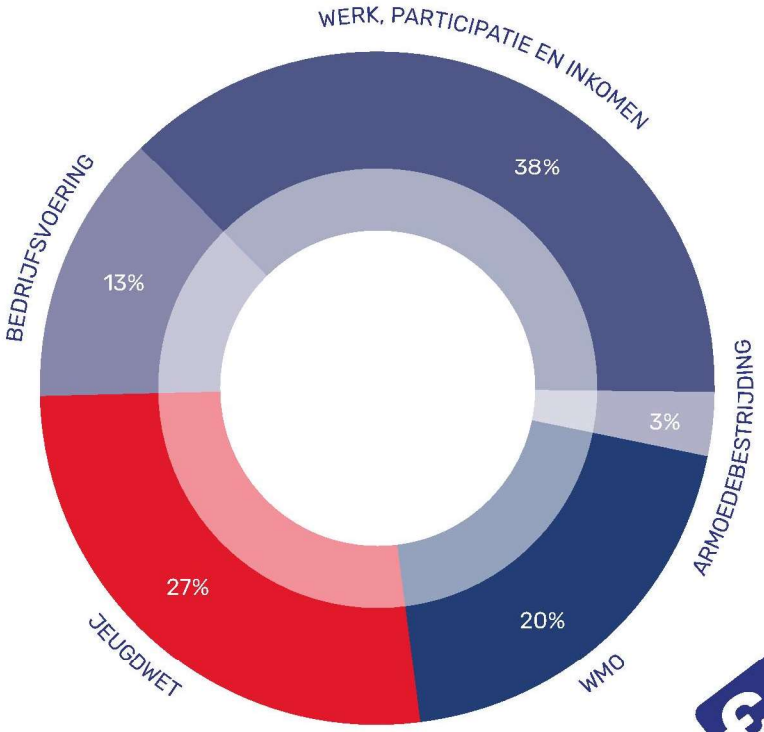
HERZIENE BEGROTING 2026

SOCIAAL DOMEIN NOARDWEST FRYSLAN

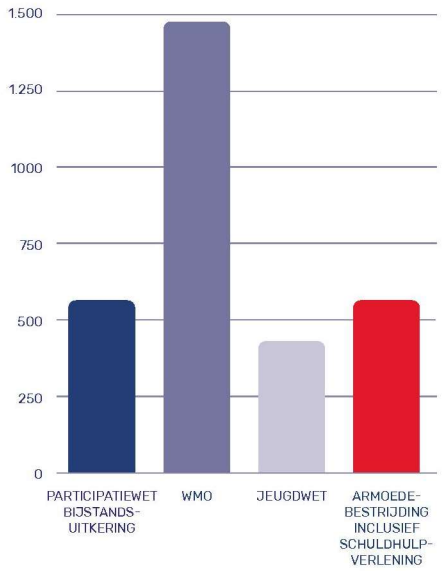
Gemeente Harlingen

Samen zorgen we ervoor dat inwoners **zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken**

VERDELING KOSTEN OVER DE PROGRAMMA'S

AANTAL CLIËNTEN/HUISHOUDENS PER PROGRAMMA

TOTALE KOSTEN

€ 26.830.962

AANTAL INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

2.641

PERCENTAGE INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

16%

WERK, PARTICIPATIE EN INKOMEN

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

€ 10.053.110

PERCENTAGE INWONERS MET BIJSTANDS-UITKERING

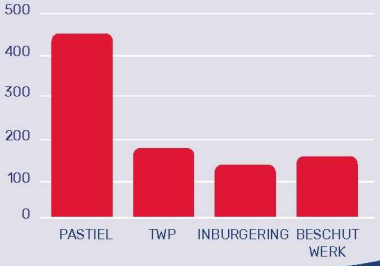
5,49%

GEMIDDELDE BIJSTAND PER CLIËNT

€ 18.900

BUDGETTEN VOOR TRAJECTEN EN DIENSTVERLENING

X 1000

ARMOEDEBESTRIJDING

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 757.893

AANTAL CLIËNTEN
525

REGELINGEN PER CLIËNT
1,2

AANTAL CLIËNTEN PER REGELING

WMO

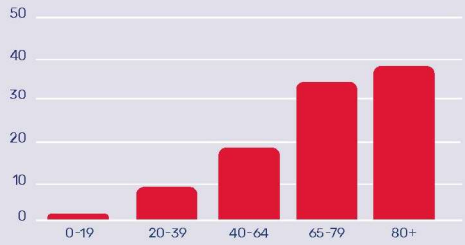
TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 5.439.330

AANTAL CLIËNTEN
1.460

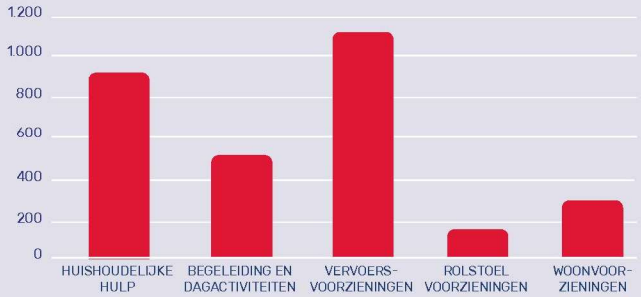
AANTAL VOOR-ZIENINGEN
3.025

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 3.726

LEEFTIJDSVERDELING IN %

AANTALLEN PER VOORZIENING

JEUGDWET

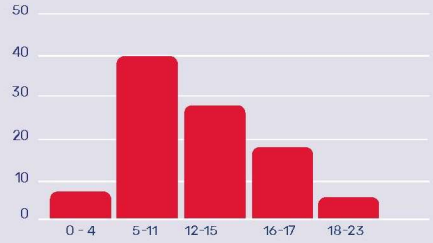
TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 7.172.572

AANTAL CLIËNTEN
426

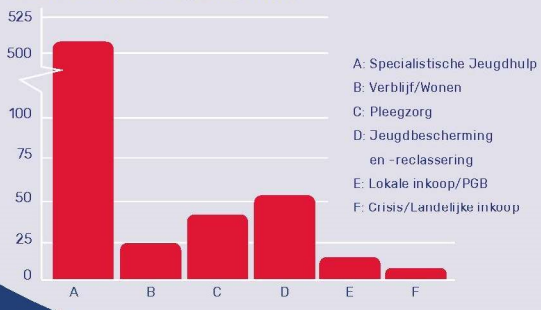
AANTAL VOOR-ZIENINGEN
663

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 16.837

LEEFTIJDSVERDELING IN %

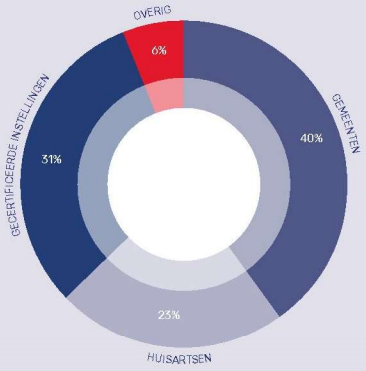

AANTALLEN PER VOORZIENING

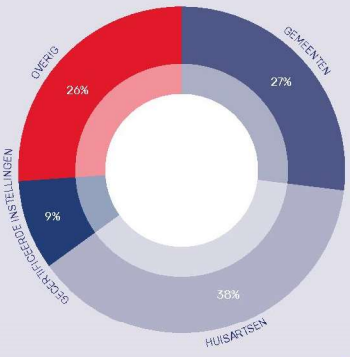

A: Specialistische Jeugdhulp
B: Verblijf/Wonen
C: Pleegzorg
D: Jeugdbescherming en -reclassering
E: Lokale inkoop/PGB
F: Crisis/Landelijke inkoop

PERCENTAGE KOSTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

PERCENTAGE CLIËNTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

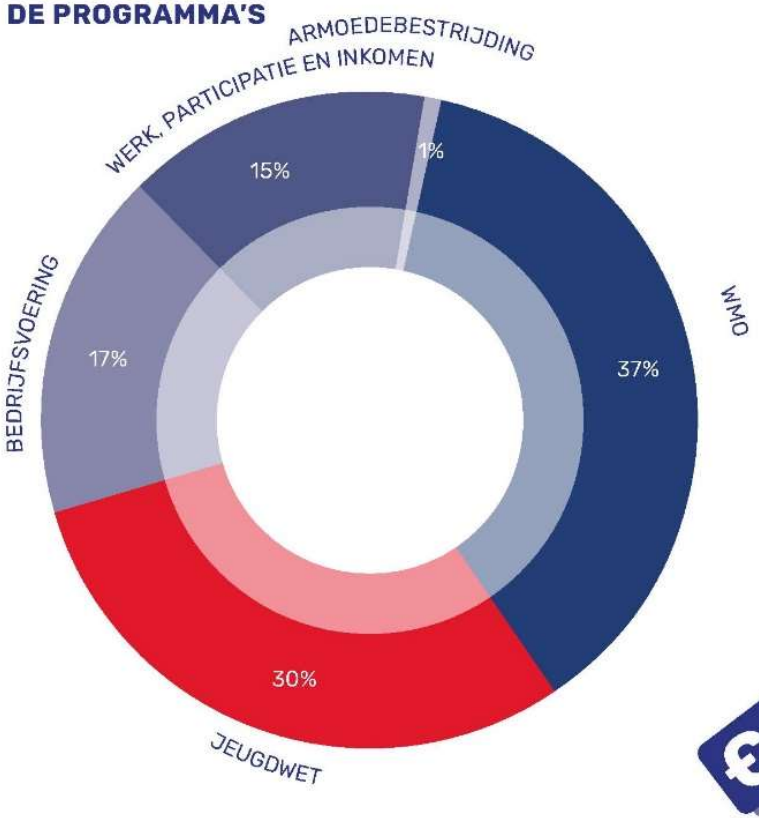
Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

HERZIENE BEGROTING 2026

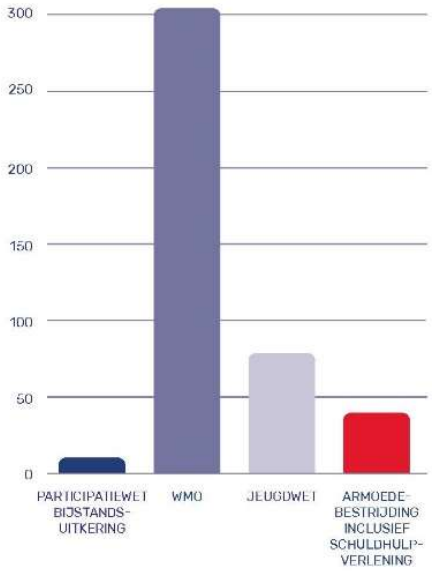
SOCIAAL DOMEIN NOARDWEST FRYSLAN

Gemeente Terschelling

VERDELING KOSTEN OVER DE PROGRAMMA'S

AANTAL CLIËNTEN/HUISHOUDENS PER PROGRAMMA

TOTALE KOSTEN

€ 2.994.147

AANTAL INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

384

PERCENTAGE INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

8%

WERK, PARTICIPATIE EN INKOMEN

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

€ 458.411

PERCENTAGE INWONERS MET BIJSTANDS-UITKERING

0,80%

GEMIDDELDE BIJSTAND PER CLIËNT

18.579

BUDGETTEN VOOR TRAJECTEN EN DIENSTVERLENING

X 1000

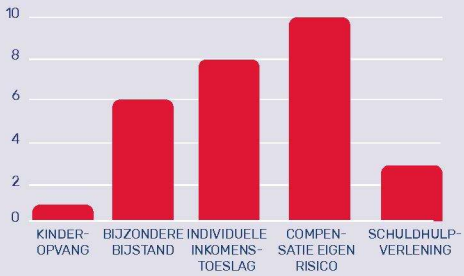
ARMOEDEBESTRIJDING

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 37.728

AANTAL CLIËNTEN
40

REGELINGEN PER CLIËNT
0,7

AANTAL CLIËNTEN PER REGELING

WMO

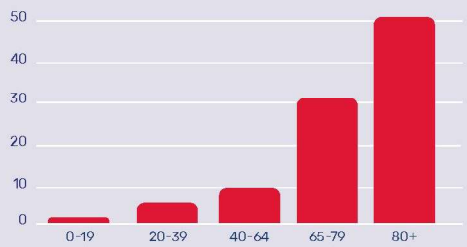
TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 1.096.981

AANTAL CLIËNTEN
314

AANTAL VOOR-ZIENINGEN
857

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 3.494

LEEFTIJDSVERDELING IN %

AANTALLEN PER VOORZIENING

JEUGDWET

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 889.049

AANTAL CLIËNTEN
75

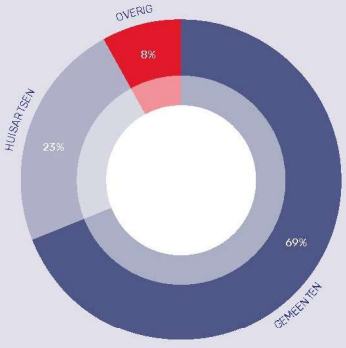
AANTAL VOOR-ZIENINGEN
112

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 11.854

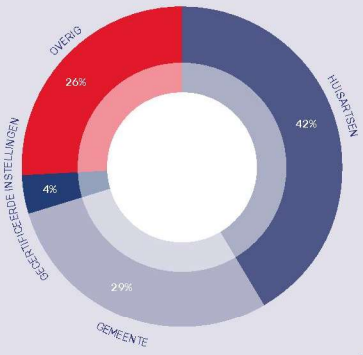
LEEFTIJDSVERDELING IN %

PERCENTAGE KOSTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

PERCENTAGE CLIËNTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

AANTALLEN PER VOORZIENING

A: Specialistische Jeugdhulp
B: Verblijf/Wonen
C: Pleegzorg
D: Jeugdbescherming en -reclassering
E: Lokale inkoop/PGB
F: Crisis/Landelijke inkoop

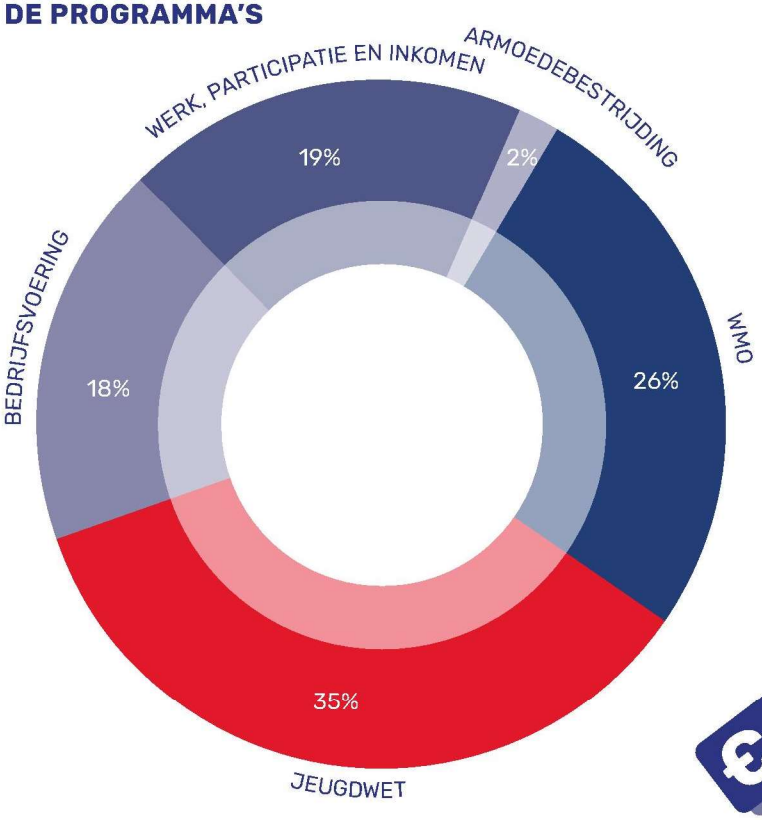
HERZIENE BEGROTING 2026

SOCIAAL DOMEIN NOARDWEST FRYSLAN

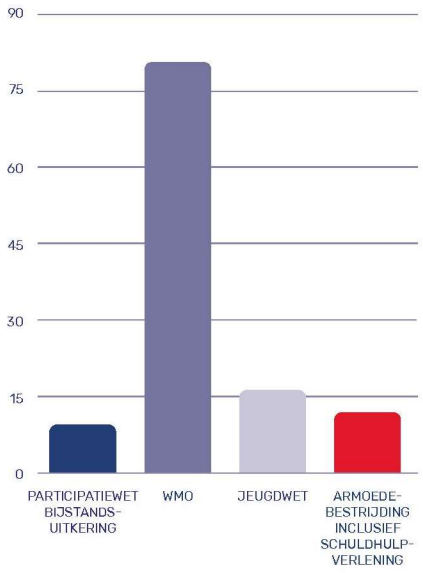
Gemeente Vlieland

Samen zorgen we ervoor dat inwoners **zelfstandig(er)** kunnen wonen, leven en werken

VERDELING KOSTEN OVER DE PROGRAMMA'S

AANTAL CLIËNTEN/HUISHOUDENS PER PROGRAMMA

TOTALE KOSTEN

€ 709.481

AANTAL INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

105

PERCENTAGE INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

8%

WERK, PARTICIPATIE EN INKOMEN

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

€ 132.217

PERCENTAGE INWONERS MET BIJSTANDS-UITKERING

0,92%

GEMIDDELDE BIJSTAND PER CLIËNT

€ 16.905

BUDGETTEN VOOR TRAJECTEN EN DIENSTVERLENING

ARMOEDEBESTRIJDING

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 15.027

AANTAL CLIËNTEN
8

REGELINGEN PER CLIËNT
2,3

AANTAL CLIËNTEN PER REGELING

WMO

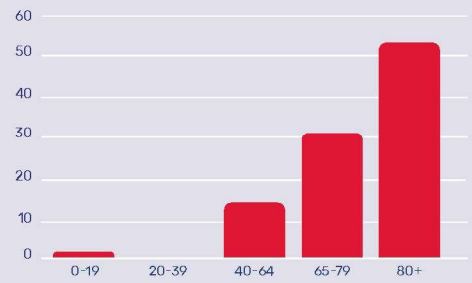
TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 181.543

AANTAL CLIËNTEN
82

AANTAL VOOR-ZIENINGEN
242

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 2.214

LEEFTIJDSVERDELING IN %

AANTALLEN PER VOORZIENING

JEUGDWET

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 248.130

AANTAL CLIËNTEN
17

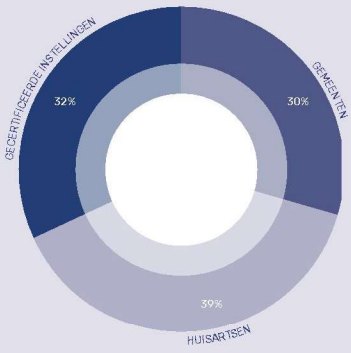
AANTAL VOOR-ZIENINGEN
30

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 14.596

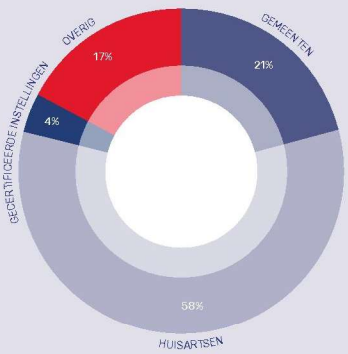
LEEFTIJDSVERDELING IN %

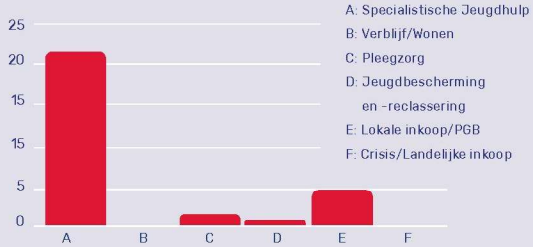
PERCENTAGE KOSTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

PERCENTAGE CLIËNTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

AANTALLEN PER VOORZIENING

A: Specialistische Jeugdhulp
B: Verblijf/Wonen
C: Pleegzorg
D: Jeugdbescherming en -reclassering
E: Lokale inkoop/PGB
F: Crisis/Landelijke inkoop

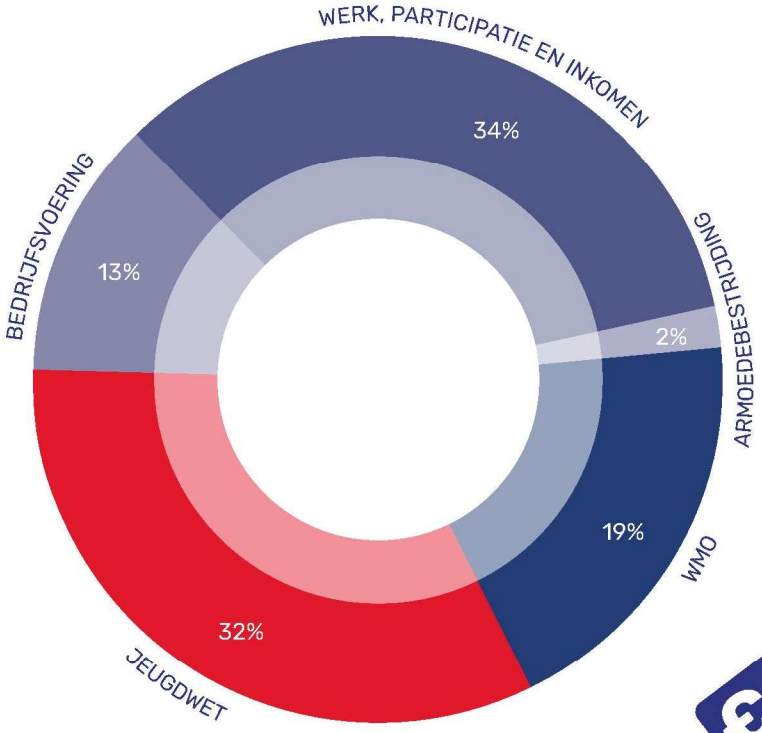
HERZIENE BEGROTING 2026

SOCIAAL DOMEIN NOARDWEST FRYSLAN

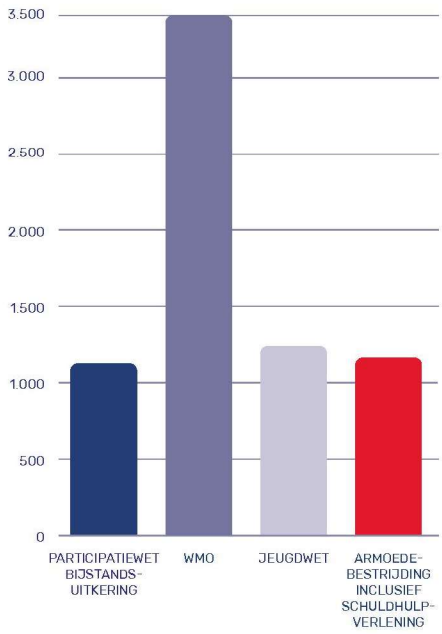
Gemeente Waadhoeke

Samen zorgen we ervoor dat inwoners **zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken**

VERDELING KOSTEN OVER DE PROGRAMMA'S

AANTAL CLIËNTEN/HUISHOUDENS PER PROGRAMMA

TOTALE KOSTEN

€ 64.619.156

AANTAL INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

6.166

PERCENTAGE INWONERS MET EEN VOORZIENING VIA DE DIENST

13%

WERK, PARTICIPATIE EN INKOMEN

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN

€ 21.779.519

PERCENTAGE INWONERS MET BIJSTANDS-UITKERING

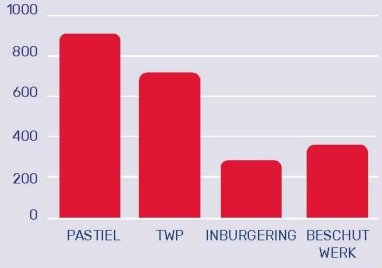
3,89%

GEMIDDELDE BIJSTAND PER CLIËNT

€ 18.441

BUDGETTEN VOOR TRAJECTEN EN DIENSTVERLENING

X 1000

ARMOEDEBESTRIJDING

TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 1.365.068

AANTAL CLIËNTEN
1.138

REGELINGEN PER CLIËNT
1,2

AANTAL CLIËNTEN PER REGELING

WMO

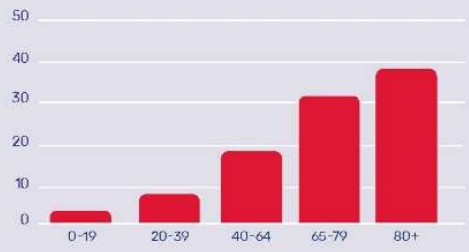
TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 12.287.014

AANTAL CLIËNTEN
3.500

AANTAL VOOR-ZIENINGEN
7.142

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 3.511

LEEFTIJDSVERDELING IN %

AANTALLEN PER VOORZIENING

JEUGDWET

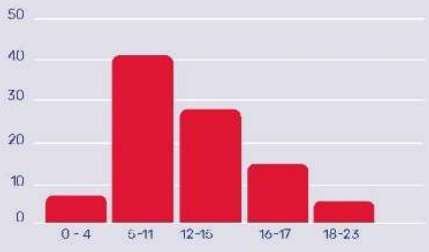
TOTAAL GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN
€ 20.814.819

AANTAL CLIËNTEN
1.219

AANTAL VOOR-ZIENINGEN
2.041

GEMIDDELDE BESTEDING PER CLIËNT
€ 17.075

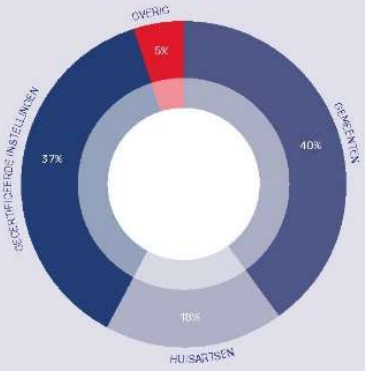
LEEFTIJDSVERDELING IN %

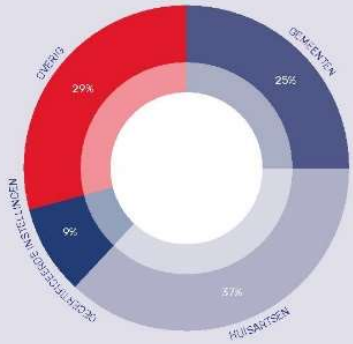
AANTALLEN PER VOORZIENING

PERCENTAGE KOSTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

PERCENTAGE CLIËNTEN PER TOEGANGSPOORT TOT JEUGDHULP

Samenwerking en processen in het sociaal domein

De rol van De Dienst in het sociaal domein

Voor de **Participatiewet en armoedebestrijding** vormt De Dienst zelf de toegang tot het Sociaal Domein. Wij verzorgen de cliëntgesprekken, de afhandeling van de uitkeringsaanvraag en de uitbetaling van de uitkeringen. We adviseren en ondersteunen de inwoner bij participatie of re-integratie naar werk, met ondersteuning van Pastiel, re-integratiebedrijven of welzijnsorganisaties.

Voor de **Wmo en Jeugdwet** voert De Dienst verschillende backofficetaken uit, zoals administratie, het informeren van cliënten over de indicatie en de voorwaarden, opdrachtverlening en betaling aan zorgaanbieders. Daarmee ondersteunen we de gebiedsteams en de samenwerking in de keten.

Onze **bedrijfsvoering** ondersteunt alle deze werkzaamheden met onder andere:

- Inkoop en contractmanagement voor aanbieders en leveranciers van ondersteuning uit de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet
- Rechtmatigheids- en kwaliteitstoezicht op die aanbieders en leveranciers
- Monitoring en verantwoording van budgetten en bestedingen
- Beheer van cliënt- en financiële applicaties en de dataprivacy en -security

Het fundament van het SOCIAAL DOMEIN

in Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

HET RIJK

Landelijke wetgeving vormt de basis voor lokaal beleid

- Participatiewet
- Wmo
- Jeugdwet
- Inburgering
- IOAW (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers)
- IOAZ (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen)
- Schuldhulpverlening

GEMEENTEN HARLINGEN, TERSCHELLING, VLIELAND EN WAADHOEKE

Beleidsmedewerkers ontwikkelen beleid

Gemeenteraden besluiten over verordeningen

Colleges van B&W besluiten over beleidsregels

PARTNERS

Veel beleid komt tot stand in samenwerking met provinciale en (boven-) regionale partners als Arbeidsmarktregio Fryslân, Sociaal Domein Fryslân, GR Fryslân West

UITVOERING

Gebiedsteams:

Beslissen over inzet van voorzieningen Wmo en jeugdwet

De Dienst:

De Dienst Noardwest Fryslân

Beslist over de inzet van voorzieningen vanuit de Participatiewet en armoede-bestrijding, twee belangrijke pijlers van bestaanszekerheid:

Verzorgt voor de gemeenten de backofficetaken voor de WMO en Jeugdwet

Verzorgt de bedrijfsvoering, administratie, toezicht, contractmanagement, monitoring en rapportage voor de Participatiewet, armoedebeleid, Wmo en Jeugdwet

Programmabegroting 2026

Wie doet wat in de uitvoering?

PARTICIPATIEWET

Hoe moet ik nu rond-komen nu ik even geen werk meer heb?

EEN VRAAG OVER WERK,INKOMEN OF PARTICIPATIE? DE DIENST HELPT U VERDER.

1

De Dienst Noardwest Fryslân

We bieden een financiële basis aan inwoners die het zelf (even) niet lukt door:
Uitkeringen te verstrekken (bijstand en IOAW) en voorlichting te geven over verdere mogelijkheden voor financiële ondersteuning.

We versterken de zelfredzaamheid van inwoners door:
Ondersteuning naar werk of participatie te organiseren, zodat iedereen volop mee kan doen in de maatschappij.

We faciliteren goede dienstverlening door:
- inkoop- en contractmanagement monitoring, toezicht, verantwoording.
- handhaving en invordering.
- intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven door:
Financiële monitoring en rapportage voor colleges, raden en gebiedsteams.

We betalen leefgeld aan vluchtelingen uit Oekraïne en innen hun eigen bijdragen voor hun verblijf in gemeentelijke opvanglocaties.

We voeren de Wet Inburgering uit
Dat doen we samen met gespecialiseerde partners Connexa, Duo, COA, Stavoor en Pastiel.

richting A

HET GEBIEDSTEAM
Onze partner als de inwoner zorgvragen heeft die werken in de weg staan.

richting B

PASTIEL
- helpen mee inwoners naar werk of opleiding te begeleiden
- Pastiel is onderdeel van werkleerbedrijf Empatec.

richting C

BUREAU ZELFSTANDIGEN FRYSLÂN (BZF)
- Is de uitvoerings-organisatie voor de Bbz en IOAZ voor bijna alle Friese gemeenten.
- helpt uitkerings-gerechtigden te starten als ZZP-er.
- Helpt ZZP-ers aan een financieel vangnet.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

Programma Werk, Participatie en Inkomen

Het uitgangspunt van de Participatiewet is dat iedereen naar vermogen meedoet (participeert) in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Ook mensen met een arbeidsbeperking. Daarnaast biedt de Participatiewet een financieel vangnet: de bijstandsuitkering.

De Participatiewet heeft twee belangrijke doelen. 1) Zoveel mogelijk mensen met arbeidsvermogen naar werk begeleiden. Liefst naar betaald werk, maar als dit niet lukt, kan vrijwilligerswerk of een andere vorm van participatie aan de samenleving ook. en 2) Zorgen dat iedereen een inkomen heeft. Ook mensen die niet zelf geen andere inkomstenbron hebben, zoals werk of een andere uitkering. De Participatiewet biedt daar een bijstandsuitkering voor.

Doelstellingen: Wat willen wij bereiken?

Participatiewet in balans

In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat wetgeving die bedoeld is om mensen te ondersteunen, doorschoot in de nadruk op oneigenlijk gebruik en fraude. De gevolgen daarvan hebben mensen hard getroffen. Onder meer het toeslagenschandaal maakt duidelijk dat de overheid niet altijd functioneert zoals zij zou moeten. Bovendien blijkt het sociaal minimum niet in alle omstandigheden een voldoende en zekere basis te bieden.

De Participatiewet in Balans omvat wetswijzigingen en beleidsaanpassingen die regels vereenvoudigen, meer ruimte voor maatwerk bieden, het sociaal minimum versterken, maatwerk in handhaving toepassen en zowel arbeidsparticipatie als maatschappelijke participatie stimuleren. Het doel is een evenwichtige combinatie van ondersteuning, re-integratie en controle. De gefaseerde invoering start op 1 januari 2026.

Impactanalyse opstellen

Samen met de beleidsadviseurs van de gemeenten brengen we de impact van alle 23 maatregelen van de Participatiewet in Balans voor gemeenten en De Dienst in kaart. De impact is niet voor alle maatregelen even groot: een aantal van de wetwijzigingen zijn al onderdeel van de gebruikelijke werkwijze bij De Dienst. Bijvoorbeeld toekenning met terugwerkende kracht, de vrijheid bij het al dan niet opleggen van een zoekperiode voor jongeren, en het giftenbeleid.

- **We maken een plan van aanpak**

  Samen met de beleidsadviseurs van de gemeenten brengen we de impact van alle 23 maatregelen van de Participatiewet in Balans voor gemeenten en De Dienst in kaart. De impact is niet voor alle maatregelen even groot: een aantal van de wetwijzigingen zijn al onderdeel van de gebruikelijke werkwijze bij De Dienst. Bijvoorbeeld toekenning met terugwerkende kracht, de vrijheid bij het al dan niet opleggen van een zoekperiode voor jongeren, en het giftenbeleid.

- **We bereiden de implementatie van overige wettelijke bepalingen voor**

  In de loop van 2026 bereiden we ons voor op de implementatie van de andere wettelijke bepalingen, zoals maatschappelijke participatie en verruiming bijverdiengrenzen, die gedurende 2026 en per 1 januari 2027 ingaan.

- **We herijken de inkomensmaatregelen**
  De eerste maatregelen die we implementeren hebben invloed op het vaststellen van het recht op een uitkering en het vereenvoudigen van aanvraagprodedures. Dit gaat onder andere om wijzigingen in wat een bijstandsgerechtigde aan giften mag ontvangen, hoeveel vermogen is toegestaan, mogelijkheden voor identificatie en een zoekperiode voor jongeren.

We versterken onze participatie-aanpak

De nieuwe maatregelen vragen om een betere aansluiting op wat mensen (aan)kunnen en nodig hebben, zoals het aantrekkelijker maken van de stap uitkering naar werk of school en het bieden van maatschappelijke participatie als werk te ver weg is. De Participatiewet in Balans biedt meer ruimte voor de menselijke maat, voor mantelzorg en het recht om participatie eigenstandig vorm te geven.

Dit sluit heel mooi aan bij onze lopende aanpak Van Waarde, waarin we meer aandacht geven aan de groep inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. In onze aanpak kennen we twee routes: een traject naar werk door Pastiel en daarnaast de route 'van waarde' via De Dienst: een activeringstraject om belemmeringen richting werk weg te nemen

of een stabiliseringstraject gericht op het stabiel houden van de diverse leefgebieden waaronder financiën en gezondheid.

- **We ronden de implementatie van de aanpak 'Van Waarde' af**

  We ronden de laatste fase van de implementatie van de aanpak Van Waarde af.

- **We herijken en implementeren ons re-integratiebeleid**

  We herijken en implementeren het re-integratiebeleid op basis van de uitgangspunten van de Participatiewet in balans met bijzondere aandacht voor de doelgroepen inburgeraars, jongeren, arbeidsbelemmerden en alleenstaanden.

Meer over dit onderwerp:

- Participatiewet in Balans - 23 wijzigingen (VNG)
- Van waarde: iedereen in beeld - De aanpak van De Dienst Noardwest Fryslân
- De Dienst: Minder bewijsstukken bij financiële regelingen

Handhaving Sociale Zekerheid

Bij een bijstandsuitkering horen rechten en plichten. De maandelijkse uitkering is een recht, de bijbehorende regels zijn de plichten. Dat zijn vooral de inlichtingenplicht, de medewerkingsplicht en de arbeidsverplichting. Het niet volgen van deze regels kan gevolgen hebben voor de hoogte van of het recht op een uitkering.

In juli 2025 is het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid ingediend bij de Tweede Kamer. Met dit voorstel krijgen gemeenten meer ruimte om bij de handhaving van regels in het sociaal domein rekening te houden met persoonlijke omstandigheden en draagt dit bij aan een meer menselijke aanpak bij het handhaven.

We bereiden de nieuwe wet Handhaving SZ voor

De invoeringsdatum van de wet hangt af van het tempo van besluitvorming in Tweede en Eerste Kamer over het wetsvoorstel. Mogelijk treedt de wet per 1 januari 2027 in werking. In 2026 bereiden we dat voor. Het wetsvoorstel brengt een aantal veranderingen. Gemeenten hoeven bijvoorbeeld geen standaardboetes meer op te leggen, maar maken per geval een zorgvuldige belangenafweging. Gemeenten mogen ook afzien van terugvordering bij bijzondere omstandigheden. En er komt een mogelijkheid om boetes (geheel of gedeeltelijk) kwijt te schelden als iemand meewerkt aan een schuldregeling.

Op basis hiervan maken we samen met de gemeenten een impactanalyse zodat we een goed beeld krijgen op welke punten in onze werkwijze verandering nodig is.

- **We beoordelen de impact en voeren aanpassingen door**

  Samen met de gemeenten beoordelen we de gevolgen van de nieuwe wetgeving op ons werk, maken we een plan van aanpak en voeren we de geplande aanpassingen door.

We communiceren duidelijk over rechten en plichten

Wij communiceren duidelijk over de rechten en plichten bij een bijstandsuitkering. We willen voorkomen dat inwoners meer bijstand ontvangen dan waar ze recht op hebben. Dat moeten ze achteraf altijd terugbetalen. Daarom zorgen we ervoor dat de regels voor iedereen duidelijk zijn om de kans op vergissingen zo klein mogelijk te houden.

- **We informeren inwoners regelmatig**

  Wij informeren inwoners meerdere keren per jaar via verschillende kanalen over het belang van tijdig doorgeven van informatie die van invloed kan zijn op de uitkering.

- **We verduidelijken de informatie in onze beschikkingen**

  Wij verduidelijken de informatie over rechten en plichten bij een bijstandsuitkering in onze brieven en beschikkingen.

Meer over dit onderwerp

- Als je een uitkering ontvangt - Rechten en plichten bij een bijstandsuitkering
- Wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid naar de Tweede Kamer | Divosa
- Resultaten handhaving - De Dienst Noardwest Fryslan

Spotlights

Gemiddeld aantal uitkeringen per maand

In 2026 verwachten we per maand aan gemiddeld 1338 cliënten een bijstandsuitkering te verstrekken vanuit de Participatiewet en 64 cliënten vanuit de IOAW. Voor gemiddeld 199 cliënten verwachten we loonkostensubsidie uit te betalen.

(Primitieve begroting 2026: 1294 PW, 71 IOAW, 188 LKS)

Lagere lasten inkomensregelingen

De lasten van Inkomensregelingen zijn in de begroting na wijziging 2026 € 514.000 lager dan in de primitieve begroting 2026. Het Rijk verwacht namelijk dat het aantal inwoners met bijstand in 2026 minder snel zal toenemen. Daarnaast zal de hoogte van de uitkeringen in 2026 iets lager zijn dan eerder voorzien. *Nb. dit is exclusief de uitvoeringslasten van Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF)*

Lasten en baten ontheemden Oekraïne

De lasten (€ 576.000) van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne betreffen de uitkeringen van leefgeld. Deze vallen onder het taakveld samenkracht en burgerparticipatie. De baten (€ 279.000) betreffen de inning van de eigen bijdrage die ontheemden uit Oekraïne betalen voor verblijf in een gemeentelijke opvanglocatie. Gemeenten worden financieel gecompenseerd vanuit het Rijk.

Lastenverschuiving tussen programma's

In de begroting na wijziging 2026 hebben we de uitvoeringslasten BZF verschoven van het programma Bedrijfsvoering naar deelprogramma Inkomen. Personeelskosten voor de uitvoering van de Participatiewet staan voortaan onder programma Bedrijfsvoering in plaats van onder deelprogramma Werk en Participatie. We blijven deze lasten wel op dezelfde taakvelden verantwoorden aan de gemeenten.

Financiële begroting Werk, Participatie en inkomen

In onderstaande tabellen zijn de financiële overzichten opgenomen voor zowel de Dienst als de afzonderlijke gemeenten. De gehanteerde financiële uitgangspunten zijn te vinden in Financiële uitgangspunten

De Dienst

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Werk & Participatie				
Lasten	**3.221.140**	**3.685.858**	**-464.718**	**4.126.149**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**567.959**	**520.195**	**47.764**	**747.190**
Eigen uren TWP Inburgering	0	165.491	-165.491	192.000
Pastiel inburgering	117.839	105.882	11.957	115.190
Trajecten inburgering	450.120	248.822	201.298	440.000
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**861.498**	**1.308.987**	**-447.489**	**1.324.450**
Beschut Werk	555.109	541.627	13.482	487.000
Eigen uren TWP Participatie	0	508.039	-508.039	537.950
Trajecten TWP	306.389	259.321	47.068	299.500
6.5 Arbeidsparticipatie	**1.791.682**	**1.856.676**	**-64.994**	**2.054.509**
Eigen uren Pastiel	0	66.432	-66.432	62.000
Eigen uren TWP Participatie	0	272.261	-272.261	213.600
Lokaal aanbod arbeidsparticipatie Groeituin	289.500	0	289.500	310.500
Pastiel arbeidsparticipatie	1.171.334	1.258.662	-87.328	1.144.999
Trajecten TWP	330.848	259.321	71.527	323.410
Baten	**0**	**0**	**0**	**-19.410**
6.5 Arbeidsparticipatie	**0**	**0**	**0**	**-19.410**
Debiteuren arbeidsparticipatie	0	0	0	-19.410
Dekking	**-3.221.140**	**-3.685.858**	**464.718**	**-4.106.739**

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Dekking Werk en Participatie	**-3.221.140**	**-3.685.858**	**464.718**	**-4.106.739**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-289.500	0	-289.500	-291.090
Gemeentelijke bijdragen structureel	-2.931.640	-3.685.858	754.218	-3.815.649
Programma Inkomen				
Lasten	**30.167.118**	**30.382.298**	**-215.180**	**28.396.500**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**576.000**	**507.520**	**68.480**	**355.000**
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	576.000	507.520	68.480	355.000
6.3 Inkomensregelingen	**29.591.118**	**29.874.778**	**-283.660**	**28.041.500**
Bbz	13.230	13.625	-395	13.000
BUIG	26.400.271	26.998.994	-598.723	25.440.000
Loonkostensubsidie beschut werken	828.801	784.113	44.688	660.000
Loonkostensubsidie i-deel	2.010.378	1.990.071	20.307	1.822.500
Studietoeslag	108.438	87.975	20.463	106.000
Uitvoeringslasten BZF	230.000	0	230.000	0
Baten	**-965.000**	**-1.326.694**	**361.694**	**-911.000**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-279.000**	**-624.000**	**345.000**	**-261.000**
Debiteuren ROOO	-279.000	-624.000	345.000	-261.000
6.3 Inkomensregelingen	**-686.000**	**-702.694**	**16.694**	**-650.000**
Debiteuren Bbz	-96.000	-98.534	2.534	-60.000
Debiteuren BUIG	-590.000	-604.160	14.160	-590.000
Dekking	**-29.202.118**	**-29.055.604**	**-146.514**	**-27.485.500**
Dekking Inkomen	**-29.202.118**	**-29.055.604**	**-146.514**	**-27.485.500**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-297.000	116.480	-413.480	-94.000
Gemeentelijke bijdragen structureel	-28.905.118	-29.172.084	266.966	-27.391.500

Gemeente Harlingen

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Werk & Participatie				
Lasten	**904.676**	**1.139.684**	**-235.008**	**1.160.831**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**183.356**	**168.368**	**14.988**	**240.434**
Eigen uren TWP Inburgering	0	52.957	-52.957	61.200
Pastiel inburgering	40.136	36.000	4.136	39.234
Trajecten inburgering	143.220	79.411	63.809	140.000
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**225.781**	**386.765**	**-160.984**	**355.000**
Beschut Werk	149.056	168.988	-19.932	115.000
Eigen uren TWP Participatie	0	162.572	-162.572	165.000
Trajecten TWP	76.725	55.205	21.520	75.000
6.5 Arbeidsparticipatie	**495.538**	**584.551**	**-89.013**	**565.397**
Eigen uren Pastiel	0	21.509	-21.509	17.200
Eigen uren TWP Participatie	0	86.873	-86.873	63.800
Pastiel arbeidsparticipatie	398.957	420.964	-22.007	389.987
Trajecten TWP	96.581	55.205	41.376	94.410
Dekking	-904.676	-1.139.684	235.008	-1.160.831
Dekking Werk en Participatie	-904.676	-1.139.684	235.008	-1.160.831
Gemeentelijke bijdragen structureel	-904.676	-1.139.684	235.008	-1.160.831
Programma Inkomen				
Lasten	**9.423.433**	**9.808.744**	**-385.311**	**8.903.000**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**108.000**	**71.680**	**36.320**	**90.000**
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	108.000	71.680	36.320	90.000
6.3 Inkomensregelingen	**9.315.433**	**9.737.064**	**-421.631**	**8.813.000**

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Bbz	3.000	3.072	-72	3.000
BUIG	8.405.747	8.894.848	-489.101	8.100.000
Loonkostensubsidie beschut werken	267.453	272.307	-4.854	180.000
Loonkostensubsidie i-deel	551.544	544.298	7.246	500.000
Studietoeslag	30.690	22.539	8.151	30.000
Uitvoeringslasten BZF	57.000	0	57.000	0
Baten	-275.000	-315.040	40.040	-246.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-65.000**	**-100.000**	**35.000**	**-66.000**
Debiteuren ROOO	-65.000	-100.000	35.000	-66.000
6.3 Inkomensregelingen	**-210.000**	**-215.040**	**5.040**	**-180.000**
Debiteuren Bbz	-30.000	-30.720	720	0
Debiteuren BUIG	-180.000	-184.320	4.320	-180.000
Dekking	-9.148.433	-9.493.704	345.271	-8.657.000
Dekking Inkomen	-9.148.433	-9.493.704	345.271	-8.657.000
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-43.000	28.320	-71.320	-24.000
Gemeentelijke bijdragen structureel	-9.105.433	-9.522.024	416.591	-8.633.000

Gemeente Terschelling

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Werk & Participatie				
Lasten	**22.305**	**34.195**	**-11.890**	**34.900**
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**17.702**	**24.350**	**-6.648**	**25.300**
Beschut Werk	13.098	11.964	1.134	12.000
Eigen uren TWP Participatie	0	7.621	-7.621	8.800

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Trajecten TWP	4.604	4.765	-162	4.500
6.5 Arbeidsparticipatie	**4.604**	**9.845**	**-5.242**	**9.600**
Eigen uren TWP Participatie	0	5.080	-5.080	5.100
Trajecten TWP	4.604	4.765	-162	4.500
Dekking	**-22.305**	**-34.195**	**11.890**	**-34.900**
Dekking Werk en Participatie	**-22.305**	**-34.195**	**11.890**	**-34.900**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-22.305	-34.195	11.890	-34.900
Programma Inkomen				
Lasten	**488.106**	**388.140**	**99.966**	**461.000**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**60.000**	**35.840**	**24.160**	**65.000**
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	60.000	35.840	24.160	65.000
6.3 Inkomensregelingen	**428.106**	**352.300**	**75.806**	**396.000**
BUIG	337.268	285.650	51.618	325.000
Loonkostensubsidie i-deel	71.701	65.612	6.089	65.000
Studietoeslag	6.138	1.038	5.100	6.000
Uitvoeringslasten BZF	13.000	0	13.000	0
Baten	**-52.000**	**-60.624**	**8.624**	**-45.000**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-26.000**	**-34.000**	**8.000**	**-25.000**
Debiteuren ROOO	-26.000	-34.000	8.000	-25.000
6.3 Inkomensregelingen	**-26.000**	**-26.624**	**624**	**-20.000**
Debiteuren Bbz	-16.000	-16.384	384	-10.000
Debiteuren BUIG	-10.000	-10.240	240	-10.000
Dekking	**-436.106**	**-327.516**	**-108.590**	**-416.000**
Dekking Inkomen	**-436.106**	**-327.516**	**-108.590**	**-416.000**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-34.000	-1.840	-32.160	-40.000
Gemeentelijke bijdragen structureel	-402.106	-325.676	-76.430	-376.000

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Werk & Participatie				
Lasten	**4.604**	**4.234**	**370**	**10.150**
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**0**	**2.540**	**-2.540**	**3.150**
Eigen uren TWP Participatie	0	2.540	-2.540	3.150
6.5 Arbeidsparticipatie	**4.604**	**1.694**	**2.910**	**7.000**
Eigen uren TWP Participatie	0	1.694	-1.694	2.500
Trajecten TWP	4.604	0	4.604	4.500
Dekking	**-4.604**	**-4.234**	**-370**	**-10.150**
Dekking Werk en Participatie	**-4.604**	**-4.234**	**-370**	**-10.150**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-4.604	-4.234	-370	-10.150
Programma Inkomen				
Lasten	**137.614**	**101.747**	**35.867**	**122.500**
6.3 Inkomensregelingen	**137.614**	**101.747**	**35.867**	**122.500**
Bbz	0	1.023	-1.023	0
BUIG	119.341	94.244	25.097	115.000
Loonkostensubsidie i-deel	8.273	6.480	1.793	7.500
Uitvoeringslasten BZF	10.000	0	10.000	0
Baten	**-10.000**	**-10.470**	**470**	**-10.000**
6.3 Inkomensregelingen	**-10.000**	**-10.470**	**470**	**-10.000**
Debiteuren Bbz	-10.000	-10.470	470	-10.000
Dekking	**-127.614**	**-91.277**	**-36.337**	**-112.500**
Dekking Inkomen	**-127.614**	**-91.277**	**-36.337**	**-112.500**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-127.614	-91.277	-36.337	-112.500

Gemeente Waadhoeke

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Werk & Participatie				
Lasten	**2.289.555**	**2.507.745**	**-218.190**	**2.920.268**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**384.603**	**351.827**	**32.776**	**506.756**
Eigen uren TWP Inburgering	0	112.534	-112.534	130.800
Pastiel inburgering	77.703	69.882	7.821	75.956
Trajecten inburgering	306.900	169.411	137.489	300.000
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**618.015**	**895.332**	**-277.317**	**941.000**
Beschut Werk	392.955	360.675	32.280	360.000
Eigen uren TWP Participatie	0	335.306	-335.306	361.000
Trajecten TWP	225.060	199.351	25.709	220.000
6.5 Arbeidsparticipatie	**1.286.937**	**1.260.586**	**26.351**	**1.472.512**
Eigen uren Pastiel	0	44.923	-44.923	44.800
Eigen uren TWP Participatie	0	178.614	-178.614	142.200
Lokaal aanbod arbeidsparticipatie Groeituin	289.500	0	289.500	310.500
Pastiel arbeidsparticipatie	772.377	837.698	-65.321	755.012
Trajecten TWP	225.060	199.351	25.709	220.000
Baten	**0**	**0**	**0**	**-19.410**
6.5 Arbeidsparticipatie	**0**	**0**	**0**	**-19.410**
Debiteuren arbeidsparticipatie	0	0	0	-19.410
Dekking	**-2.289.555**	**-2.507.745**	**218.190**	**-2.900.858**
Dekking Werk en Participatie	**-2.289.555**	**-2.507.745**	**218.190**	**-2.900.858**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-289.500	0	-289.500	-291.090

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Gemeentelijke bijdragen structureel	-2.000.055	-2.507.745	507.690	-2.609.768
Programma Inkomen				
Lasten	**20.117.964**	**20.083.667**	**34.297**	**18.910.000**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**408.000**	**400.000**	**8.000**	**200.000**
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	408.000	400.000	8.000	200.000
6.3 Inkomensregelingen	**19.709.964**	**19.683.667**	**26.297**	**18.710.000**
Bbz	10.230	9.530	700	10.000
BUIG	17.537.916	17.724.252	-186.336	16.900.000
Loonkostensubsidie beschut werken	561.348	511.806	49.542	480.000
Loonkostensubsidie i-deel	1.378.860	1.373.681	5.179	1.250.000
Studietoeslag	71.610	64.398	7.212	70.000
Uitvoeringslasten BZF	150.000	0	150.000	0
Baten	**-628.000**	**-940.560**	**312.560**	**-610.000**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-188.000**	**-490.000**	**302.000**	**-170.000**
Debiteuren ROOO	-188.000	-490.000	302.000	-170.000
6.3 Inkomensregelingen	**-440.000**	**-450.560**	**10.560**	**-440.000**
Debiteuren Bbz	-40.000	-40.960	960	-40.000
Debiteuren BUIG	-400.000	-409.600	9.600	-400.000
Dekking	**-19.489.964**	**-19.143.107**	**-346.857**	**-18.300.000**
Dekking Inkomen	**-19.489.964**	**-19.143.107**	**-346.857**	**-18.300.000**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-220.000	90.000	-310.000	-30.000
Gemeentelijke bijdragen structureel	-19.269.964	-19.233.107	-36.857	-18.270.000

Financiële uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting na wijziging 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029 hanteren we een aantal uitgangspunten. Voor de programma's Werk, Participatie en Inkomen zijn dit de volgende:

Algemeen

- Landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal beleid dat nog niet is vastgesteld voor 2026 is niet verwerkt in de begroting na wijziging 2026. Landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal beleid dat in 2025 actief is, is in de begroting na wijziging 2026 op basis van going-concern opgenomen.

Inkomen

- De bestanden Participatiewet Basis en IOAW zijn geïndexeerd conform de in de septembercirculaire gemeentefonds 2025 opgenomen groeifactor (maatstaf bijstandsontvangers):
    - 2026: 0,85%
    - 2027: 0,79%
    - 2028: 1,05%
    - 2029: 1,29%
- De gemiddelde uitkeringen zijn geïndexeerd conform de in de septembercirculaire gemeentefonds 2025 opgenomen loonvoet sector overheid:
    - 2026: 2,9%
    - 2027: 5,1%
    - 2028: 4,2%
    - 2029: 4,5%
- Het gemiddeld aantal cliënten met loonkostensubsidie is geïndexeerd conform de in de septembercirculaire gemeentefonds 2025 opgenomen groeifactor (maatstaf loonkostensubsidie):
    - 2026: 7,2%
    - 2027: 6,7%
    - 2028: 6,5%
    - 2029: 5,9%
- Voor de lasten van de uitvoering van het debiteurenbeheer TOZO (door BZF) is een reservering getroffen. De lasten vallen hierdoor niet in de exploitatie.
- De (tijdelijke) regeling Opvang ontheemden Oekraïne loopt van juli 2022 tot 4 maart 2027. Voor 2027 is voor het hele jaar een bedrag opgenomen. De regeling is uitgebreid met een nieuwe taak voor gemeenten, namelijk het innen van een eigen bijdrage en het terugvorderen van leefgeld in de situaties dat de meerderjarige ontheemde Oekraïner zelf over voldoende inkomen beschikt. Vanaf 2025 voert De Dienst deze nieuwe taak uit voor de gemeenten Harlingen, Terschelling en

Waadhoeke. De lasten betreft het leefgeld en de baten betreft de inning van de eigen bijdrage en de terugvordering.

- *Verschuiving van lasten:* Binnen deze begroting nemen we de uitvoeringslasten van Bureau Zelfstandigen Fryslân (Bbz en IOAZ) op in het programma Inkomen (voorheen Bedrijfsvoering). Alle dekking geschiedt vanuit de algemene uitkering, waardoor we deze uitvoeringslasten nu kunnen verantwoorden binnen het juiste programma. We blijven deze lasten op hetzelfde taakveld aan de gemeenten verantwoorden.

Werk en Participatie

- De afspraken met Pastiel, zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst 2025, zijn uitgangspunt voor de begrote lasten voor Participatie en Inburgering.
- In de meerjarenraming zijn de budgetten conform de CPI, zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2025, geïndexeerd:
    - 2026: 2,3%
    - 2027: 2,3%
    - 2028: 2,2%
    - 2029: 2,2%
- Het gemiddeld aantal cliënten voor begeleiding Beschut Werk is gebaseerd op de realisatie van 2025.
- Het begeleidingsbudget Beschut Werk is gebaseerd op de realisatie 2025. Er is gerekend met een bedrag van ca. €12.500.
- *Verschuiving van lasten:* Binnen deze begroting belasten we geen directe personeelskosten, ten aanzien van de onderdelen Werk, Participatie en Inburgering, meer door vanuit Bedrijfsvoering naar het programma Werk en Participatie. Alle dekking geschiedt vanuit de algemene uitkering, waardoor we deze uitvoeringslasten nu kunnen verantwoorden binnen het juiste programma. We blijven de verantwoording van deze personeelslasten op de juiste taakvelden aan de gemeenten aanleveren.
- **Risico!** De lasten van trajecten Inburgering fluctueren over de jaren. Dit komt doordat cliënten gedurende het jaar kunnen instromen (waarna de facturatie opstart) en doordat cliënten de trajecten niet in een zelfde tempo afronden. Kosten worden verantwoord op het moment van tussentijdse behaalde resultaten en op het moment van de beëindiging van een inburgeringstraject.

Wie doet wat in de uitvoering?

ARMOEDE-BESTRIJDING

EEN VRAAG OVER INKOMENS-ONDERSTEUNING? DE DIENST HELPT U VERDER.

1

De Dienst Noardwest Fryslân

We bieden waar nodig financiële ondersteuning
Energietoeslag, Bijzondere Bijstand, Individuele inkomenstoeslag, Compensatieregeling Eigen Risico, Studietoeslag.

We beschikken, betalen en controleren voorzieningen op grond van de WGS
(Wet gemeentelijke schuldhulp-verlening).

We geven advies en voorlichting
Over allerlei mogelijkheden van inko-mensondersteuning, via de Dienst of andere aanbieders.

We faciliteren goede dienstverlening
- Zorgvuldig monitoring, toezicht, verantwoording.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

BEWIND-VOERDERS
Een rechter bepaalt wie bewindvoering krijgt

Minima krijgen kosten bewindvoering vergoed vanuit bijzondere bijstand.

KREDIETBANK NEDERLAND
Is de toegang tot schuldhulp. De Dienst beschikt en betaalt de schuldhulp, de Kredietbank voert uit.

HET GEBIEDSTEAM
Een belangrijke partner: voert vroegsignalering en het Participatiefonds uit, is de toegang tot onder andere de jeugdfondsen.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

Andere aanbieders van minima-regelingen

- Sam& voor alle kinderen
- Gemeenten
- Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Stichting Leergeld

Programma Armoedebestrijding

Voor mensen met een inkomen op of rond het sociaal minimum – de hoogte van een bijstandsuitkering – kan het een uitdaging zijn om rond te komen. Zeker bij onverwachte extra kosten, bij langdurige afhankelijkheid van een bijstandsuitkering of bij schulden. Het programma Armoedebestrijding omvat een aantal maatregelen, initiatieven en regelingen van Rijk, gemeenten en maatschappelijke organisaties, om inwoners met een laag besteedbaar inkomen te ondersteunen en schulden te voorkomen.

Doelstellingen: Wat willen wij bereiken?

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is de basis van een solidaire samenleving. Een belangrijk onderdeel daarvan is financiële bestaanszekerheid. Een deel van onze inwoners heeft moeite om rond te komen, ook mensen die (net) boven het sociaal minimum leven. Financiële bestaanszekerheid draait om het hebben van voldoende inkomen, over het beschikken over een financiële buffer, en over (het voorkomen van) schulden. De bestaanszekerheid van een steeds grotere groep staat onder druk. De relatie van inwoners met de overheid en het wederzijds vertrouwen speelt een belangrijke rol in de context van bestaanszekerheid en in het verlengde daarvan de manier waarop de overheid met inwoners omgaat.

We stimuleren het gebruik van minimaregelingen

Gemeenten en De Dienst bieden inwoners een breed pakket aan inkomensondersteunende maatregelen - de minimaregelingen. We zien dat niet iedereen die daar recht op heeft er ook daadwerkelijk gebruik van maakt. Dat heeft verschillende oorzaken. 2026 biedt een aantal mooie kansen om daar actie op te ondernemen.

- **We gebruiken duidelijke taal**

  We schrijven alle beschikkingen, voorlichting en formulieren op taalniveau b1. Alle medewerkers van De Dienst zijn en blijven getraind in schrijven op b1-niveau. Een werkgroep Duidelijke Taal ondersteunt de dienstverlenende teams bij het herschrijven en aanscherpen van alle brieven en beschikkingen voor inwoners.

- **We vereenvoudigen de inkomensregelingen**

  De nieuwe Participatiewet in balans biedt een aantal aanknopingspunten om het aanvragen van inkomensondersteuning verder te vereenvoudigen. In 2026 houden we onze aanvraagprocessen tegen het licht en voeren waar mogelijk verbeteringen door, zodat het voor inwoners makkelijker wordt om aanvragen in te dienen.

We bieden extra ondersteuning bij stap naar werk

Voor wie gaat werken of studeren vanuit de bijstand verandert er van alles in de financiële situatie. Het inkomen wijzigt waardoor het recht op regelingen en toeslagen ook verandert. Dat brengt d nodige administratie met zich mee. En dat kan best ingewikkeld zijn. In 2026 willen we onze inwoners hierin extra ondersteunen.

- **We nodigen inwoners uit voor een Financieel Fit-gesprek**

  We nodigen inwoners die vanuit de uitkering gaan werken of studeren uit voor een persoonlijk Financieel Fit-gesprek over de financiële gevolgen van werken of studeren. Onder andere over inkomensvrijlating bij de uitkering, veranderingen in het recht op toeslagen en financiële regelingen, belastingaangifte en heffingskorting.

Meer over dit onderwerp:

- Beleidskader: Bestaanszekerheid 2024-2028
- Programmaplan Participatiewet in Balans
- Onze Financieel Fit-gesprekken
- Minimaregelingenfolder 2025
- De Opwegwijzer van De Dienst - snel weten waar je misschien recht op hebt

Proactieve dienstverlening

Het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening SZW heeft als doel om gemeenten de bevoegdheid te geven om inwoners actief te wijzen op hun rechten en mogelijkheden. Zo kunnen mensen eerder hulp krijgen, bijvoorbeeld bij het aanvragen van een uitkering, het vinden van werk of het oplossen van schulden. Het doel is om het niet-gebruik van uitkeringen en voorzieningen te verminderen en zo de bestaanszekerheid te vergroten.

Gemeenten en de Dienst hebben nu weinig mogelijkheden, omdat de privacywetgeving verbiedt dat gegevens van inwoners voor andere doelen worden gebruikt dan waarvoor ze zijn verstrekt. De beoogde inwerkingtreding van deze wet is 1 juli 2026.

We bereiden juridische en technische aspecten voor

Proactieve dienstverlening vraagt achter de schermen de nodige voorbereiding op het gebied van juridische zaken, data en IT. We bereiden de borging en herinrichting van processen voor.

- **We verkennen mogelijke samenwerkingen**

  We verkennen de nodige samenwerking: in hoeverre zijn andere organisaties als Belastingdienst, DUO en maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld de Voedselbank, Stichting Leergeld) bereid en in staat om gegevens te delen en welke gegevens zijn dat dan? We maken hier afspraken over met die organisaties.

- **We zorgen voor juridische borging**

  We onderzoeken hoe we de mogelijkheden van de nieuwe wetgeving om onze inwoners actiever te informeren juridisch verantwoord kunnen benutten.

- **We bouwen een IT-infrastructuur**

  We zorgen dat systemen geschikt zijn voor signalering en veilige gegevensuitwisseling en datakoppelingen, intern en met ketenpartners. Denk aan autorisaties, logging en monitoring.

We bereiden de uitvoering voor

Zodra de juridische, organisatorische en technische aspecten gereed zijn, kunnen we starten met de uitvoering. Daar maken we alvast een plan voor.

- **We inventariseren de doelgroepen**

  We brengen in kaart welke groepen in Noardwest-Fryslân risico lopen op niet-gebruik van regelingen, zoals minima, ouderen, jongeren met schulden.

- **We stellen een communicatieplan op**

  We maken een plan voor het informeren van inwoners over hun recht op minimaregelingen, én over hoe en waarom we hun gegevens gebruiken. Inclusief de mogelijkheid om zich af te melden voor dergelijke berichten (zoals in het wetsvoorstel voorzien.

- **We beschrijven scenario’s**

  We ontwikkelen scenario’s voor proactieve benadering (bijvoorbeeld automatisch attenderen op de compensatieregeling eigen risico of bijzondere bijstand).

Meer over dit onderwerp:

- Wetsvoorstel Proactieve Dienstverlening SZW

Spotlights

Aantal ontvangers van minimaregelingen

In 2026 verwachten we aan 1710 inwoners één of meerdere inkomensondersteunende regelingen te verstrekken.

(Primitieve begroting 2026: 1735 inwoners)

Bewindvoering en schuldhulpverlening

60% van alle lasten binnen het programma Armoedebestrijding wordt uitgegeven aan bijzondere bijstand voor bewindvoering en aan schuldhulpverlening.

Financiële begroting Armoedebestrijding

In onderstaande tabbladen zijn de financiële overzichten opgenomen voor zowel de Dienst als de afzonderlijke gemeenten. De gehanteerde financiële uitgangspunten zijn te vinden in het tabblad: Financiële uitgangspunten

De Dienst

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Armoedebestrijding				
Lasten	**2.387.096**	**2.298.647**	**88.449**	**2.341.008**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**194.370**	**175.171**	**19.199**	**190.000**
Kinderopvang	194.370	175.171	19.199	190.000
6.3 Inkomensregelingen	**2.192.726**	**2.123.476**	**69.250**	**2.151.008**
Bijzondere bijstand bewindvoering	1.000.494	971.106	29.388	978.000
Bijzondere bijstand overig	363.165	354.161	9.004	362.000
Bijzondere bijstand vergunninghouders	194.370	186.119	8.251	190.000
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	48.000	48.463	-463	47.500
Individuele inkomenstoeslag	286.133	283.613	2.520	279.700
Schuldhulpverlening	297.693	267.881	29.812	291.000
Schuldpreventie	2.871	12.133	-9.262	2.808
Baten	**-211.380**	**-169.411**	**-41.969**	**-210.000**
6.3 Inkomensregelingen	**-211.380**	**-169.411**	**-41.969**	**-210.000**
Bijzondere bijstand	-211.380	-169.411	-41.969	-210.000
Dekking	**-2.175.716**	**-2.129.236**	**-46.480**	**-2.131.008**
Dekking Armoedebestrijding	**-2.175.716**	**-2.129.236**	**-46.480**	**-2.131.008**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-2.175.716	-2.129.236	-46.480	-2.131.008

Gemeente Harlingen

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Armoedebestrijding				
Lasten	**819.273**	**763.840**	**55.433**	**800.702**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**184.140**	**175.171**	**8.969**	**180.000**
Kinderopvang	184.140	175.171	8.969	180.000
6.3 Inkomensregelingen	**635.133**	**588.669**	**46.464**	**620.702**
Bijzondere bijstand bewindvoering	286.440	262.760	23.680	280.000
Bijzondere bijstand overig	92.070	87.574	4.496	90.000
Bijzondere bijstand vergunninghouders	51.150	43.793	7.357	50.000
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	15.500	15.872	-372	15.000
Individuele inkomenstoeslag	97.185	93.224	3.961	95.000
Schuldhulpverlening	92.070	84.705	7.365	90.000
Schuldpreventie	718	741	-23	702
Baten	**-61.380**	**-42.353**	**-19.027**	**-60.000**
6.3 Inkomensregelingen	**-61.380**	**-42.353**	**-19.027**	**-60.000**
Bijzondere bijstand	-61.380	-42.353	-19.027	-60.000
Dekking	**-757.893**	**-721.487**	**-36.406**	**-740.702**
Dekking Armoedebestrijding	**-757.893**	**-721.487**	**-36.406**	**-740.702**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-757.893	-721.487	-36.406	-740.702

Gemeente Terschelling

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Armoedebestrijding				
Lasten	**37.728**	**37.447**	**281**	**43.902**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**10.230**	**0**	**10.230**	**10.000**
Kinderopvang	10.230	0	10.230	10.000
6.3 Inkomensregelingen	**27.498**	**37.447**	**-9.949**	**33.902**
Bijzondere bijstand bewindvoering	10.230	8.759	1.471	10.000
Bijzondere bijstand overig	4.092	4.927	-835	11.000
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	1.000	635	365	1.000
Individuele inkomenstoeslag	3.274	2.628	646	3.200
Schuldhulpverlening	8.184	10.588	-2.404	8.000
Schuldpreventie	718	9.910	-9.192	702
Dekking	**-37.728**	**-37.447**	**-281**	**-43.902**
Dekking Armoedebestrijding	**-37.728**	**-37.447**	**-281**	**-43.902**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-37.728	-37.447	-281	-43.902

Gemeente Vlieland

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Armoedebestrijding				
Lasten	**15.027**	**10.151**	**4.876**	**14.702**
6.3 Inkomensregelingen	**15.027**	**10.151**	**4.876**	**14.702**
Bijzondere bijstand bewindvoering	8.184	3.284	4.900	8.000
Bijzondere bijstand overig	1.023	1.095	-72	1.000
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	500	212	288	500

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Individuele inkomenstoeslag	1.535	1.642	-108	1.500
Schuldhulpverlening	3.069	3.177	-108	3.000
Schuldpreventie	716	741	-25	702
Dekking	**-15.027**	**-10.151**	**-4.876**	**-14.702**
Dekking Armoedebestrijding	**-15.027**	**-10.151**	**-4.876**	**-14.702**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-15.027	-10.151	-4.876	-14.702

Gemeente Waadhoeke

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Armoedebestrijding				
Lasten	**1.515.068**	**1.487.209**	**27.859**	**1.481.702**
6.3 Inkomensregelingen	**1.515.068**	**1.487.209**	**27.859**	**1.481.702**
Bijzondere bijstand bewindvoering	695.640	696.303	-663	680.000
Bijzondere bijstand overig	265.980	260.565	5.415	260.000
Bijzondere bijstand vergunninghouders	143.220	142.326	894	140.000
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	31.000	31.744	-744	31.000
Individuele inkomenstoeslag	184.140	186.119	-1.979	180.000
Schuldhulpverlening	194.370	169.411	24.959	190.000
Schuldpreventie	718	741	-23	702
Baten	**-150.000**	**-127.058**	**-22.942**	**-150.000**
6.3 Inkomensregelingen	**-150.000**	**-127.058**	**-22.942**	**-150.000**
Bijzondere bijstand	-150.000	-127.058	-22.942	-150.000
Dekking	**-1.365.068**	**-1.360.151**	**-4.917**	**-1.331.702**
Armoedebestrijding	**-1.365.068**	**-1.360.151**	**-4.917**	**-1.331.702**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-1.365.068	-1.360.151	-4.917	-1.331.702

Financiële uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting na wijziging 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029 hanteren we een aantal uitgangspunten. Voor het programma Armoedebestrijding zijn dit de volgende:

- In de meerjarenraming zijn de budgetten conform de CPI, zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2025, geïndexeerd:
    - 2027: 2,3%
    - 2028: 2,2%
    - 2029: 2,2%

Wie doet wat in de uitvoering?

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 2015 (WMO)

EEN VRAAG OVER ZELFSTANDIG WONEN OF MEEDOEN IN DE MAATSCHAPPIJ? HET GEBIEDSTEAM HELPT U VERDER.

HET GEBIEDSTEAM :
- Bepaalt samen met de inwoner welke ondersteuning ingezet wordt.
- Informeert De Dienst over de in te zetten Wmo-ondersteuning.

ZORGAANBIEDERS EN LEVERANCIERS
- Leveren o.a. huishoudelijke hulp, collectief vervoer, begeleiding, dagbesteding en hulpmiddelen.

1

2

De Dienst Noardwest Fryslân

HET CAK
Verzorgt de inning van de eigen bijdragen voor de Wmo-voorzieningen.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen
- Administratie en cliënt-communicatie.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Verwerken facturen en informeren CAK en SVB.

We ondersteunen de gebiedsteams
Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch advies, contractmanagement.

We faciliteren goede dienst-verlening
- Inkoop en contractbeheer van ca 100 gecontracteerde zorg-aanbieders in de regio.
- Rechtmatigheids- en kwaliteits-toezicht op zorgaanbieders en leveranciers.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven
Financiële monitoring en rapportage voor gebiedsteams, colleges en raden.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

Wie doet wat in de uitvoering?

JEUGDWET

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

EEN VRAAG OF PROBLEEM ROND OPVOEDEN OF OPGROEIEN?

Het gebiedsteam of een directe verwijzer (Bijvoorbeeld huisarts) helpt u verder.

HET GEBIEDSTEAM OF DE VERWIJZER:

- Bepaalt of er jeugdhulp nodig is en stelt de doelen vast.
- Bepaalt (in overleg met de inwoner) **welke zorgaanbieder** passende ondersteuning kan bieden.

ZORGAANBIEDER

- Bepaalt welke Jeugdwet-ondersteuning **precies** nodig is om de doelen te bereiken.
- Levert vooral: begeleiding, behandeling en opvang.
- Communiceert met De Dienst over de indicatie en facturatie.

1

2

Op de achtergrond: Ondersteunt De Dienst

We ondersteunen de gebiedsteams

Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch en financieel advies, contractmanagement.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen

- Controleren of de zorgaan-bieders zich aan de spelregels houden.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Facturen verwerken en betalen.

We faciliteren goede dienst-verlening

- Inkoop en contractmanagement van zorgaanbieders die niet door SDF gecontracteerd zijn.
- Rechtmatigheidstoezicht op de zorgaanbieders.
- Begeleiding bij de nieuwe inkoop van jeugdhulp door SDF.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen. Terschelling. Vlieland en Waadhoeke.

We rapporteren uitgaven

Met rapportages geven we inzicht in hoeveel inwoners we hebben geholpen en hoeveel dit kost.

Sociaal Domein Fryslân
Verzorgt provinciale inkoop en strategisch contractmanagement van zorgaanbieders.

Programma Wmo en Jeugdwet

De Wmo 2015 zorgt ervoor dat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. Bijvoorbeeld met voorzieningen als huishoudelijke hulp, persoonlijke begeleiding, taxivervoer en dagbesteding. De Jeugdwet regelt de organisatie van hulp aan kinderen en gezinnen. Bijvoorbeeld behandeling van kinderen of opvoedhulp aan ouders. Ook de jeugdbescherming en jeugdreclassering vallen onder de Jeugdwet.

Doelstellingen: Wat willen wij bereiken?

Inkomens- en Vermogensafhankelijke eigen Bijdrage (IVB), wetsvoorstel Wet afschaffing abonnementstarief Wmo 2015

Voor de eigen bijdrage voor Wmo maatwerkvoorzieningen geldt sinds 2019 het abonnementstarief: een maximumbedrag per maand, ongeacht het inkomen van de inwoner. Door het abonnementstarief is het gebruik van Wmo-voorzieningen gestegen.

De voorgenomen Wet afschaffing abonnementstarief Wmo 2015 moet de druk bij gemeenten op Wmo-voorzieningen verlagen en de financiële houdbaarheid verbeteren. De hoogte van de eigen bijdrage wordt in deze wet namelijk afhankelijk van de financiële draagkracht van de inwoner. Dit spoort inwoners aan om zelf hun ondersteuning te organiseren. Door bijvoorbeeld een beroep te doen op hun sociale netwerk of de gewenste ondersteuning zelf te gaan betalen.

Na de val van het kabinet in 2025 heeft de Tweede Kamer het voorstel tot de Wet afschaffing abonnementstarief in de Wmo controversieel verklaard. De verwachte ingangsdatum was 1 januari 2027, maar door de controversieel verklaring zal dit mogelijk uitgesteld naar 1 januari 2028. Afhankelijk van de definitieve ingangsdatum bereiden we de afschaffing in 2026 al zo veel mogelijk voor.

We bereiden de implementatie voor

Zodra de Wet afschaffing abonnementstarief Wmo 2015 is aangenomen en de invoeringsdatum definitief is vastgesteld, gaan we verder met het treffen van implementatievoorbereidingen. Een werkgroep gaat aan de slag met het in kaart brengen van de impact voor De Dienst, de benodigde middelen om de implementatie goed uit te voeren en het maken van een concrete implementatieplanning.

- **We stellen een werkgroep in die beleid en uitvoering samenbrengt**

  We richten een werkgroep in die verantwoordelijk wordt voor een zorgvuldige en eenduidige uitvoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage binnen de Wmo. De werkgroep zal bestaan uit vertegenwoordigers van zowel de gemeenten (beleid) als De Dienst (uitvoering).

We informeren inwoners tijdig over consequenties

De wijziging heeft directe financiële consequenties voor inwoners die een eigen bijdrage betalen voor Wmo-voorzieningen. Daarom is het van groot belang dat inwoners tijdig en volledig geïnformeerd worden over de consequenties van de wijziging voor hun persoonlijke situatie.

- **We starten zes maanden voor de ingangsdatum met communicatie**

  Zes maanden voor de ingangsdatum starten we de communicatie over de afschaffing van het abonnementstarief. Uiterlijk 3 maanden voor de ingangsdatum informeren we inwoners over de hoogte van de bijdrage ze voor hun Wmo-voorziening(en) gaan betalen.

Implementatie IVB

Bij het inwerkingtreden van de wet weten alle betrokken medewerkers wat er van hen verwacht wordt. De inwoners zijn tijdig en volledig geïnformeerd. De organisatie is in staat om uitvoering te geven aan de nieuwe wetgeving.

- **We zetten iedereen in positie**

  We stemmen af met onder meer CAK en ketenpartners (waaronder zorgaanbieders en gebiedsteams). We instrueren Team Administratie Wmo & Jeugdwet, brengen de formatie is op orde en richten systemen in op de nieuwe werkwijze.

Meer over dit onderwerp:

- Inkomensafhankelijke eigen bijdrage uitgesteld - Gebiedsteamsnieuwsbrief De Dienst 15-7-2025
- Herinvoering inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo op de lange baan - Binnenlands Bestuur 18-06-2025
- Wetsvoorstel inkomensafhankelijke eigen bijdrage naar Kamer - VNG 28 maart 2025

Strategisch inkoopbeleid

De samenstelling van de Nederlandse bevolking verandert de komende jaren (tot ongeveer 2040) ingrijpend:

- Het aantal ouderen neemt in verhouding verder toe
- Ouderen blijven langer thuis wonen
- De complexiteit van zorg en ondersteuning wordt groter
- Het is onduidelijk hoe de arbeidsmarkt zich gaat ontwikkelen

Het zorgstelsel zoals we dat nu kennen is naar verwachting niet opgewassen tegen en ingericht op deze veranderingen. Hoe houden we de ondersteuning in de toekomst beschikbaar, betaalbaar en van goede kwaliteit? Kunnen we partijen blijven vinden die de ondersteuning kunnen leveren, met voldoende gekwalificeerd personeel? Dit vraagt om een vertaling van Wmo-beleid van de gemeenten naar een passend, strategisch inkoopbeleid van De Dienst.

We vertalen Wmo-beleid naar een inkoopstrategie

De demografische ontwikkelingen en de vragen over betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit zijn aanleiding geweest om een onderzoek te starten. Op verschillende niveaus analyseren we of er een nieuwe inkoopstrategie voor de Begeleiding, Dagactiviteit en Kortdurend Verblijf nodig is. Hierbij staat de leefwereld van de inwoner centraal. We kijken vooral naar preventie en doen wat nodig is. Dus niet alleen naar beperkingen maar meer naar mogelijkheden kijken. Altijd met een kritische blik naar voorliggende voorzieningen.

- **Huidige situatie in beeld brengen**

  We analyseren huidige inkoopstrategie en brengen de verbeter- en ontwikkelwensen samen met de deelnemende gemeenten in beeld.

- **Alternatieve oplossingen en voorliggend veld**

  We onderzoeken alternatieve oplossingen en beoordelen wat er voorliggend aan voorzieningen beschikbaar is.

- **Voorstel inkoopstrategie**

  Op basis van de analyse van de huidige situatie, de verbeterwensen en de analyse van de alternatieve opties doen we samen met de vier gemeenten een voorstel voor een nieuwe inkoopstrategie voor de Begeleiding, Dagactiviteit en Kortdurend Verblijf.

Ketenbrede aanpak Jeugdhulp

Sinds 1 januari 2024 zijn de nieuwe inkoopovereenkomsten tussen SDF en zorgaanbieders voor Specialistische Jeugdhulp (SJH) en Wonen van kracht. Vrijwel alle Friese gemeenten constateren sindsdien forse overschrijdingen op hun begrotingen voor Jeugdhulp. Door de Friese gemeenten is besloten de huidige inkoopovereenkomsten niet te verlengen. Dat betekent dat voor 1 januari 2028 nieuwe inkoopafspraken moeten worden opgesteld en Specialistische Jeugdhulp opnieuw moet worden ingekocht.

Voorbereiden nieuwe regionale inkoop jeugdhulp

De huidige inkoopovereenkomst loopt tot 1 januari 2028 en wordt niet verlengd. In 2025/2026 start SDF met het voorbereiden van de nieuwe inkoopstrategie voor Jeugdhulp. Vanuit De Dienst denken we mee over het formuleren van nieuwe inkoopafspraken.

- **We nemen actief deel aan project- en werkgroepen**

  We participeren actief in de project- en werkgroepen die zich bezig houden met het voorbereiden van de nieuwe inkoop van specialistische jeugdhulp per 2028.

- **We beoordelen de impact van de nieuwe inkoopafspraken en bereiden de implementatie voor**

  Naast de provinciale bijdrage aan de nieuwe inkoop, beoordelen we tegelijkertijd samen met de vier deelnemende gemeente de impact van de nieuwe inkoopafspraken voor de gemeente en De Dienst en maken een plan van aanpak voor de implementatie.

Implementatie maatregelen

In 2025 is er een samen met gemeente Waadhoeke een implementatieplan opgesteld met maatregelen om meer regie te voeren op de inzet van jeugdhulp binnen de kaders van de huidige inkoopovereenkomst. In 2026 geven we uitvoering aan de in dit implementatieplan opgestelde maatregelen.

- **We zorgen voor goede stuurinformatie en inzicht in onze jeugdhulpdienstverlening**

  We koppelen data van De Dienst met die van de vier gemeenten om beter en sneller inzicht te krijgen in het functioneren van de jeugdhulpketen en om stuurinformatie te verkrijgen.

- **We verbeteren de samenwerking tussen De Dienst, gemeenten en SDF**

  We maken afspraken over informatiedeling, afstemming, vervanging en de verbinding tussen de verschillende overlegvormen zodat betrokkenen weten wat hun rol is en wat van ze wordt verwacht.

Portefeuillehouders van de gemeente en medewerkers van gemeente en De Dienst zijn goed in positie gebracht in de verschillende overlegvormen om zo goed op te kunnen komen voor de belangen van de gemeente en De Dienst.

Spotlights

Aantal inwoners met een Wmo-voorziening

In 2026 verwachten we aan 5350 inwoners één of meerdere voorzieningen vanuit de Wmo te verstrekken. 48% van deze inwoners heeft een voorziening huishoudelijke hulp.

(Primitieve begroting 2026: 5400 inwoners)

Baten en lasten opvang en beschermd wonen

Vanaf 2026 nemen we de lasten van de Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang op in onze begroting. Dit geldt ook voor de baten die gemeenten ontvangen vanuit het budgetoverschot op Beschermd Wonen. Voorheen werden deze baten en lasten begroot en verantwoord door de gemeenten zelf. De nieuwe werkwijze komt ten goede aan het uitvoeren van een efficiënte en volledige administratie. Hierdoor kunnen we de doorbelastingen vanuit SDF beter en centraal monitoren.

Aantal inwoners met jeugdhulp

In 2026 verwachten we aan 1740 jeugdigen één of meerdere voorzieningen vanuit de Jeugdwet te verstrekken. 92% van deze jeugdigen heeft een voorziening voor specialistische jeugdhulp. 12% van de jeugdigen met een voorziening heeft zorg die is opgelegd door een rechter.

(Primitieve begroting 2026: 1735 jeugdigen)

Gemiddelde kosten Jeugdwetcliënt

De gemiddelde kosten van een cliënt in de Jeugdwet begroten wij in 2026 op € 16.800.

Financiële begroting Jeugdwet en Wmo

In onderstaande tabbladen zijn de financiële overzichten opgenomen voor zowel de Dienst als de afzonderlijke gemeenten. De gehanteerde financiële uitgangspunten zijn te vinden in het tabblad: Financiële uitgangspunten

De Dienst

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Jeugdwet				
Lasten	**29.124.570**	**28.771.526**	**353.044**	**28.332.949**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**2.463.685**	**1.547.722**	**915.963**	**1.992.937**
Lokale inkoop	2.463.685	1.547.722	915.963	1.992.937
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**15.097.923**	**16.030.876**	**-932.953**	**15.120.766**
Dyslexie	485.686	491.787	-6.101	471.940
Externe zaken	773.668	776.162	-2.494	684.560
Regionale inkoop	13.838.570	14.762.928	-924.358	13.964.265
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	**410.000**	**316.837**	**93.163**	**410.000**
Landelijke inkoop	410.000	316.837	93.163	410.000
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**8.844.712**	**8.504.012**	**340.700**	**8.551.526**
Crisis	342.722	328.777	13.945	349.919
Hoogspecialistische jeugdhulp	605.483	486.625	118.858	472.707
Pleegzorg	1.457.791	1.627.501	-169.710	1.416.533
Regionale inkoop	758.565	0	758.565	758.565
Wonen/Verblijf	5.680.151	6.061.109	-380.958	5.553.802
6.792 PGB Jeugd	**270.128**	**332.118**	**-61.990**	**263.087**
Lokale inkoop	270.128	332.118	-61.990	263.087
6.821 Jeugdbescherming	**1.673.426**	**1.841.390**	**-167.964**	**1.636.335**
Jeugdbescherming	1.673.426	1.841.390	-167.964	1.636.335
6.822 Jeugdreclassering	**364.696**	**198.570**	**166.125**	**358.298**
Jeugdreclassering	364.696	198.570	166.125	358.298

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Dekking	**-29.124.570**	**-28.771.526**	**-353.044**	**-28.332.949**
Dekking Jeugdwet	**-29.124.570**	**-28.771.526**	**-353.044**	**-28.332.949**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-29.124.570	-28.771.526	-353.044	-28.332.949
Programma Wmo				
Lasten	**20.288.943**	**20.375.469**	**-86.526**	**18.265.297**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (Wmo)	**110.000**	**93.827**	**16.173**	**110.000**
Externe zaken	110.000	93.827	16.173	110.000
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**3.664.988**	**3.599.939**	**65.049**	**3.387.085**
Collectief vervoer	1.239.510	1.232.065	7.445	1.211.642
Rolstoelvoorziening	617.275	587.217	30.058	603.397
Vervoersvoorziening	1.001.316	1.018.515	-17.199	978.804
Woonvoorzieningen	806.887	762.142	44.745	593.242
6.711 Huishoudelijke Hulp (Wmo)	**9.117.424**	**9.038.495**	**78.929**	**8.673.053**
Huishoudelijke ondersteuning	9.117.424	9.038.495	78.929	8.673.053
6.712 Begeleiding (Wmo)	**4.053.801**	**4.247.394**	**-193.593**	**3.869.257**
Individuele begeleiding	4.053.801	4.247.394	-193.593	3.869.257
6.713 Dagbesteding (Wmo)	**1.853.445**	**2.015.699**	**-162.254**	**1.769.612**
Dagactiviteiten	1.853.445	2.015.699	-162.254	1.769.612
6.791 PGB Wmo	**466.478**	**484.158**	**-17.680**	**456.290**
Huishoudelijke ondersteuning	74.812	74.903	-91	73.130
Individuele begeleiding	349.825	365.832	-16.007	341.960
Vervoersvoorziening	41.841	43.422	-1.582	41.200
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	**1.022.807**	**895.958**	**126.849**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	1.022.807	895.958	126.849	0
Baten	**-1.284.075**	**-1.573.258**	**289.183**	**-741.893**
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**-136.536**	**-120.976**	**-15.560**	**-131.937**

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Eigen bijdrage collectief vervoer	-136.536	-120.976	-15.560	-131.937
6.711 Huishoudelijke Hulp (Wmo)	**-624.040**	**-644.381**	**20.342**	**-609.956**
Eigen bijdrage CAK	-624.040	-644.381	20.342	-609.956
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	**0**	**-267.501**	**267.501**	**0**
Overige baten	0	-267.501	267.501	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**-523.500**	**-455.400**	**-68.100**	**0**
Beschermd wonen	-523.500	-455.400	-68.100	0
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	**0**	**-85.000**	**85.000**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	-85.000	85.000	0
Dekking	**-19.004.868**	**-18.802.211**	**-202.657**	**-17.523.404**
Dekking Wmo	**-19.004.868**	**-18.802.211**	**-202.657**	**-17.523.404**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-19.004.868	-18.802.211	-202.657	-17.523.404

Gemeente Harlingen

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Jeugdwet				
Lasten	**7.172.572**	**7.041.962**	**130.609,991**	**6.985.855**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**342.876**	**227.045**	**115.830,855**	**333.172**
Lokale inkoop	342.876	227.045	115.830,855	333.172
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**4.042.420**	**4.116.420**	**-74.000,07**	**3.916.403**
Dyslexie	93.833	85.549	8.284,243	91.178
Externe zaken	183.661	185.027	-1.365,723	164.800
Regionale inkoop	3.764.926	3.845.845	-80.918,59	3.660.425

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	**110.000**	**142.814**	**-32.814,333**	**110.000**
Landelijke inkoop	110.000	142.814	-32.814,333	110.000
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**2.247.778**	**2.086.308**	**161.470,33**	**2.196.782**
Crisis	77.574	81.173	-3.599,617	81.092
Hoogspecialistische jeugdhulp	29.000	0	29.000	0
Pleegzorg	415.933	430.240	-14.306,528	404.162
Regionale inkoop	268.589	0	268.588,885	268.589
Wonen/Verblijf	1.456.682	1.574.894	-118.212,41	1.442.940
6.792 PGB Jeugd	**13.761**	**10.110**	**3.651,417**	**13.761**
Lokale inkoop	13.761	10.110	3.651,417	13.761
6.821 Jeugdbescherming	**277.110**	**399.202**	**-122.091,949**	**277.110**
Jeugdbescherming	277.110	399.202	-122.091,949	277.110
6.822 Jeugdreclassering	**138.627**	**60.063**	**78.563,739**	**138.627**
Jeugdreclassering	138.627	60.063	78.563,739	138.627
Dekking	**-7.172.572**	**-7.041.962**	**-130.609,991**	**-6.985.855**
Dekking Jeugdwet	**-7.172.572**	**-7.041.962**	**-130.609,991**	**-6.985.855**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-7.172.572	-7.041.962	-130.609,991	-6.985.855
Programma Wmo				
Lasten	**5.788.177**	**5.847.465**	**-59.287,812**	**5.083.085**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (Wmo)	**25.000**	**21.569**	**3.430,6**	**25.000**
Externe zaken	25.000	21.569	3.430,6	25.000
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**1.134.271**	**1.099.166**	**35.105,187**	**913.266**
Collectief vervoer	410.939	419.403	-8.464,077	401.700
Rolstoelvoorziening	143.220	135.347	7.872,797	140.000
Vervoersvoorziening	276.850	292.603	-15.752,757	270.626
Woonvoorzieningen	303.262	251.812	51.449,223	100.940

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
6.711 Huishoudelijke Hulp (Wmo)	**2.516.811**	**2.497.883**	**18.927,859**	**2.394.145**
Huishoudelijke ondersteuning	2.516.811	2.497.883	18.927,859	2.394.145
6.712 Begeleiding (Wmo)	**1.330.942**	**1.441.488**	**-110.546,434**	**1.269.134**
Individuele begeleiding	1.330.942	1.441.488	-110.546,434	1.269.134
6.713 Dagbesteding (Wmo)	**393.716**	**436.438**	**-42.722,161**	**376.480**
Dagactiviteiten	393.716	436.438	-42.722,161	376.480
6.791 PGB Wmo	**107.169**	**113.983**	**-6.813,858**	**105.060**
Huishoudelijke ondersteuning	14.752	13.027	1.724,993	14.420
Individuele begeleiding	82.188	90.101	-7.913,295	80.340
Vervoersvoorziening	10.230	10.856	-625,556	10.300
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	**280.268**	**236.937**	**43.330,996**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	280.268	236.937	43.330,996	0
Baten	**-348.847**	**-363.225**	**14.378,008**	**-221.258**
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**-50.432**	**-41.680**	**-8.751,854**	**-49.298**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-50.432	-41.680	-8.751,854	-49.298
6.711 Huishoudelijke Hulp (Wmo)	**-175.915**	**-175.669**	**-246,138**	**-171.960**
Eigen bijdrage CAK	-175.915	-175.669	-246,138	-171.960
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	**0**	**-72.376**	**72.376**	**0**
Overige baten	0	-72.376	72.376	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**-122.500**	**-73.500**	**-49.000**	**0**
Beschermd wonen	-122.500	-73.500	-49.000	0
Dekking	**-5.439.330**	**-5.484.240**	**44.909,804**	**-4.861.827**
Dekking Wmo	**-5.439.330**	**-5.484.240**	**44.909,804**	**-4.861.827**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-5.439.330	-5.484.240	44.909,804	-4.861.827

Gemeente Terschelling

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Jeugdwet				
Lasten	**889.049**	**945.126**	**-56.077**	**852.848**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**241.925**	**236.756**	**5.169**	**219.324**
Lokale inkoop	241.925	236.756	5.169	219.324
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**504.745**	**504.415**	**330**	**486.068**
Dyslexie	42.367	48.616	-6.249	41.168
Externe zaken	52.036	52.204	-168	46.172
Regionale inkoop	410.342	403.595	6.747	398.729
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**112.997**	**105.714**	**7.284**	**116.480**
Crisis	21.148	20.466	681	28.078
Hoogspecialistische jeugdhulp	8.000	0	8.000	0
Wonen/Verblijf	83.850	85.247	-1.398	88.402
6.792 PGB Jeugd	**0**	**55.045**	**-55.045**	**0**
Lokale inkoop	0	55.045	-55.045	0
6.821 Jeugdbescherming	**29.382**	**43.196**	**-13.814**	**30.977**
Jeugdbescherming	29.382	43.196	-13.814	30.977
Dekking	**-889.049**	**-945.126**	**56.077**	**-852.848**
Dekking Jeugdwet	**-889.049**	**-945.126**	**56.077**	**-852.848**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-889.049	-945.126	56.077	-852.848
Programma Wmo				
Lasten	**1.177.501**	**1.157.396**	**20.105**	**1.075.248**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**5.000**	**3.775**	**1.225**	**5.000**
Externe zaken	5.000	3.775	1.225	5.000
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**297.109**	**175.876**	**121.233**	**290.429**
Collectief vervoer	105.337	68.630	36.708	102.969

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Rolstoelvoorziening	23.181	20.804	2.378	22.660
Vervoersvoorziening	42.148	36.695	5.452	41.200
Woonvoorzieningen	126.443	49.747	76.696	123.600
6.711 Huishoudelijke Hulp	**498.036**	**507.285**	**-9.249**	**473.762**
Huishoudelijke ondersteuning	498.036	507.285	-9.249	473.762
6.712 Begeleiding	**258.406**	**330.944**	**-72.538**	**246.579**
Individuele begeleiding	258.406	330.944	-72.538	246.579
6.713 Dagbesteding	**36.191**	**41.898**	**-5.707**	**34.757**
Dagactiviteiten	36.191	41.898	-5.707	34.757
6.791 PGB Wmo	**25.289**	**26.053**	**-765**	**24.720**
Individuele begeleiding	25.289	26.053	-765	24.720
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**57.471**	**71.565**	**-14.094**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	57.471	71.565	-14.094	0
Baten	**-80.521**	**-79.279**	**-1.242**	**-42.542**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-3.026**	**-1.563**	**-1.463**	**-2.958**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-3.026	-1.563	-1.463	-2.958
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-40.495**	**-40.438**	**-57**	**-39.584**
Eigen bijdrage CAK	-40.495	-40.438	-57	-39.584
6.714 Overige maatwerkarrangementen	**0**	**-15.078**	**15.078**	**0**
Overige baten	0	-15.078	15.078	0
6.811 Beschermd wonen	**-37.000**	**-22.200**	**-14.800**	**0**
Beschermd wonen	-37.000	-22.200	-14.800	0
Dekking	**-1.096.981**	**-1.078.117**	**-18.864**	**-1.032.706**
Dekking Wmo	**-1.096.981**	**-1.078.117**	**-18.864**	**-1.032.706**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-1.096.981	-1.078.117	-18.864	-1.032.706

Gemeente Vlieland

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Jeugdwet				
Lasten	**248.130**	**242.558**	**5.572**	**246.048**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**62.574**	**9.644**	**52.930**	**64.217**
Lokale inkoop	62.574	9.644	52.930	64.217
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**116.093**	**151.647**	**-35.554**	**110.284**
Externe zaken	13.451	13.497	-46	10.589
Regionale inkoop	102.642	138.150	-35.508	99.696
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**3.000**	**21.276**	**-18.276**	**6.749**
Crisis	3.000	7.033	-4.033	6.749
Pleegzorg	0	14.243	-14.243	0
6.792 PGB Jeugd	**66.463**	**59.991**	**6.472**	**64.797**
Lokale inkoop	66.463	59.991	6.472	64.797
Dekking	**-248.130**	**-242.558**	**-5.572**	**-246.048**
Dekking Jeugdwet	**-248.130**	**-242.558**	**-5.572**	**-246.048**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-248.130	-242.558	-5.572	-246.048
Programma Wmo				
Lasten	**199.726**	**233.201**	**-33.475**	**178.429**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**5.000**	**3.775**	**1.225**	**5.000**
Externe zaken	5.000	3.775	1.225	5.000
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**89.139**	**98.752**	**-9.614**	**87.135**
Collectief vervoer	31.119	38.128	-7.008	30.420
Rolstoelvoorziening	26.342	28.552	-2.210	25.750
Vervoersvoorziening	16.332	15.597	736	15.965
Woonvoorzieningen	15.345	16.476	-1.131	15.000
6.711 Huishoudelijke Hulp	**86.993**	**93.729**	**-6.736**	**82.753**
Huishoudelijke ondersteuning	86.993	93.729	-6.736	82.753

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
6.712 Begeleiding	**3.723**	**0**	**3.723**	**3.542**
Individuele begeleiding	3.723	0	3.723	3.542
6.713 Dagbesteding	**0**	**18.570**	**-18.570**	**0**
Dagactiviteiten	0	18.570	-18.570	0
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**14.871**	**18.375**	**-3.504**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	14.871	18.375	-3.504	0
Baten	**-18.183**	**-17.983**	**-200**	**-8.430**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-637**	**-625**	**-11**	**-618**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-637	-625	-11	-618
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-8.046**	**-8.140**	**94**	**-7.812**
Eigen bijdrage CAK	-8.046	-8.140	94	-7.812
6.714 Overige maatwerkarrangementen	**0**	**-3.518**	**3.518**	**0**
Overige baten	0	-3.518	3.518	0
6.811 Beschermd wonen	**-9.500**	**-5.700**	**-3.800**	**0**
Beschermd wonen	-9.500	-5.700	-3.800	0
Dekking	**-181.543**	**-215.217**	**33.674**	**-169.999**
Dekking Wmo	**-181.543**	**-215.217**	**33.674**	**-169.999**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-181.543	-215.217	33.674	-169.999

Gemeente Waadhoeke

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Programma Jeugdwet				
Lasten	**20.814.819**	**20.541.881**	**272.938**	**20.248.198**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**1.816.310**	**1.074.277**	**742.033**	**1.376.226**
Lokale inkoop	1.816.310	1.074.277	742.033	1.376.226

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**10.434.665**	**11.258.394**	**-823.729**	**10.608.010**
Dyslexie	349.486	357.622	-8.136	339.595
Externe zaken	524.520	525.435	-914	463.000
Regionale inkoop	9.560.659	10.375.338	-814.679	9.805.415
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	**300.000**	**174.023**	**125.977**	**300.000**
Landelijke inkoop	300.000	174.023	125.977	300.000
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**6.480.937**	**6.290.715**	**190.222**	**6.231.515**
Crisis	241.000	220.104	20.896	234.000
Hoogspecialistische jeugdhulp	568.483	486.625	81.858	472.707
Pleegzorg	1.041.858	1.183.018	-141.160	1.012.371
Regionale inkoop	489.976	0	489.976	489.976
Wonen/Verblijf	4.139.619	4.400.968	-261.348	4.022.460
6.792 PGB Jeugd	**189.903**	**206.972**	**-17.069**	**184.529**
Lokale inkoop	189.903	206.972	-17.069	184.529
6.821 Jeugdbescherming	**1.366.935**	**1.398.992**	**-32.058**	**1.328.248**
Jeugdbescherming	1.366.935	1.398.992	-32.058	1.328.248
6.822 Jeugdreclassering	**226.069**	**138.507**	**87.562**	**219.671**
Jeugdreclassering	226.069	138.507	87.562	219.671
Dekking	**-20.814.819**	**-20.541.881**	**-272.938**	**-20.248.198**
Dekking Jeugdwet	**-20.814.819**	**-20.541.881**	**-272.938**	**-20.248.198**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-20.814.819	-20.541.881	-272.938	-20.248.198
Programma Wmo				
Lasten	**13.123.539**	**13.137.408**	**-13.869**	**11.928.535**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**75.000**	**64.708**	**10.292**	**75.000**
Externe zaken	75.000	64.708	10.292	75.000
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**2.144.469**	**2.226.145**	**-81.675**	**2.096.255**

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Collectief vervoer	692.115	705.905	-13.790	676.554
Rolstoelvoorziening	424.532	402.514	22.018	414.987
Vervoersvoorziening	665.986	673.620	-7.634	651.013
Woonvoorzieningen	361.837	444.107	-82.270	353.702
6.711 Huishoudelijke Hulp	**6.015.585**	**5.939.598**	**75.986**	**5.722.393**
Huishoudelijke ondersteuning	6.015.585	5.939.598	75.986	5.722.393
6.712 Begeleiding	**2.460.730**	**2.474.962**	**-14.232**	**2.350.002**
Individuele begeleiding	2.460.730	2.474.962	-14.232	2.350.002
6.713 Dagbesteding	**1.423.538**	**1.518.792**	**-95.255**	**1.358.375**
Dagactiviteiten	1.423.538	1.518.792	-95.255	1.358.375
6.791 PGB Wmo	**334.020**	**344.121**	**-10.101**	**326.510**
Huishoudelijke ondersteuning	60.060	61.877	-1.816	58.710
Individuele begeleiding	242.349	249.678	-7.329	236.900
Vervoersvoorziening	31.611	32.567	-956	30.900
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**670.197**	**569.081**	**101.116**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	670.197	569.081	101.116	0
Baten	**-836.525**	**-1.112.771**	**276.246**	**-469.663**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-82.441**	**-77.108**	**-5.333**	**-79.063**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-82.441	-77.108	-5.333	-79.063
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-399.584**	**-420.134**	**20.551**	**-390.600**
Eigen bijdrage CAK	-399.584	-420.134	20.551	-390.600
6.714 Overige maatwerkarrangementen	**0**	**-176.529**	**176.529**	**0**
Overige baten	0	-176.529	176.529	0
6.811 Beschermd wonen	**-354.500**	**-354.000**	**-500**	**0**
Beschermd wonen	-354.500	-354.000	-500	0
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**-85.000**	**85.000**	**0**

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	-85.000	85.000	0
Dekking	**-12.287.014**	**-12.024.637**	**-262.377**	**-11.458.872**
Dekking Wmo	**-12.287.014**	**-12.024.637**	**-262.377**	**-11.458.872**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-12.287.014	-12.024.637	-262.377	-11.458.872

Financiële uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting na wijziging 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029 hanteren we een aantal uitgangspunten. Voor het programma Wmo en Jeugdwet zijn dit de volgende:

Algemeen

- In de meerjarenraming zijn de budgetten conform de CPI, zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2025, geïndexeerd:
  - 2027: 2,3%
  - 2028: 2,2%
  - 2029: 2,2%

Wmo

- Voor de producten van huishoudelijk hulp, dagbesteding en individuele begeleiding zijn, in de begrotingsberekeningen, de tarieven van 2026 gehanteerd.
- *Verschuiving van lasten:* In 2026 nemen we de meerkosten vanuit centrumgemeente Leeuwarden op in de begroting van De Dienst. Dit betreft een verschuiving van begrote lasten van gemeenten naar De Dienst: dus geen kostenstijging. Het gaat om maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, hiervoor zijn de bedragen opgenomen zoals genoemd in de ramingen van Sociaal Domein Fryslân. Deze kosten zijn terug te vinden op taakveld: 6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
- *Verschuiving van baten:* Voor beschermd wonen heeft Sociaal Domein Fryslân een prognose afgegeven van een voordeel tussen de 5 en 7 miljoen euro voor geheel Friesland. De Dienst heeft ervoor gekozen 5 miljoen euro aan te houden, de bedragen per gemeente zijn tot stand gekomen door hierop de verdeelsleutel toe te passen. Door de wijzigingen in de producten beschermd wonen en de nieuwe inkoop, is er gekozen voor een conservatieve raming.
- De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage is door het Rijk uitgesteld naar 2027.

Jeugdwet

- Er is een indexatie op de verplichtingen gehanteerd van 6%. Omdat onze berekeningsmodellen werken met 12 maandelijkse cijfers moeten er indexaties van meerdere jaarschijven worden gecombineerd. Door de gemiddelde toename in zorgzwaarte zit er ook een indexatie op de prijscomponent. Deze 2 indexen vormen samen de indexatie van 6%.
- Het opstellen van de tweede bestuursrapportage 2025 en deze begroting is een opvolgend proces. Er is voor gekozen de uitgangspunten en analyses van de bestuursrapportage over te nemen. Deze uitganspunten zijn geïndexeerd en waar nodig zijn er correcties gedaan op de variabelen.
- Voor gemeente Waadhoeke is een taakstelling opgenomen van € 416.800.
- **Risico!** Het is mogelijk dat er jongeren instromen met forse problematiek, waarvoor jeugdhulptrajecten moeten worden ingezet die zeer kostbaar zijn (€ 100.000 tot € 500.000). We begroten op de historische lasten/aantallen en de trend hierin. We raden gemeenten aan om een eigen reserve te overwegen om onvoorziene lasten te kunnen opvangen.

Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de processen en activiteiten die nodig zijn om de organisatie goed te laten functioneren en taken efficiënt en effectief uit te voeren. Het is als het ware de “motor” achter de dienstverlening in de inhoudelijke programma's. Het omvat onder meer HRM, Financiën, ICT, inkoop en contractmanagement, juridisch zaken en communicatie.

Doelstellingen: Wat willen wij bereiken?

Digitale Dienstverlening

De mogelijkheden van digitale dienstverlening breiden zich voortdurend uit, en daarmee ook de verwachtingen van inwoners. Digitale dienstverlening is niet langer een extra service, maar een verplichting: de Wmebv regelt het recht van inwoners op digitaal communiceren met de overheid. Zo zijn overheidsorganen volgens de Wmebv vanaf 2026 verplicht om digitale kanalen aan te bieden voor ieder formeel bericht van en gericht aan het bestuursorgaan. Het gaat in het geval van De Dienst om berichten rond de processen Aanvragen, Klachten, Bezwaar en beroep en Meldingen.

We sluiten aan op de Berichtenbox

Met de Berichtenbox van de Rijksoverheid kunnen we besluiten en andere formele berichten digitaal naar inwoners sturen. Inwoners beslissen zelf of zij berichten van De Dienst digitaal via Berichtenbox of fysiek via post willen ontvangen. Een externe partner en postservice zorgt voor de check op de voorkeur van de inwoner, en afhankelijk daarvan voor verzending via het betreffende voorkeurskanaal.

- **We implementeren de nieuwe werkwijze**

  In 2025 zijn we gestart met de aanbesteding voor de partner die publicatie via Berichtenbox of post voor De Dienst gaat verzorgen. In 2026 ronden we de aanbesteding af en starten met de implementatie en inrichting van de benodigde nieuwe processen en applicaties.

- **We informeren en ondersteunen inwoners bij digitale berichten**

  We informeren alle inwoners die een relatie hebben met De Dienst over de mogelijkheden om onze berichten digitaal te ontvangen. Als er inwoners zijn die daar gebruik van willen maken en er hulp bij nodig hebben, zorgen we dat die hulp er komt.

We richten een Inwonerportaal in

Een inwonerportaal is een digitaal platform dat inwoners eenvoudig toegang geeft tot diensten en informatie van De Dienst. Via het inwonerportaal kunnen inwoners straks onder andere aanvragen indienen, de status van hun aanvragen volgen en documenten inzien en downloaden.

- **We verbinden het portaal met ketenpartners**

  Hoewel De Dienst en gemeenten verschillende organisaties zijn, zijn we voor inwoners één geheel. Met name voor inwoners die een Wmo- of Jeugdwetvoorziening ontvangen via de gebiedsteams is er geen of weinig (relevant) onderscheid tussen de verschillende partijen. De portalen van de verschillende partijen moeten daarom goed op elkaar aansluiten, zodat inwoners een eenheid in het proces en klantdossier ervaren, en geen ‘gescheiden werelden’. Daarom ondersteunen we gemeenten ook bij de optimalisering van de IT-ondersteuning van gebiedsteams en de aanschaf en implementatie van een nieuw regiesysteem.

- **We zorgen voor zorgvuldige klantcommunicatie**

  Een goed werkend inwonerportaal levert voordelen op voor de inwoner én De Dienst: digitale informatievoorziening is sneller en efficiënter voor alle partijen. Daarom informeren we inwoners uitgebreid over de het nieuwe portaal, en ondersteunen we ze waar nodig bij het gebruik ervan.

- **We verbeteren onze datakwaliteit**

  Voor een inwonerportaal waar inwoners écht iets aan hebben, is datakwaliteit van het grootste belang. Een deel van onze klanten heeft al heel lang een voorziening via De Dienst. Gaandeweg de tijd zijn wij klantdata op nieuwe manieren gaan registreren. Dat heeft consequenties voor de manier waarop data getoond kan of moet worden in een portaal. We maken in 2026 slimme keuzes in welke data we al beschikbaar stellen via het portaal en waar we eerst nog datakwaliteit moeten verbeteren.

We implementeren procesmanagement

De Dienst werkt samen met gemeenten en andere organisaties om goede dienstverlening te bieden aan inwoners. Veranderingen in die dienstverlening zijn soms lastig. De werkwijze van alle organisaties moet goed op elkaar blijven aansluiten. Procesmanagement helpt om processen sneller en beter te maken. Het zorgt er ook voor dat alles goed op elkaar blijft

aansluiten. Of het nu gaat om sneller werken, minder fouten maken of goedkoper werken – er is altijd iets te verbeteren. Ons doel is dan ook: steeds blijven verbeteren, zodat we inwoners sneller en beter kunnen helpen.

- **We leggen processen vast in Engage**

  We voeren nieuwe en bestaande processen en werkinstructies op in procesapplicatie Engage. Zo maken we ze toegankelijk voor alle huidige en nieuwe medewerkers binnen De Dienst. We leggen hiermee een basis voor continue verbetering van processen en meer uniform werken. Dit vraagt om goede werkafspraken met betrekking tot het gebruik van Engage en goede instructies van medewerkers.

- **We onderzoeken waar we tijdswinst kunnen halen**

  Goed vastgelegde processen en werkinstructies zijn noodzakelijk om onze dienstverlening aan inwoners en partners continue te kunnen verbeteren. Want gedetailleerde procesbeschrijvingen geven inzicht in waar knelpunten zitten en waar mogelijk winst te behalen valt. Waar verliezen we tijd in de huidige processen? Welke handelingen kunnen we automatiseren of digitaliseren? Met dergelijke inzichten valt tijdswinst te halen, die we inzetten voor maatwerk en klantcontact.

Meer over dit onderwerp:

- Logius | Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Klantgerichtheid, samenwerking en participatie

Klantgerichtheid zorgt ervoor dat onze dienstverlening aansluit bij de verwachtingen en behoeften van de inwoners en samenwerkingspartners. Dat betekent ook dat we deze belanghebbenden moeten betrekken bij de ontwikkeling en implementatie van nieuwe processen en applicaties als een klantportaal. Dat vraagt van onze medewerkers dat we klantgericht werken en goed samenwerken met inwoners, collega's en partners.

We houden het klantperspectief voor ogen

Onder andere digitalisering en de Participatiewet in Balans zijn concrete en actuele ontwikkelingen die verandering betekenen voor onze medewerkers én inwoners. Dat betekent dat we bij deze veranderingen het klantperspectief extra goed voor ogen moeten houden. Want we willen veranderingen in onze processen zo doorvoeren dat we aan (blijven) sluiten bij de behoeften van inwoners.

- **We ontwikkelen klantreizen**

We ontwikkelen klantreizen om systematisch te reflecteren op klantbeleving. Klantreizen helpen om klantgerichte keuzes te maken en maatwerk te leveren. Op basis van de klantreizen scherpen we onze (concept) visie op Dienstverlening aan. Ook gebruiken we de inzichten uit de klantreizen om om de processen aan te scherpen en verbeteren.

- **We organiseren intervisie**

  We organiseren intervisiebijeenkomsten waarin we klantcases bespreken om zo gezamenlijk onze dienstverlening naar een hoger plan te tillen, en aan te sluiten bij de nieuwe manier van werken die voortvloeit uit onder andere digitalisering en de Participatiewet in Balans.

We betrekken belanghebbenden

We betrekken inwoners en medewerkers van gemeenten en De Dienst bij de implementatie en inrichting van nieuwe werkwijzen en applicaties, om zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeftes van de inwoner.

- **We organiseren klantparticipatie**

  We betrekken inwoners bij verschillende ontwikkelingen, zoals de implementatie van Berichtenbox en een klantportaal en het opstellen van klantreizen. We richten een klantpanel in, waarin inwoners kunnen deelnemen om mee te denken.

- **We versterken de interne en externe samenwerking**

  We betrekken ook medewerkers van de gemeentes, De Dienst en andere belanghebbenden bij nieuwe werkwijzen en applicaties, om zo goed mogelijk aan te sluiten op de verschillende behoeften.

Competenties en vaardigheden

Veranderingen als digitalisering, procesgericht en klantgericht (samen)werken vragen dat medewerkers zich continue blijven ontwikkelen. Daar ondersteunen we ze bij.

Onze medewerkers blijven zich ontwikkelen

Nieuwe wet- en regelgeving, processen, applicaties en processen vragen ook om nieuwe werkwijzen en competenties. Onze medewerkers bewegen daarin mee en blijven zich continu ontwikkelen.

- **We organiseren trainingen en workshops**

  We organiseren gerichte trainingen en workshops die bijdragen aan het ontwikkelen van benodigde vaardigheden als klantgerichtheid, werken vanuit vertrouwen en procesdenken. Dit varieert van cursussen in data-analyse tot trainingen in

klantgericht communiceren en van instructiebijeenkomsten voor een klantportaal tot workshops over co-creatie met inwoners.

- **We zorgen voor uitgebreide interne communicatie**

  We begeleiden alle ontwikkelingen met zorgvuldige interne communicatie om medewerkers actief mee te nemen in de digitale ontwikkelingen en de bijbehorende verwachtingen.

Spotlights

Verlaging begroting formatie

We hebben onze formatie voor 2026 begroot op 107,4 FTE. Een verlaging ten opzichte van de primitieve begroting met 3,7%.

(Primitieve begroting 2026: 111,5 FTE)

Lastenverschuiving tussen programma's

In de begroting na wijziging 2026 hebben we de uitvoeringslasten BZF verschoven van het programma Bedrijfsvoering naar deelprogramma Inkomen. Personeelskosten voor de uitvoering van de Participatiewet staan voortaan onder programma Bedrijfsvoering in plaats van onder deelprogramma Werk, Participatie en Inkomen. We blijven deze lasten wel op dezelfde taakvelden verantwoorden aan de gemeenten.

Daling bedrijfsvoeringbegroting

Exclusief de verschuivingen in de baten en lasten daalt de bedrijfsvoeringbegroting met 1,1% ten opzichte van de primitieve begroting 2026.

Financiële begroting

In onderstaande tabbladen zijn de financiële overzichten opgenomen voor zowel de Dienst als de afzonderlijke gemeenten. De gehanteerde financiële uitgangspunten zijn te vinden in het tabblad: Financiële uitgangspunten

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	Primitieve begroting 2026	Afwijking	Burap 2 2025
Bedrijfsvoering				
Lasten	**12.750.335**	**12.909.224**	**-158.889**	**12.486.100**
Afschrijvingskosten	190.000	175.000	15.000	120.000
Automatiseringskosten	1.026.000	990.000	36.000	990.000
Externe kosten	222.500	258.500	-36.000	222.500
Huisvestingskosten	407.000	414.000	-7.000	404.000
Organisatiekosten	207.500	204.800	2.700	200.000
Overige personeelskosten	529.000	525.580	3.420	553.000
Personeelskosten (salaris/inhuur)	10.168.335	10.034.144	134.191	9.756.600
Externe kosten	0	307.200	-307.200	240.000
Baten	**-325.000**	**-1.307.224**	**982.224**	**-1.454.145**
Dekking inzet eigen uren vanuit programma PIA	0	-1.012.224	1.012.224	-1.005.000
Dekking overig	-115.000	-115.000	0	-105.145
Dekking PIA overig	0	0	0	-50.000
Dekking Wmo en Jeugd overig	0	0	0	-24.000
Rente inkomsten	-210.000	-180.000	-30.000	-270.000
Dekking	**-12.425.335**	**-11.602.000**	**-823.335**	**-11.031.955**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-285.000	0	-285.000	-100.000
Gemeentelijke bijdragen structureel	-12.140.335	-11.602.000	-538.335	-10.931.955

De bedrijfsvoeringslasten splitsen we voor De Dienst en gemeenten ook uit naar taakvelden. Deze financiële overzichten zijn te vinden in de bijlagen: Bedrijfsvoeringslasten naar taakveld.

Financiële uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting na wijziging 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029 hanteren we een aantal uitgangspunten. Voor het programma Bedrijfsvoering zijn dit de volgende:

Personeel

- Het personeelsbestand en de openstaande vacatures per 1 september 2025 vormen de basis voor de personeelsbegroting 2026. Er is rekening gehouden met een toename van de salariskosten op basis van Cao-afspraken en op basis van doorrekeningen vanuit de septembercirculaire 2025 van het Rijk.
- Het financieel effect van de looncompensatie en de veranderingen in de formatie ten opzichte van de primitieve begroting 2026 is als volgt:
    - Looncompensatie: - € 69.000 (afname door financieel lagere cao-afspraken dan voorzien)
    - Wijzigingen in de vaste formatie: - € 269.000 (afname formatie)
    - Wijzigingen in het vaste budget voor inhuur: + € 188.000 (toename gericht op uitvoeren organisatieopgaven)

Automatiseringskosten en afschrijvingen

- De automatiseringskosten stijgen als gevolg van indexering, digitaliseringsopgaven (waaronder digitale postverwerking en een nieuwe applicatie voor de gebiedsteams) en door een verschuiving van lasten van de salarisapplicatie AFAS (voorheen in externe kosten). De toename van de afschrijvingslasten hangt hiermee samen.

Externe kosten

- *Verschuiving van lasten Bureau Zelfstandigen Fryslân:* Binnen deze begroting nemen we de uitvoeringslasten van Bureau Zelfstandigen Fryslân (Bbz en IOAZ) op in het programma Inkomen (voorheen Bedrijfsvoering). Alle dekking geschiedt vanuit de algemene uitkering, waardoor we deze uitvoeringslasten nu kunnen verantwoorden binnen het juiste programma. We blijven deze lasten op hetzelfde taakveld aan de gemeenten verantwoorden.

Dekking inzet eigen uren vanuit programma Werk en Participatie

- *Verschuiving van baten Eigen uren Participatie:* Binnen deze begroting belasten we geen directe personeelskosten, ten aanzien van de onderdelen Werk, Participatie en Inburgering, meer door vanuit Bedrijfsvoering naar het programma Werk en Participatie. Alle dekking geschiedt vanuit de algemene uitkering, waardoor we deze uitvoeringslasten nu kunnen verantwoorden binnen het juiste programma. We blijven de verantwoording van deze personeelslasten op de juiste taakvelden aan de gemeenten aanleveren.

Financiële begroting

Totaal overzicht baten en lasten

Taakveld	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Lasten	**93.948.003**	**98.423.023**	**97.939.201**	**101.136.657**	**104.002.603**	**107.952.195**
Programma Werk & Participatie	**4.126.149**	**3.685.858**	**3.221.140**	**3.036.826**	**3.126.294**	**3.226.319**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	747.190	520.195	567.959	581.022	593.805	606.869
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	1.324.450	1.308.987	861.498	881.312	900.701	920.517
6.5 Arbeidsparticipatie	2.054.509	1.856.676	1.791.682	1.574.491	1.631.788	1.698.933
Programma Inkomen	**28.396.500**	**30.382.298**	**30.167.118**	**32.346.353**	**33.606.340**	**35.726.857**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	355.000	507.520	576.000	589.248	0	0
6.3 Inkomensregelingen	28.041.500	29.874.778	29.591.118	31.757.105	33.606.340	35.726.857
Programma Armoedebestrijding	**2.341.008**	**2.298.647**	**2.387.096**	**2.441.999**	**2.495.723**	**2.550.629**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	190.000	175.171	194.370	198.841	203.215	207.686
6.3 Inkomensregelingen	2.151.008	2.123.476	2.192.726	2.243.158	2.292.508	2.342.943
Programma Jeugdwet	**28.332.949**	**28.771.526**	**29.124.570**	**29.385.235**	**30.031.710**	**30.692.408**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.992.937	1.547.722	2.463.685	2.111.150	2.157.595	2.205.062
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	15.120.766	16.030.876	15.097.923	15.445.176	15.784.969	16.132.239
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	410.000	316.837	410.000	419.430	428.657	438.088
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	8.551.526	8.504.012	8.844.712	9.048.141	9.247.200	9.450.638
6.792 PGB Jeugd	263.087	332.118	270.128	276.341	282.420	288.633
6.821 Jeugdbescherming	1.636.335	1.841.390	1.673.426	1.711.915	1.749.577	1.788.068
6.822 Jeugdreclassering	358.298	198.570	364.696	373.084	381.292	389.680
Programma Wmo	**18.265.297**	**20.375.469**	**20.288.943**	**20.755.589**	**21.212.212**	**21.678.880**

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	110.000	93.827	110.000	112.530	115.006	117.536
6.60 Hulpmiddelen en diensten	3.387.085	3.599.939	3.664.988	3.749.283	3.831.767	3.916.066
6.711 Huishoudelijke Hulp	8.673.053	9.038.495	9.117.424	9.327.125	9.532.322	9.742.033
6.712 Begeleiding	3.869.257	4.247.394	4.053.801	4.147.039	4.238.274	4.331.516
6.713 Dagbesteding	1.769.612	2.015.699	1.853.445	1.896.074	1.937.788	1.980.419
6.791 PGB Wmo	456.290	484.158	466.478	477.207	487.705	498.435
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	895.958	1.022.807	1.046.332	1.069.351	1.092.877
Bedrijfsvoering	**12.486.100**	**12.909.224**	**12.750.335**	**13.170.655**	**13.530.325**	**14.077.102**
Bedrijfsvoering	12.246.100	12.602.024	12.750.335	13.170.655	13.530.325	14.077.102
Bedrijfsvoering	240.000	307.200	0	0	0	0
Baten	**-3.336.448**	**-4.376.587**	**-2.785.455**	**-2.847.911**	**-2.616.666**	**-2.672.510**
Programma Werk & Participatie	**-19.410**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Arbeidsparticipatie	-19.410	0	0	0	0	0
Programma Inkomen	**-911.000**	**-1.326.694**	**-965.000**	**-987.195**	**-717.217**	**-732.996**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-261.000	-624.000	-279.000	-285.417	0	0
6.3 Inkomensregelingen	-650.000	-702.694	-686.000	-701.778	-717.217	-732.996
Programma Armoedebestrijding	**-210.000**	**-169.411**	**-211.380**	**-216.242**	**-220.999**	**-225.861**
6.3 Inkomensregelingen	-210.000	-169.411	-211.380	-216.242	-220.999	-225.861
Programma Wmo	**-741.893**	**-1.573.258**	**-1.284.075**	**-1.313.609**	**-1.342.509**	**-1.372.044**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	-131.937	-120.976	-136.536	-139.676	-142.749	-145.890
6.711 Huishoudelijke Hulp	-609.956	-644.381	-624.040	-638.393	-652.437	-666.791
6.714 Overige maatwerkarrangementen	0	-267.501	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen	0	-455.400	-523.500	-535.541	-547.322	-559.363
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	-85.000	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	**-1.454.145**	**-1.307.224**	**-325.000**	**-330.865**	**-335.941**	**-341.609**
Bedrijfsvoering	-1.454.145	-1.307.224	-325.000	-330.865	-335.941	-341.609

Dekking	-90.611.555	-94.046.435	-95.153.746	-98.288.746	-101.385.937	-105.279.685
Programma Werk & Participatie	**-4.106.739**	**-3.685.858**	**-3.221.140**	**-3.036.826**	**-3.126.294**	**-3.226.319**
Dekking Werk en Participatie	-4.106.739	-3.685.858	-3.221.140	-3.036.826	-3.126.294	-3.226.319
Programma Inkomen	**-27.485.500**	**-29.055.604**	**-29.202.118**	**-31.359.158**	**-32.889.123**	**-34.993.861**
Dekking Inkomen	-27.485.500	-29.055.604	-29.202.118	-31.359.158	-32.889.123	-34.993.861
Programma Armoedebestrijding	**-2.131.008**	**-2.129.236**	**-2.175.716**	**-2.225.757**	**-2.274.724**	**-2.324.768**
Dekking Armoedebestrijding	-2.131.008	-2.129.236	-2.175.716	-2.225.757	-2.274.724	-2.324.768
Programma Jeugdwet	**-28.332.949**	**-28.771.526**	**-29.124.570**	**-29.385.235**	**-30.031.710**	**-30.692.408**
Dekking Jeugdwet	-28.332.949	-28.771.526	-29.124.570	-29.385.235	-30.031.710	-30.692.408
Programma Wmo	**-17.523.404**	**-18.802.211**	**-19.004.868**	**-19.441.979**	**-19.869.703**	**-20.306.836**
Dekking Wmo	-17.523.404	-18.802.211	-19.004.868	-19.441.979	-19.869.703	-20.306.836
Bedrijfsvoering	**-11.031.955**	**-11.602.000**	**-12.425.335**	**-12.839.790**	**-13.194.384**	**-13.735.493**
Dekking Bedrijfsvoering	-11.031.955	-11.602.000	-12.425.335	-12.839.790	-13.194.384	-13.735.493

De onderverdeling voor het programma bedrijfsvoering is te vinden in de bijlagen, zie: Bedrijfsvoeringslasten naar taakveld .

Het totaal overzicht baten en lasten per gemeente is ook te vinden in de bijlagen, zie: Totaal overzicht baten en lasten per gemeente .

Begroting EMU-saldo

Het Economische en Monetaire Unie (EMU)-saldo is een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid en wordt berekend op basis van voorschriften van de Europese Unie. Hierbij is bepaald dat een tekort voor de gehele overheid niet meer dan 3 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Het overzicht van het EMU-saldo is een verplicht onderdeel in de begroting en geeft inzicht in toekomstige ontwikkelingen van de financieringsbehoefte.

Het EMU-saldo van De Dienst laat in 2026 een overschot zien. Alle baten en lasten worden afgerekend met de gemeenten waardoor we geen exploitatiesaldo realiseren.

De voornaamste investering die voor 2026 is begroot beslaat de aanbesteding, aanschaf en implementatie van een nieuwe regieapplicatie voor de gebiedsteams (het materieel actief hiervan).

EMU-saldo in euro's	2026	2027	2028	2029
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0
Bij: Afschrijvingen	190.000	194.370	198.646	203.016
Af: Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	100.000	56.265	57.503	58.768
EMU-saldo	**90.000**	**138.105**	**141.143**	**144.248**

Begroting vermogen en financieel resultaat

Volgens de voorschriften van het BBV bevat onze begroting na wijziging ook een meerjarenraming van de balansstanden en het te verwachten financieel resultaat. Het financieel resultaat is altijd € 0, omdat de gemeenten de tekorten financieren en overschotten aan de gemeenten terugbetaald worden.

Onderdeel	31 december 2026	31 december 2027	31 december 2028	31 december 2029
Activa	**10.000.000**	**10.000.000**	**10.000.000**	**10.000.000**
Financiële vaste activa	650.000	650.000	650.000	650.000
Liquide middelen	100.000	100.000	100.000	100.000
Materiële vaste activa	475.000	475.000	475.000	475.000
Overlopende activa	2.175.000	2.175.000	2.175.000	2.175.000
Vlottende activa < 1 jaar	6.600.000	6.600.000	6.600.000	6.600.000
Passiva	**10.000.000**	**10.000.000**	**10.000.000**	**10.000.000**
Eigen vermogen	667.000	667.000	667.000	667.000
Overlopende passiva	7.233.000	7.233.000	7.233.000	7.233.000
Vlottende passiva < 1 jaar	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Voorzieningen	300.000	300.000	300.000	300.000
Financieel resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**
Financieel resultaat	0	0	0	0

Weerstandsvermogen en risico's

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) schrijft voor dat de begroting aandacht besteedt aan de relatie tussen de (financiële) risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bepaalt in hoeverre er ruimte is om de financiële gevolgen van opgetreden risico's op te vangen.

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen:

1. middelen en mogelijkheden waarover de Dienst beschikt om niet begrote kosten op te vangen (de weerstandscapaciteit).
2. risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die mogelijk tot extra kosten kunnen leiden.

Omvang weerstandscapaciteit

De financiële resultaten van de sociaal domein-programma's worden jaarlijks direct verrekend met de deelnemende gemeenten. Daarom is op de balans van De Dienst alleen een reserve uitvoeringslasten opgenomen. Het saldo van de reserve, ca. 5% van de totale bedrijfsvoeringslasten, wordt zo nodig gebruikt voor het opvangen van lasten voor bijvoorbeeld het kunnen uitvoeren van tijdelijke extra regelingen en het opvangen van onverwacht ziekteverzuim.

Het weerstandsvermogen bedraagt op 1 januari 2026 € 667.038. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit verwijzen we naar de bijlage .

Weerstandscapaciteit in euro's per:	01-01-2025 (realisatie)	01-01-2026 (prognose)	01-01-2027 (prognose)
Exploitatie: Structurele weerstandscapaciteit	0	0	0
Balans (eigen vermogen): Incidentele weerstandscapaciteit	692.850	667.038	667.038
Totaal	**692.850**	**667.038**	**667.038**

Risico's begroting 2026

Het realiseren van vooruitgang, innovatie en ambitie gaat niet zonder het nemen van risico's. We denken bij risico's vaak in termen van voorkomen of elimineren. Maar tot elke prijs ieder risico uitsluiten is niet het doel van risicomanagement. Evenmin kunnen risico's onvoorwaardelijk worden aanvaard.

Bepalen omvang weerstandsvermogen

Voor de sociaal domein-programma's in deze begroting gelden zogenaamde openeinderegelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten. Bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen is geen rekening gehouden met dergelijke risico's, omdat jaarlijkse verrekening met de gemeenten plaatsvindt. Deze risico's liggen dus bij de gemeenten.

Het weerstandsvermogen is daarmee uitsluitend gebaseerd op de risico's binnen het programma Bedrijfsvoering. De omvang van de weerstandscapaciteit is gebaseerd op een risicoanalyse. Omdat de organisatie continue in beweging is, is sprake van een dynamisch risicoprofiel. Daarom actualiseren we het risicoprofiel jaarlijks en dit vormt de basis voor het bepalen van de toereikendheid van het weerstandsvermogen van De Dienst.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van De Dienst geeft inzicht in de kans dat risico's zich voordoen en de financiële gevolgen die hiermee samenhangen. De financiële risico's zijn voor 2026 geraamd op € 667.038. Dit bedrag is gebaseerd op de uitkomsten van een risicoanalyse en ook de minimaal gewenste omvang van het weerstandsvermogen.

Als belangrijkste risico's in de bedrijfsvoering zijn benoemd: een hoger ziekteverzuim dan verwacht waardoor extra medewerkers moeten worden ingehuurd, hogere uitvoeringskosten door de uitvoer van tijdelijke extra regelingen (bijvoorbeeld energietoeslag), het uitbetalen van transitievergoedingen bij ontslag en het krijgen van een boete in verband met een datalek.

De totale meerjarige weerstandscapaciteit is hierop afgestemd en daarmee is een buffer aanwezig om de risico's binnen de Bedrijfsvoering te kunnen opvangen.

Incidentele baten en lasten

Incidentele lasten van een gemeente zijn uitgaven die eenmalig of tijdelijk zijn en dus niet structureel terugkomen in de begroting. Incidentele lasten mogen door gemeenten gedekt worden door incidentele baten of reserves.

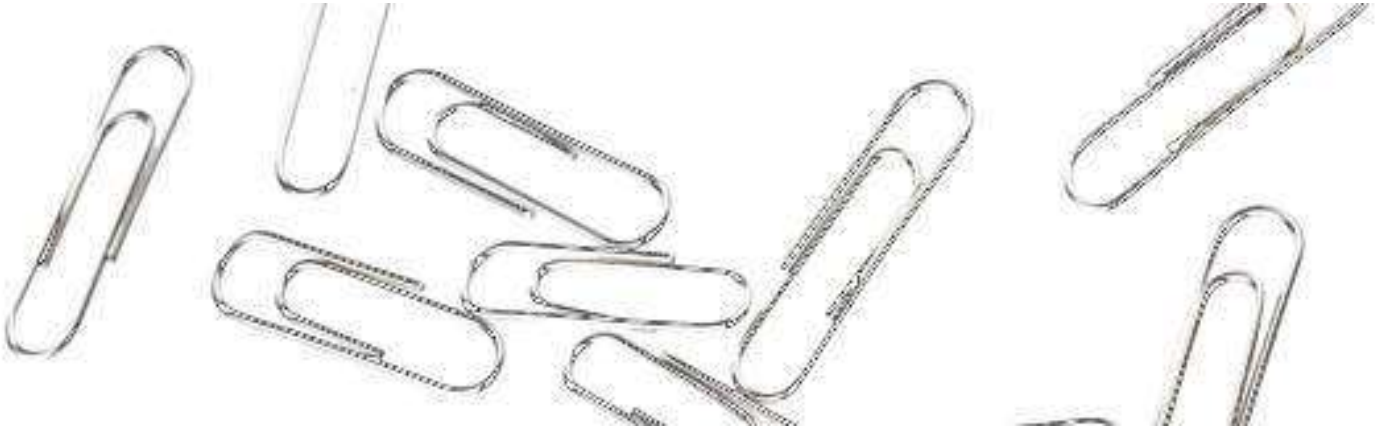
In onderstaande tabel is de incidentele gemeentelijke bijdrage opgenomen. Dit betreft een dekking. Hierdoor zijn de getoonde bedragen negatief.

Voor een meerjarig overzicht is ook 2027 opgenomen. Vanaf 2028 begroten we op dit moment niets incidenteel.

Hoofdgroep	Begroting na wijziging 2026	2027
Programma Werk & Participatie	**-289.500**	**0**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-289.500	0
Programma Inkomen	**-297.000**	**-303.831**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-297.000	-303.831
Bedrijfsvoering	**-285.000**	**-135.000**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-285.000	-135.000
Totaal incidentele gemeentelijke bijdrage	**-871.500**	**-438.831**

Toelichting incidentele gemeentelijke bijdragen

- Programma Werk en Participatie: dit betreft de incidentele bijdrage voor de Groeituin
- Programma Inkomen: dit betreft de incidentele bijdrage voor de kosten van de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne
- Bedrijfsvoering: dit betreft de incidentele bijdrage voor de kosten van het project 'IT ondersteuning gebiedsteams'

Bijlagen

Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2026	Aantal uitkeringsgerechtigden per 1-1-2026	Aantal Wmo voorzieningen per 1-1-2026	Aantal Jeugdwet voorzieningen per 1-1-2026
Harlingen	16.233	497	2.199	324
Terschelling	4.851	27	650	60
Vlieland	1.253	7	201	10
Waadhoeke	47.100	1.082	5.097	1.020
Totaal	69.437	1.613	8.147	1.414

De verdeling van de bedrijfsvoeringslasten heeft, volgens de voorschriften van onze Gemeenschappelijke regeling, op basis van onderstaande passage plaatsgevonden.

Hoofdstuk 6: Financiële bepalingen

Artikel 28: Bijdragen deelnemende gemeenten

3. De kosten die de Dienst aan de gemeenten toerekent, bestaan uit directe en indirecte kosten:

a. Directe kosten: deze kosten worden rechtstreeks toegerekend aan de gemeente waarvoor de kosten zijn gemaakt.

b. Indirecte kosten: deze kosten betreffen de bedrijfsvoeringskosten van de Dienst. De kosten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten. De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:

   i. 30% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.

   ii. Voor het bepalen van het inwonertal, het aantal voorzieningen en het aantal uitkeringsgerechtigden geldt 1 januari van het betreffende boekjaar als peildatum.

Het aantal inwoners per 1 januari 2026 is opgenomen op basis van cijfers van het CBS.

Gemeenschappelijke Regeling

De Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is in 2025 werkzaam voor de gemeenten:

- Harlingen
- Terschelling
- Vlieland
- Waadhoeke

Samenstelling bestuur en directie

De Dienst heeft een bestuur waarin iedere deelnemende gemeente door een wethouder wordt vertegenwoordigd. Het bestuur en de directie bestaat per 1 november 2025 uit de volgende personen:

Naam	Gemeente/Organisatie	Functie
Mevrouw M. van der Meer	Gemeente Waadhoeke	Voorzitter Bestuur
De heer P. Schoute	Gemeente Harlingen	Lid Bestuur
De heer A. Goldhoorn	Gemeente Terschelling	Lid Bestuur
Mevrouw C. de Pee	Gemeente Vlieland	Lid Bestuur
De heer M.J. Jellema	De Dienst Noardwest Fryslân	Directeur

Totaal overzicht baten en lasten per gemeente

De Dienst

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Lasten	**93.948.003**	**98.423.023**	**97.939.201**	**101.136.657**	**104.002.603**	**107.952.195**
Programma Werk & Participatie	**4.126.149**	**3.685.858**	**3.221.140**	**3.036.826**	**3.126.294**	**3.226.319**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**747.190**	**520.195**	**567.959**	**581.022**	**593.805**	**606.869**
Eigen uren TWP Inburgering	192.000	165.491	0	0	0	0
Pastiel inburgering	115.190	105.882	117.839	120.550	123.202	125.912
Trajecten inburgering	440.000	248.822	450.120	460.473	470.603	480.956
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**1.324.450**	**1.308.987**	**861.498**	**881.312**	**900.701**	**920.517**
Beschut Werk	487.000	541.627	555.109	567.877	580.370	593.138
Eigen uren TWP Participatie	537.950	508.039	0	0	0	0
Trajecten TWP	299.500	259.321	306.389	313.435	320.331	327.378
6.5 Arbeidsparticipatie	**2.054.509**	**1.856.676**	**1.791.682**	**1.574.491**	**1.631.788**	**1.698.933**
Eigen uren Pastiel	62.000	66.432	0	0	0	0
Eigen uren TWP Participatie	213.600	272.261	0	0	0	0
Lokaal aanbod arbeidsparticipatie Groeituin	310.500	0	289.500	0	0	0
Pastiel arbeidsparticipatie	1.144.999	1.258.662	1.171.334	1.258.662	1.309.011	1.369.055
Trajecten TWP	323.410	259.321	330.848	315.829	322.777	329.878
Programma Inkomen	**28.396.500**	**30.382.298**	**30.167.118**	**32.346.353**	**33.606.340**	**35.726.857**

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**355.000**	**507.520**	**576.000**	**589.248**	**0**	**0**
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	355.000	507.520	576.000	589.248	0	0
6.3 Inkomensregelingen	**28.041.500**	**29.874.778**	**29.591.118**	**31.757.105**	**33.606.340**	**35.726.857**
Bbz	13.000	13.625	13.230	13.534	13.832	14.136
BUIG	25.440.000	26.998.994	26.400.271	28.243.350	29.738.582	31.477.709
Loonkostensubsidie beschut werken	660.000	784.113	828.801	899.527	998.232	1.104.698
Loonkostensubsidie i-deel	1.822.500	1.990.071	2.010.378	2.254.472	2.501.855	2.768.690
Studietoeslag	106.000	87.975	108.438	110.932	113.373	115.867
Uitvoeringslasten BZF	0	0	230.000	235.290	240.466	245.757
Programma Armoedebestrijding	**2.341.008**	**2.298.647**	**2.387.096**	**2.441.999**	**2.495.723**	**2.550.629**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**190.000**	**175.171**	**194.370**	**198.841**	**203.215**	**207.686**
Kinderopvang	190.000	175.171	194.370	198.841	203.215	207.686
6.3 Inkomensregelingen	**2.151.008**	**2.123.476**	**2.192.726**	**2.243.158**	**2.292.508**	**2.342.943**
Bijzondere bijstand bewindvoering	978.000	971.106	1.000.494	1.023.505	1.046.022	1.069.035
Bijzondere bijstand overig	362.000	354.161	363.165	371.518	379.691	388.044
Bijzondere bijstand vergunninghouders	190.000	186.119	194.370	198.841	203.215	207.686
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	47.500	48.463	48.000	49.104	50.184	51.288
Individuele inkomenstoeslag	279.700	283.613	286.133	292.714	299.154	305.735
Schuldhulpverlening	291.000	267.881	297.693	304.540	311.240	318.087
Schuldpreventie	2.808	12.133	2.871	2.937	3.001	3.067
Programma Jeugdwet	**28.332.949**	**28.771.526**	**29.124.570**	**29.385.235**	**30.031.710**	**30.692.408**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**1.992.937**	**1.547.722**	**2.463.685**	**2.111.150**	**2.157.595**	**2.205.062**
Lokale inkoop	1.992.937	1.547.722	2.463.685	2.111.150	2.157.595	2.205.062

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**15.120.766**	**16.030.876**	**15.097.923**	**15.445.176**	**15.784.969**	**16.132.239**
Dyslexie	471.940	491.787	485.686	496.857	507.788	518.959
Externe zaken	684.560	776.162	773.668	791.462	808.874	826.669
Regionale inkoop	13.964.265	14.762.928	13.838.570	14.156.857	14.468.308	14.786.610
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	**410.000**	**316.837**	**410.000**	**419.430**	**428.657**	**438.088**
Landelijke inkoop	410.000	316.837	410.000	419.430	428.657	438.088
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**8.551.526**	**8.504.012**	**8.844.712**	**9.048.141**	**9.247.200**	**9.450.638**
Crisis	349.919	328.777	342.722	350.604	358.318	366.201
Hoogspecialistische jeugdhulp	472.707	486.625	605.483	619.409	633.036	646.963
Pleegzorg	1.416.533	1.627.501	1.457.791	1.491.320	1.524.129	1.557.660
Regionale inkoop	758.565	0	758.565	776.012	793.085	810.533
Wonen/Verblijf	5.553.802	6.061.109	5.680.151	5.810.794	5.938.632	6.069.282
6.792 PGB Jeugd	**263.087**	**332.118**	**270.128**	**276.341**	**282.420**	**288.633**
Lokale inkoop	263.087	332.118	270.128	276.341	282.420	288.633
6.821 Jeugdbescherming	**1.636.335**	**1.841.390**	**1.673.426**	**1.711.915**	**1.749.577**	**1.788.068**
Jeugdbescherming	1.636.335	1.841.390	1.673.426	1.711.915	1.749.577	1.788.068
6.822 Jeugdreclassering	**358.298**	**198.570**	**364.696**	**373.084**	**381.292**	**389.680**
Jeugdreclassering	358.298	198.570	364.696	373.084	381.292	389.680
Programma Wmo	**18.265.297**	**20.375.469**	**20.288.943**	**20.755.589**	**21.212.212**	**21.678.880**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**110.000**	**93.827**	**110.000**	**112.530**	**115.006**	**117.536**
Externe zaken	110.000	93.827	110.000	112.530	115.006	117.536
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**3.387.085**	**3.599.939**	**3.664.988**	**3.749.283**	**3.831.767**	**3.916.066**
Collectief vervoer	1.211.642	1.232.065	1.239.510	1.268.019	1.295.915	1.324.425
Rolstoelvoorziening	603.397	587.217	617.275	631.472	645.365	659.563
Vervoersvoorziening	978.804	1.018.515	1.001.316	1.024.346	1.046.882	1.069.913
Woonvoorzieningen	593.242	762.142	806.887	825.445	843.605	862.164

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
6.711 Huishoudelijke Hulp	**8.673.053**	**9.038.495**	**9.117.424**	**9.327.125**	**9.532.322**	**9.742.033**
Huishoudelijke ondersteuning	8.673.053	9.038.495	9.117.424	9.327.125	9.532.322	9.742.033
6.712 Begeleiding	**3.869.257**	**4.247.394**	**4.053.801**	**4.147.039**	**4.238.274**	**4.331.516**
Individuele begeleiding	3.869.257	4.247.394	4.053.801	4.147.039	4.238.274	4.331.516
6.713 Dagbesteding	**1.769.612**	**2.015.699**	**1.853.445**	**1.896.074**	**1.937.788**	**1.980.419**
Dagactiviteiten	1.769.612	2.015.699	1.853.445	1.896.074	1.937.788	1.980.419
6.791 PGB Wmo	**456.290**	**484.158**	**466.478**	**477.207**	**487.705**	**498.435**
Huishoudelijke ondersteuning	73.130	74.903	74.812	76.533	78.216	79.937
Individuele begeleiding	341.960	365.832	349.825	357.871	365.744	373.791
Vervoersvoorziening	41.200	43.422	41.841	42.803	43.745	44.707
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**895.958**	**1.022.807**	**1.046.332**	**1.069.351**	**1.092.877**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	895.958	1.022.807	1.046.332	1.069.351	1.092.877
Bedrijfsvoering	**12.486.100**	**12.909.224**	**12.750.335**	**13.170.655**	**13.530.325**	**14.077.102**
Bedrijfsvoering	**12.486.100**	**12.909.224**	**12.750.335**	**13.170.655**	**13.530.325**	**14.077.102**
Afschrijvingskosten	120.000	175.000	190.000	194.370	198.646	203.016
Automatiseringskosten	990.000	990.000	1.026.000	1.049.596	1.072.689	1.096.290
Externe kosten	222.500	258.500	222.500	227.618	232.625	237.742
Huisvestingskosten	404.000	414.000	407.000	416.361	425.521	434.882
Organisatiekosten	200.000	204.800	207.500	212.273	216.942	221.715
Overige personeelskosten	553.000	525.580	529.000	541.167	553.073	565.240
Personeelskosten (salaris/inhuur)	9.756.600	10.034.144	10.168.335	10.529.270	10.830.829	11.318.217
Externe kosten	240.000	307.200	0	0	0	0
Baten	**-3.336.448**	**-4.376.587**	**-2.785.455**	**-2.847.911**	**-2.616.666**	**-2.672.510**
Programma Werk & Participatie	**-19.410**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-19.410**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Debiteuren arbeidsparticipatie	-19.410	0	0	0	0	0
Programma Inkomen	**-911.000**	**-1.326.694**	**-965.000**	**-987.195**	**-717.217**	**-732.996**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-261.000**	**-624.000**	**-279.000**	**-285.417**	**0**	**0**
Debiteuren ROOO	-261.000	-624.000	-279.000	-285.417	0	0
6.3 Inkomensregelingen	**-650.000**	**-702.694**	**-686.000**	**-701.778**	**-717.217**	**-732.996**
Debiteuren Bbz	-60.000	-98.534	-96.000	-98.208	-100.369	-102.577
Debiteuren BUIG	-590.000	-604.160	-590.000	-603.570	-616.849	-630.419
Programma Armoedebestrijding	**-210.000**	**-169.411**	**-211.380**	**-216.242**	**-220.999**	**-225.861**
6.3 Inkomensregelingen	**-210.000**	**-169.411**	**-211.380**	**-216.242**	**-220.999**	**-225.861**
Bijzondere bijstand	-210.000	-169.411	-211.380	-216.242	-220.999	-225.861
Programma Wmo	**-741.893**	**-1.573.258**	**-1.284.075**	**-1.313.609**	**-1.342.509**	**-1.372.044**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-131.937**	**-120.976**	**-136.536**	**-139.676**	**-142.749**	**-145.890**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-131.937	-120.976	-136.536	-139.676	-142.749	-145.890
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-609.956**	**-644.381**	**-624.040**	**-638.393**	**-652.437**	**-666.791**
Eigen bijdrage CAK	-609.956	-644.381	-624.040	-638.393	-652.437	-666.791
6.714 Overige maatwerk-arrangementen	**0**	**-267.501**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige baten	0	-267.501	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen	**0**	**-455.400**	**-523.500**	**-535.541**	**-547.322**	**-559.363**
Beschermd wonen	0	-455.400	-523.500	-535.541	-547.322	-559.363
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**-85.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	-85.000	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	**-1.454.145**	**-1.307.224**	**-325.000**	**-330.865**	**-335.941**	**-341.609**
Bedrijfsvoering	**-1.454.145**	**-1.307.224**	**-325.000**	**-330.865**	**-335.941**	**-341.609**
Dekking inzet eigen uren vanuit programma PIA	-1.005.000	-1.012.224	0	0	0	0

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Dekking overig	-105.145	-115.000	-115.000	-120.865	-125.941	-131.609
Dekking PIA overig	-50.000	0	0	0	0	0
Dekking Wmo en Jeugd overig	-24.000	0	0	0	0	0
Rente inkomsten	-270.000	-180.000	-210.000	-210.000	-210.000	-210.000
Dekking	**-90.611.555**	**-94.046.435**	**-95.153.746**	**-98.288.746**	**-101.385.937**	**-105.279.685**
Programma Werk & Participatie	**-4.106.739**	**-3.685.858**	**-3.221.140**	**-3.036.826**	**-3.126.294**	**-3.226.319**
Dekking Werk en Participatie	**-4.106.739**	**-3.685.858**	**-3.221.140**	**-3.036.826**	**-3.126.294**	**-3.226.319**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-291.090	0	-289.500	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-3.815.649	-3.685.858	-2.931.640	-3.036.826	-3.126.294	-3.226.319
Programma Inkomen	**-27.485.500**	**-29.055.604**	**-29.202.118**	**-31.359.158**	**-32.889.123**	**-34.993.861**
Dekking Inkomen	**-27.485.500**	**-29.055.604**	**-29.202.118**	**-31.359.158**	**-32.889.123**	**-34.993.861**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-94.000	116.480	-297.000	-303.831	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-27.391.500	-29.172.084	-28.905.118	-31.055.327	-32.889.123	-34.993.861
Programma Armoedebestrijding	**-2.131.008**	**-2.129.236**	**-2.175.716**	**-2.225.757**	**-2.274.724**	**-2.324.768**
Dekking Armoedebestrijding	**-2.131.008**	**-2.129.236**	**-2.175.716**	**-2.225.757**	**-2.274.724**	**-2.324.768**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-2.131.008	-2.129.236	-2.175.716	-2.225.757	-2.274.724	-2.324.768
Programma Jeugdwet	**-28.332.949**	**-28.771.526**	**-29.124.570**	**-29.385.235**	**-30.031.710**	**-30.692.408**
Dekking Jeugdwet	**-28.332.949**	**-28.771.526**	**-29.124.570**	**-29.385.235**	**-30.031.710**	**-30.692.408**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-28.332.949	-28.771.526	-29.124.570	-29.385.235	-30.031.710	-30.692.408
Programma Wmo	**-17.523.404**	**-18.802.211**	**-19.004.868**	**-19.441.979**	**-19.869.703**	**-20.306.836**
Dekking Wmo	**-17.523.404**	**-18.802.211**	**-19.004.868**	**-19.441.979**	**-19.869.703**	**-20.306.836**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-17.523.404	-18.802.211	-19.004.868	-19.441.979	-19.869.703	-20.306.836

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Bedrijfsvoering	**-11.031.955**	**-11.602.000**	**-12.425.335**	**-12.839.790**	**-13.194.384**	**-13.735.493**
Dekking Bedrijfsvoering	**-11.031.955**	**-11.602.000**	**-12.425.335**	**-12.839.790**	**-13.194.384**	**-13.735.493**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-100.000	0	-285.000	-135.000	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-10.931.955	-11.602.000	-12.140.335	-12.704.790	-13.194.384	-13.735.493

Gemeente Harlingen

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Lasten	**25.988.343**	**27.827.025**	**27.516.188**	**28.641.381**	**29.542.137**	**30.700.223**
Programma Werk & Participatie	**1.160.831**	**1.139.684**	**904.676**	**938.315**	**966.547**	**998.277**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**240.434**	**168.368**	**183.356**	**187.574**	**191.700**	**195.918**
Eigen uren TWP Inburgering	61.200	52.957	0	0	0	0
Pastiel inburgering	39.234	36.000	40.136	41.060	41.963	42.886
Trajecten inburgering	140.000	79.411	143.220	146.514	149.737	153.032
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**355.000**	**386.765**	**225.781**	**230.974**	**236.056**	**241.249**
Beschut Werk	115.000	168.988	149.056	152.485	155.839	159.268
Eigen uren TWP Participatie	165.000	162.572	0	0	0	0
Trajecten TWP	75.000	55.205	76.725	78.490	80.216	81.981
6.5 Arbeidsparticipatie	**565.397**	**584.551**	**495.538**	**519.767**	**538.791**	**561.111**
Eigen uren Pastiel	17.200	21.509	0	0	0	0
Eigen uren TWP Participatie	63.800	86.873	0	0	0	0

Pastiel arbeidsparticipatie	389.987	420.964	398.957	420.964	437.815	457.913
Trajecten TWP	94.410	55.205	96.581	98.803	100.976	103.198
Programma Inkomen	**8.903.000**	**9.808.744**	**9.423.433**	**10.084.368**	**10.549.500**	**11.210.483**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**90.000**	**71.680**	**108.000**	**110.484**	**0**	**0**
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	90.000	71.680	108.000	110.484	0	0
6.3 Inkomensregelingen	**8.813.000**	**9.737.064**	**9.315.433**	**9.973.884**	**10.549.500**	**11.210.483**
Bbz	3.000	3.072	3.000	3.069	3.137	3.206
BUIG	8.100.000	8.894.848	8.405.747	8.992.576	9.468.652	10.022.384
Loonkostensubsidie beschut werken	180.000	272.307	267.453	270.022	299.651	331.610
Loonkostensubsidie i-deel	500.000	544.298	551.544	618.511	686.380	759.586
Studietoeslag	30.000	22.539	30.690	31.396	32.087	32.792
Uitvoeringslasten BZF	0	0	57.000	58.311	59.594	60.905
Programma Armoedebestrijding	**800.702**	**763.840**	**819.273**	**838.116**	**856.555**	**875.399**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**180.000**	**175.171**	**184.140**	**188.375**	**192.519**	**196.755**
Kinderopvang	180.000	175.171	184.140	188.375	192.519	196.755
6.3 Inkomensregelingen	**620.702**	**588.669**	**635.133**	**649.741**	**664.036**	**678.644**
Bijzondere bijstand bewindvoering	280.000	262.760	286.440	293.028	299.475	306.063
Bijzondere bijstand overig	90.000	87.574	92.070	94.188	96.260	98.377
Bijzondere bijstand vergunninghouders	50.000	43.793	51.150	52.326	53.478	54.654
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	15.000	15.872	15.500	15.857	16.205	16.562
Individuele inkomenstoeslag	95.000	93.224	97.185	99.420	101.608	103.843
Schuldhulpverlening	90.000	84.705	92.070	94.188	96.260	98.377
Schuldpreventie	702	741	718	735	751	767

Programma Jeugdwet	**6.985.855**	**7.041.962**	**7.172.572**	**7.337.541**	**7.498.967**	**7.663.944**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**333.172**	**227.045**	**342.876**	**350.762**	**358.478**	**366.365**
Lokale inkoop	333.172	227.045	342.876	350.762	358.478	366.365
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**3.916.403**	**4.116.420**	**4.042.420**	**4.135.396**	**4.226.375**	**4.319.355**
Dyslexie	91.178	85.549	93.833	95.991	98.103	100.262
Externe zaken	164.800	185.027	183.661	187.885	192.019	196.243
Regionale inkoop	3.660.425	3.845.845	3.764.926	3.851.519	3.936.253	4.022.850
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	**110.000**	**142.814**	**110.000**	**112.530**	**115.006**	**117.536**
Landelijke inkoop	110.000	142.814	110.000	112.530	115.006	117.536
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**2.196.782**	**2.086.308**	**2.247.778**	**2.299.477**	**2.350.065**	**2.401.767**
Crisis	81.092	81.173	77.574	79.358	81.104	82.888
Hoogspecialistische jeugdhulp	0	0	29.000	29.667	30.320	30.987
Pleegzorg	404.162	430.240	415.933	425.500	434.861	444.428
Regionale inkoop	268.589	0	268.589	274.766	280.811	286.989
Wonen/Verblijf	1.442.940	1.574.894	1.456.682	1.490.186	1.522.970	1.556.475
6.792 PGB Jeugd	**13.761**	**10.110**	**13.761**	**14.078**	**14.388**	**14.704**
Lokale inkoop	13.761	10.110	13.761	14.078	14.388	14.704
6.821 Jeugdbescherming	**277.110**	**399.202**	**277.110**	**283.484**	**289.720**	**296.094**
Jeugdbescherming	277.110	399.202	277.110	283.484	289.720	296.094
6.822 Jeugdreclassering	**138.627**	**60.063**	**138.627**	**141.815**	**144.935**	**148.124**
Jeugdreclassering	138.627	60.063	138.627	141.815	144.935	148.124
Programma Wmo	**5.083.085**	**5.847.465**	**5.788.177**	**5.921.305**	**6.051.574**	**6.184.708**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**25.000**	**21.569**	**25.000**	**25.575**	**26.138**	**26.713**
Externe zaken	25.000	21.569	25.000	25.575	26.138	26.713
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**913.266**	**1.099.166**	**1.134.271**	**1.160.359**	**1.185.887**	**1.211.977**
Collectief vervoer	401.700	419.403	410.939	420.391	429.639	439.091

Rolstoelvoorziening	140.000	135.347	143.220	146.514	149.737	153.032
Vervoersvoorziening	270.626	292.603	276.850	283.218	289.449	295.817
Woonvoorzieningen	100.940	251.812	303.262	310.237	317.062	324.037
6.711 Huishoudelijke Hulp	**2.394.145**	**2.497.883**	**2.516.811**	**2.574.697**	**2.631.341**	**2.689.230**
Huishoudelijke ondersteuning	2.394.145	2.497.883	2.516.811	2.574.697	2.631.341	2.689.230
6.712 Begeleiding	**1.269.134**	**1.441.488**	**1.330.942**	**1.361.553**	**1.391.507**	**1.422.120**
Individuele begeleiding	1.269.134	1.441.488	1.330.942	1.361.553	1.391.507	1.422.120
6.713 Dagbesteding	**376.480**	**436.438**	**393.716**	**402.772**	**411.633**	**420.688**
Dagactiviteiten	376.480	436.438	393.716	402.772	411.633	420.688
6.791 PGB Wmo	**105.060**	**113.983**	**107.169**	**109.634**	**112.046**	**114.511**
Huishoudelijke ondersteuning	14.420	13.027	14.752	15.091	15.423	15.762
Individuele begeleiding	80.340	90.101	82.188	84.078	85.928	87.818
Vervoersvoorziening	10.300	10.856	10.230	10.465	10.696	10.931
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**236.937**	**280.268**	**286.714**	**293.022**	**299.468**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	236.937	280.268	286.714	293.022	299.468
Bedrijfsvoering	**3.054.871**	**3.225.330**	**3.408.057**	**3.521.735**	**3.618.994**	**3.767.411**
Bedrijfsvoering	**3.054.871**	**3.225.330**	**3.408.057**	**3.521.735**	**3.618.994**	**3.767.411**
Bedrijfsvoering	3.054.871	3.225.330	3.408.057	3.521.735	3.618.994	3.767.411
Baten	**-527.258**	**-720.618**	**-685.227**	**-700.987**	**-648.451**	**-662.717**
Programma Inkomen	**-246.000**	**-315.040**	**-275.000**	**-281.325**	**-219.556**	**-224.386**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-66.000**	**-100.000**	**-65.000**	**-66.495**	**0**	**0**
Debiteuren ROOO	-66.000	-100.000	-65.000	-66.495	0	0
6.3 Inkomensregelingen	**-180.000**	**-215.040**	**-210.000**	**-214.830**	**-219.556**	**-224.386**
Debiteuren Bbz	0	-30.720	-30.000	-30.690	-31.365	-32.055
Debiteuren BUIG	-180.000	-184.320	-180.000	-184.140	-188.191	-192.331
Programma Armoedebestrijding	**-60.000**	**-42.353**	**-61.380**	**-62.792**	**-64.173**	**-65.585**

6.3 Inkomensregelingen	**-60.000**	**-42.353**	**-61.380**	**-62.792**	**-64.173**	**-65.585**
Bijzondere bijstand	-60.000	-42.353	-61.380	-62.792	-64.173	-65.585
Programma Wmo	**-221.258**	**-363.225**	**-348.847**	**-356.870**	**-364.721**	**-372.745**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-49.298**	**-41.680**	**-50.432**	**-51.592**	**-52.727**	**-53.887**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-49.298	-41.680	-50.432	-51.592	-52.727	-53.887
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-171.960**	**-175.669**	**-175.915**	**-179.961**	**-183.920**	**-187.966**
Eigen bijdrage CAK	-171.960	-175.669	-175.915	-179.961	-183.920	-187.966
6.714 Overige maatwerkarrangementen	**0**	**-72.376**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige baten	0	-72.376	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen	**0**	**-73.500**	**-122.500**	**-125.318**	**-128.074**	**-130.892**
Beschermd wonen	0	-73.500	-122.500	-125.318	-128.074	-130.892
Dekking	**-25.461.086**	**-27.106.407**	**-26.830.962**	**-27.940.394**	**-28.893.686**	**-30.037.506**
Programma Werk & Participatie	**-1.160.831**	**-1.139.684**	**-904.676**	**-938.315**	**-966.547**	**-998.277**
Dekking Werk en Participatie	**-1.160.831**	**-1.139.684**	**-904.676**	**-938.315**	**-966.547**	**-998.277**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-1.160.831	-1.139.684	-904.676	-938.315	-966.547	-998.277
Programma Inkomen	**-8.657.000**	**-9.493.704**	**-9.148.433**	**-9.803.043**	**-10.329.944**	**-10.986.096**
Dekking Inkomen	**-8.657.000**	**-9.493.704**	**-9.148.433**	**-9.803.043**	**-10.329.944**	**-10.986.096**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-24.000	28.320	-43.000	-43.989	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-8.633.000	-9.522.024	-9.105.433	-9.759.054	-10.329.944	-10.986.096
Programma Armoedebestrijding	**-740.702**	**-721.487**	**-757.893**	**-775.325**	**-792.382**	**-809.814**
Dekking Armoedebestrijding	**-740.702**	**-721.487**	**-757.893**	**-775.325**	**-792.382**	**-809.814**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-740.702	-721.487	-757.893	-775.325	-792.382	-809.814

Programma Jeugdwet	**-6.985.855**	**-7.041.962**	**-7.172.572**	**-7.337.541**	**-7.498.967**	**-7.663.944**
Dekking Jeugdwet	**-6.985.855**	**-7.041.962**	**-7.172.572**	**-7.337.541**	**-7.498.967**	**-7.663.944**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-6.985.855	-7.041.962	-7.172.572	-7.337.541	-7.498.967	-7.663.944
Programma Wmo	**-4.861.827**	**-5.484.240**	**-5.439.330**	**-5.564.435**	**-5.686.853**	**-5.811.963**
Dekking Wmo	**-4.861.827**	**-5.484.240**	**-5.439.330**	**-5.564.435**	**-5.686.853**	**-5.811.963**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-4.861.827	-5.484.240	-5.439.330	-5.564.435	-5.686.853	-5.811.963
Bedrijfsvoering	**-3.054.871**	**-3.225.330**	**-3.408.057**	**-3.521.735**	**-3.618.994**	**-3.767.411**
Dekking Bedrijfsvoering	**-3.054.871**	**-3.225.330**	**-3.408.057**	**-3.521.735**	**-3.618.994**	**-3.767.411**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-27.691	0	-78.171	-37.028	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-3.027.180	-3.225.330	-3.329.886	-3.484.707	-3.618.994	-3.767.411

Gemeente Terschelling

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Lasten	**2.917.271**	**3.041.480**	**3.126.668**	**3.227.099**	**3.256.554**	**3.359.947**
Programma Werk & Participatie	**34.900**	**34.195**	**22.305**	**23.190**	**23.700**	**24.221**
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**25.300**	**24.350**	**17.702**	**18.109**	**18.508**	**18.915**
Beschut Werk	12.000	11.964	13.098	13.400	13.695	13.996
Eigen uren TWP Participatie	8.800	7.621	0	0	0	0
Trajecten TWP	4.500	4.765	4.604	4.709	4.813	4.919
6.5 Arbeidsparticipatie	**9.600**	**9.845**	**4.604**	**5.080**	**5.192**	**5.306**
Eigen uren TWP Participatie	5.100	5.080	0	0	0	0
Trajecten TWP	4.500	4.765	4.604	5.080	5.192	5.306
Programma Inkomen	**461.000**	**388.140**	**488.106**	**522.178**	**489.153**	**521.328**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**65.000**	**35.840**	**60.000**	**61.380**	**0**	**0**

Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	65.000	35.840	60.000	61.380	0	0
6.3 Inkomensregelingen	**396.000**	**352.300**	**428.106**	**460.798**	**489.153**	**521.328**
BUIG	325.000	285.650	337.268	360.813	379.915	402.133
Loonkostensubsidie i-deel	65.000	65.612	71.701	80.406	89.229	98.746
Studietoeslag	6.000	1.038	6.138	6.279	6.417	6.558
Uitvoeringslasten BZF	0	0	13.000	13.299	13.592	13.891
Programma Armoedebestrijding	**43.902**	**37.447**	**37.728**	**38.595**	**39.445**	**40.312**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**10.000**	**0**	**10.230**	**10.465**	**10.696**	**10.931**
Kinderopvang	10.000	0	10.230	10.465	10.696	10.931
6.3 Inkomensregelingen	**33.902**	**37.447**	**27.498**	**28.130**	**28.749**	**29.382**
Bijzondere bijstand bewindvoering	10.000	8.759	10.230	10.465	10.696	10.931
Bijzondere bijstand overig	11.000	4.927	4.092	4.186	4.278	4.372
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	1.000	635	1.000	1.023	1.046	1.069
Individuele inkomenstoeslag	3.200	2.628	3.274	3.349	3.423	3.498
Schuldhulpverlening	8.000	10.588	8.184	8.372	8.556	8.745
Schuldpreventie	702	9.910	718	735	751	767
Programma Jeugdwet	**852.848**	**945.126**	**889.049**	**909.497**	**929.506**	**949.955**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**219.324**	**236.756**	**241.925**	**247.489**	**252.934**	**258.499**
Lokale inkoop	219.324	236.756	241.925	247.489	252.934	258.499
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**486.068**	**504.415**	**504.745**	**516.354**	**527.714**	**539.323**
Dyslexie	41.168	48.616	42.367	43.341	44.295	45.269
Externe zaken	46.172	52.204	52.036	53.233	54.404	55.601
Regionale inkoop	398.729	403.595	410.342	419.780	429.015	438.453
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**116.480**	**105.714**	**112.997**	**115.596**	**118.140**	**120.739**
Crisis	28.078	20.466	21.148	21.634	22.110	22.597
Hoogspecialistische jeugdhulp	0	0	8.000	8.184	8.364	8.548
Wonen/Verblijf	88.402	85.247	83.850	85.778	87.665	89.594

6.792 PGB Jeugd	**0**	**55.045**	**0**	**0**	**0**	**0**
Lokale inkoop	0	55.045	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	**30.977**	**43.196**	**29.382**	**30.057**	**30.719**	**31.394**
Jeugdbescherming	30.977	43.196	29.382	30.057	30.719	31.394
Programma Wmo	**1.075.248**	**1.157.396**	**1.177.501**	**1.204.584**	**1.231.085**	**1.258.168**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**5.000**	**3.775**	**5.000**	**5.115**	**5.228**	**5.343**
Externe zaken	5.000	3.775	5.000	5.115	5.228	5.343
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**290.429**	**175.876**	**297.109**	**303.942**	**310.629**	**317.463**
Collectief vervoer	102.969	68.630	105.337	107.760	110.131	112.554
Rolstoelvoorziening	22.660	20.804	23.181	23.714	24.236	24.769
Vervoersvoorziening	41.200	36.695	42.148	43.117	44.066	45.035
Woonvoorzieningen	123.600	49.747	126.443	129.351	132.197	135.105
6.711 Huishoudelijke Hulp	**473.762**	**507.285**	**498.036**	**509.490**	**520.699**	**532.155**
Huishoudelijke ondersteuning	473.762	507.285	498.036	509.490	520.699	532.155
6.712 Begeleiding	**246.579**	**330.944**	**258.406**	**264.350**	**270.165**	**276.109**
Individuele begeleiding	246.579	330.944	258.406	264.350	270.165	276.109
6.713 Dagbesteding	**34.757**	**41.898**	**36.191**	**37.023**	**37.838**	**38.670**
Dagactiviteiten	34.757	41.898	36.191	37.023	37.838	38.670
6.791 PGB Wmo	**24.720**	**26.053**	**25.289**	**25.870**	**26.439**	**27.021**
Individuele begeleiding	24.720	26.053	25.289	25.870	26.439	27.021
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**71.565**	**57.471**	**58.793**	**60.086**	**61.408**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	71.565	57.471	58.793	60.086	61.408
Bedrijfsvoering	**449.373**	**479.177**	**511.978**	**529.055**	**543.666**	**565.962**
Bedrijfsvoering	**449.373**	**479.177**	**511.978**	**529.055**	**543.666**	**565.962**
Bedrijfsvoering	449.373	479.177	511.978	529.055	543.666	565.962
Baten	**-87.542**	**-139.903**	**-132.521**	**-135.569**	**-111.368**	**-113.818**
Programma Inkomen	**-45.000**	**-60.624**	**-52.000**	**-53.196**	**-27.183**	**-27.781**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-25.000**	**-34.000**	**-26.000**	**-26.598**	**0**	**0**
Debiteuren ROOO	-25.000	-34.000	-26.000	-26.598	0	0

6.3 Inkomensregelingen	**-20.000**	**-26.624**	**-26.000**	**-26.598**	**-27.183**	**-27.781**
Debiteuren Bbz	-10.000	-16.384	-16.000	-16.368	-16.728	-17.096
Debiteuren BUIG	-10.000	-10.240	-10.000	-10.230	-10.455	-10.685
Programma Wmo	**-42.542**	**-79.279**	**-80.521**	**-82.373**	**-84.185**	**-86.037**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-2.958**	**-1.563**	**-3.026**	**-3.096**	**-3.164**	**-3.233**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-2.958	-1.563	-3.026	-3.096	-3.164	-3.233
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-39.584**	**-40.438**	**-40.495**	**-41.426**	**-42.337**	**-43.269**
Eigen bijdrage CAK	-39.584	-40.438	-40.495	-41.426	-42.337	-43.269
6.714 Overige maatwerkarrangementen	**0**	**-15.078**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige baten	0	-15.078	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen	**0**	**-22.200**	**-37.000**	**-37.851**	**-38.684**	**-39.535**
Beschermd wonen	0	-22.200	-37.000	-37.851	-38.684	-39.535
Dekking	**-2.829.729**	**-2.901.577**	**-2.994.147**	**-3.091.530**	**-3.145.186**	**-3.246.129**
Programma Werk & Participatie	**-34.900**	**-34.195**	**-22.305**	**-23.190**	**-23.700**	**-24.221**
Dekking Werk en Participatie	**-34.900**	**-34.195**	**-22.305**	**-23.190**	**-23.700**	**-24.221**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-34.900	-34.195	-22.305	-23.190	-23.700	-24.221
Programma Inkomen	**-416.000**	**-327.516**	**-436.106**	**-468.982**	**-461.970**	**-493.547**
Dekking Inkomen	**-416.000**	**-327.516**	**-436.106**	**-468.982**	**-461.970**	**-493.547**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-40.000	-1.840	-34.000	-34.782	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-376.000	-325.676	-402.106	-434.200	-461.970	-493.547
Programma Armoedebestrijding	**-43.902**	**-37.447**	**-37.728**	**-38.595**	**-39.445**	**-40.312**
Dekking Armoedebestrijding	**-43.902**	**-37.447**	**-37.728**	**-38.595**	**-39.445**	**-40.312**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-43.902	-37.447	-37.728	-38.595	-39.445	-40.312
Programma Jeugdwet	**-852.848**	**-945.126**	**-889.049**	**-909.497**	**-929.506**	**-949.955**
Dekking Jeugdwet	**-852.848**	**-945.126**	**-889.049**	**-909.497**	**-929.506**	**-949.955**

Gemeentelijke bijdragen structureel	-852.848	-945.126	-889.049	-909.497	-929.506	-949.955
Programma Wmo	**-1.032.706**	**-1.078.117**	**-1.096.981**	**-1.122.211**	**-1.146.900**	**-1.172.132**
Dekking Wmo	**-1.032.706**	**-1.078.117**	**-1.096.981**	**-1.122.211**	**-1.146.900**	**-1.172.132**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-1.032.706	-1.078.117	-1.096.981	-1.122.211	-1.146.900	-1.172.132
Bedrijfsvoering	**-449.373**	**-479.177**	**-511.978**	**-529.055**	**-543.666**	**-565.962**
Dekking Bedrijfsvoering	**-449.373**	**-479.177**	**-511.978**	**-529.055**	**-543.666**	**-565.962**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-4.073	0	-11.743	-5.563	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-445.300	-479.177	-500.235	-523.492	-543.666	-565.962

Gemeente Vlieland

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Lasten	**698.244**	**737.286**	**737.664**	**762.404**	**784.710**	**810.425**
Programma Werk & Participatie	**10.150**	**4.234**	**4.604**	**4.709**	**4.813**	**4.919**
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**3.150**	**2.540**	**0**	**0**	**0**	**0**
Eigen uren TWP Participatie	3.150	2.540	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	**7.000**	**1.694**	**4.604**	**4.709**	**4.813**	**4.919**
Eigen uren TWP Participatie	2.500	1.694	0	0	0	0
Trajecten TWP	4.500	0	4.604	4.709	4.813	4.919
Programma Inkomen	**122.500**	**101.747**	**137.614**	**147.180**	**155.182**	**164.372**
6.3 Inkomensregelingen	**122.500**	**101.747**	**137.614**	**147.180**	**155.182**	**164.372**
Bbz	0	1.023	0	0	0	0
BUIG	115.000	94.244	119.341	127.672	134.431	142.293
Loonkostensubsidie i-deel	7.500	6.480	8.273	9.278	10.296	11.394
Uitvoeringslasten BZF	0	0	10.000	10.230	10.455	10.685

Programma Armoedebestrijding	**14.702**	**10.151**	**15.027**	**15.372**	**15.710**	**16.056**
6.3 Inkomensregelingen	**14.702**	**10.151**	**15.027**	**15.372**	**15.710**	**16.056**
Bijzondere bijstand bewindvoering	8.000	3.284	8.184	8.372	8.556	8.745
Bijzondere bijstand overig	1.000	1.095	1.023	1.047	1.070	1.093
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	500	212	500	512	523	534
Individuele inkomenstoeslag	1.500	1.642	1.535	1.570	1.604	1.640
Schuldhulpverlening	3.000	3.177	3.069	3.140	3.209	3.279
Schuldpreventie	702	741	716	733	749	765
Programma Jeugdwet	**246.048**	**242.558**	**248.130**	**253.837**	**259.422**	**265.129**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**64.217**	**9.644**	**62.574**	**64.014**	**65.422**	**66.861**
Lokale inkoop	64.217	9.644	62.574	64.014	65.422	66.861
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**110.284**	**151.647**	**116.093**	**118.763**	**121.376**	**124.046**
Externe zaken	10.589	13.497	13.451	13.760	14.063	14.372
Regionale inkoop	99.696	138.150	102.642	105.003	107.313	109.674
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**6.749**	**21.276**	**3.000**	**3.069**	**3.137**	**3.206**
Crisis	6.749	7.033	3.000	3.069	3.137	3.206
Pleegzorg	0	14.243	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	**64.797**	**59.991**	**66.463**	**67.992**	**69.488**	**71.016**
Lokale inkoop	64.797	59.991	66.463	67.992	69.488	71.016
Programma Wmo	**178.429**	**233.201**	**199.726**	**204.320**	**208.815**	**213.409**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**5.000**	**3.775**	**5.000**	**5.115**	**5.228**	**5.343**
Externe zaken	5.000	3.775	5.000	5.115	5.228	5.343
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**87.135**	**98.752**	**89.139**	**91.189**	**93.195**	**95.245**
Collectief vervoer	30.420	38.128	31.119	31.835	32.535	33.251
Rolstoelvoorziening	25.750	28.552	26.342	26.948	27.541	28.147
Vervoersvoorziening	15.965	15.597	16.332	16.708	17.075	17.451
Woonvoorzieningen	15.000	16.476	15.345	15.698	16.043	16.396

6.711 Huishoudelijke Hulp	**82.753**	**93.729**	**86.993**	**88.994**	**90.952**	**92.953**
Huishoudelijke ondersteuning	82.753	93.729	86.993	88.994	90.952	92.953
6.712 Begeleiding	**3.542**	**0**	**3.723**	**3.809**	**3.893**	**3.978**
Individuele begeleiding	3.542	0	3.723	3.809	3.893	3.978
6.713 Dagbesteding	**0**	**18.570**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dagactiviteiten	0	18.570	0	0	0	0
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**18.375**	**14.871**	**15.213**	**15.548**	**15.890**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	18.375	14.871	15.213	15.548	15.890
Bedrijfsvoering	**126.415**	**145.396**	**132.564**	**136.985**	**140.768**	**146.541**
Bedrijfsvoering	**126.415**	**145.396**	**132.564**	**136.985**	**140.768**	**146.541**
Bedrijfsvoering	126.415	145.396	132.564	136.985	140.768	146.541
Baten	**-18.430**	**-28.453**	**-28.183**	**-28.831**	**-29.465**	**-30.114**
Programma Inkomen	**-10.000**	**-10.470**	**-10.000**	**-10.230**	**-10.455**	**-10.685**
6.3 Inkomensregelingen	**-10.000**	**-10.470**	**-10.000**	**-10.230**	**-10.455**	**-10.685**
Debiteuren Bbz	-10.000	-10.470	-10.000	-10.230	-10.455	-10.685
Programma Wmo	**-8.430**	**-17.983**	**-18.183**	**-18.601**	**-19.010**	**-19.429**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-618**	**-625**	**-637**	**-651**	**-666**	**-680**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-618	-625	-637	-651	-666	-680
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-7.812**	**-8.140**	**-8.046**	**-8.231**	**-8.413**	**-8.598**
Eigen bijdrage CAK	-7.812	-8.140	-8.046	-8.231	-8.413	-8.598
6.714 Overige maatwerk-arrangementen	**0**	**-3.518**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige baten	0	-3.518	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen	**0**	**-5.700**	**-9.500**	**-9.719**	**-9.932**	**-10.151**
Beschermd wonen	0	-5.700	-9.500	-9.719	-9.932	-10.151
Dekking	**-679.814**	**-708.833**	**-709.481**	**-733.573**	**-755.245**	**-780.312**
Programma Werk & Participatie	**-10.150**	**-4.234**	**-4.604**	**-4.709**	**-4.813**	**-4.919**

Dekking Werk en Participatie	**-10.150**	**-4.234**	**-4.604**	**-4.709**	**-4.813**	**-4.919**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-10.150	-4.234	-4.604	-4.709	-4.813	-4.919
Programma Inkomen	**-112.500**	**-91.277**	**-127.614**	**-136.950**	**-144.727**	**-153.687**
Dekking Inkomen	**-112.500**	**-91.277**	**-127.614**	**-136.950**	**-144.727**	**-153.687**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-112.500	-91.277	-127.614	-136.950	-144.727	-153.687
Programma Armoedebestrijding	**-14.702**	**-10.151**	**-15.027**	**-15.372**	**-15.710**	**-16.056**
Dekking Armoedebestrijding	**-14.702**	**-10.151**	**-15.027**	**-15.372**	**-15.710**	**-16.056**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-14.702	-10.151	-15.027	-15.372	-15.710	-16.056
Programma Jeugdwet	**-246.048**	**-242.558**	**-248.130**	**-253.837**	**-259.422**	**-265.129**
Dekking Jeugdwet	**-246.048**	**-242.558**	**-248.130**	**-253.837**	**-259.422**	**-265.129**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-246.048	-242.558	-248.130	-253.837	-259.422	-265.129
Programma Wmo	**-169.999**	**-215.217**	**-181.543**	**-185.719**	**-189.804**	**-193.980**
Dekking Wmo	**-169.999**	**-215.217**	**-181.543**	**-185.719**	**-189.804**	**-193.980**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-169.999	-215.217	-181.543	-185.719	-189.804	-193.980
Bedrijfsvoering	**-126.415**	**-145.396**	**-132.564**	**-136.985**	**-140.768**	**-146.541**
Dekking Bedrijfsvoering	**-126.415**	**-145.396**	**-132.564**	**-136.985**	**-140.768**	**-146.541**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-1.146	0	-3.041	-1.440	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-125.269	-145.396	-129.523	-135.545	-140.768	-146.541

Gemeente Waadhoeke

Hoofdgroep	Burap 2 2025	Primitieve begroting 2026	Begroting na wijziging 2026	2027	2028	2029
Lasten	**62.889.999**	**65.510.007**	**66.233.681**	**68.174.909**	**70.083.261**	**72.739.991**
Programma Werk & Participatie	**2.920.268**	**2.507.745**	**2.289.555**	**2.070.612**	**2.131.234**	**2.198.902**

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**506.756**	**351.827**	**384.603**	**393.449**	**402.105**	**410.951**
Eigen uren TWP Inburgering	130.800	112.534	0	0	0	0
Pastiel inburgering	75.956	69.882	77.703	79.490	81.239	83.026
Trajecten inburgering	300.000	169.411	306.900	313.959	320.866	327.925
6.4 WSW en beschut werken (begeleide participatie)	**941.000**	**895.332**	**618.015**	**632.229**	**646.138**	**660.353**
Beschut Werk	360.000	360.675	392.955	401.993	410.837	419.875
Eigen uren TWP Participatie	361.000	335.306	0	0	0	0
Trajecten TWP	220.000	199.351	225.060	230.236	235.302	240.478
6.5 Arbeidsparticipatie	**1.472.512**	**1.260.586**	**1.286.937**	**1.044.934**	**1.082.991**	**1.127.597**
Eigen uren Pastiel	44.800	44.923	0	0	0	0
Eigen uren TWP Participatie	142.200	178.614	0	0	0	0
Lokaal aanbod arbeids-participatie Groeituin	310.500	0	289.500	0	0	0
Pastiel arbeidsparticipatie	755.012	837.698	772.377	837.698	871.196	911.142
Trajecten TWP	220.000	199.351	225.060	207.236	211.796	216.455
Programma Inkomen	**18.910.000**	**20.083.667**	**20.117.964**	**21.592.627**	**22.412.504**	**23.830.675**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**200.000**	**400.000**	**408.000**	**417.384**	**0**	**0**
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	200.000	400.000	408.000	417.384	0	0
6.3 Inkomensregelingen	**18.710.000**	**19.683.667**	**19.709.964**	**21.175.243**	**22.412.504**	**23.830.675**
Bbz	10.000	9.530	10.230	10.465	10.696	10.931
BUIG	16.900.000	17.724.252	17.537.916	18.762.289	19.755.583	20.910.899
Loonkostensubsidie beschut werken	480.000	511.806	561.348	629.505	698.581	773.088
Loonkostensubsidie i-deel	1.250.000	1.373.681	1.378.860	1.546.277	1.715.950	1.898.965
Studietoeslag	70.000	64.398	71.610	73.257	74.869	76.516
Uitvoeringslasten BZF	0	0	150.000	153.450	156.826	160.276
Programma Armoedebestrijding	**1.481.702**	**1.487.209**	**1.515.068**	**1.549.915**	**1.584.013**	**1.618.861**
6.3 Inkomensregelingen	**1.481.702**	**1.487.209**	**1.515.068**	**1.549.915**	**1.584.013**	**1.618.861**
Bijzondere bijstand bewindvoering	680.000	696.303	695.640	711.640	727.296	743.296

Bijzondere bijstand overig	260.000	260.565	265.980	272.098	278.084	284.202
Bijzondere bijstand vergunninghouders	140.000	142.326	143.220	146.514	149.737	153.032
Compensatieregeling wettelijk eigen risico	31.000	31.744	31.000	31.713	32.411	33.124
Individuele inkomenstoeslag	180.000	186.119	184.140	188.375	192.519	196.755
Schuldhulpverlening	190.000	169.411	194.370	198.841	203.215	207.686
Schuldpreventie	702	741	718	735	751	767
Programma Jeugdwet	**20.248.198**	**20.541.881**	**20.814.819**	**20.884.360**	**21.343.815**	**21.813.379**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**1.376.226**	**1.074.277**	**1.816.310**	**1.448.885**	**1.480.760**	**1.513.337**
Lokale inkoop	1.376.226	1.074.277	1.816.310	1.448.885	1.480.760	1.513.337
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**10.608.010**	**11.258.394**	**10.434.665**	**10.674.663**	**10.909.505**	**11.149.514**
Dyslexie	339.595	357.622	349.486	357.524	365.389	373.428
Externe zaken	463.000	525.435	524.520	536.584	548.389	560.454
Regionale inkoop	9.805.415	10.375.338	9.560.659	9.780.555	9.995.727	10.215.633
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	**300.000**	**174.023**	**300.000**	**306.900**	**313.652**	**320.552**
Landelijke inkoop	300.000	174.023	300.000	306.900	313.652	320.552
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**6.231.515**	**6.290.715**	**6.480.937**	**6.629.998**	**6.775.858**	**6.924.927**
Crisis	234.000	220.104	241.000	246.543	251.967	257.510
Hoogspecialistische jeugdhulp	472.707	486.625	568.483	581.558	594.353	607.429
Pleegzorg	1.012.371	1.183.018	1.041.858	1.065.820	1.089.268	1.113.232
Regionale inkoop	489.976	0	489.976	501.246	512.273	523.543
Wonen/Verblijf	4.022.460	4.400.968	4.139.619	4.234.831	4.327.997	4.423.213
6.792 PGB Jeugd	**184.529**	**206.972**	**189.903**	**194.271**	**198.545**	**202.913**
Lokale inkoop	184.529	206.972	189.903	194.271	198.545	202.913
6.821 Jeugdbescherming	**1.328.248**	**1.398.992**	**1.366.935**	**1.398.374**	**1.429.138**	**1.460.579**
Jeugdbescherming	1.328.248	1.398.992	1.366.935	1.398.374	1.429.138	1.460.579
6.822 Jeugdreclassering	**219.671**	**138.507**	**226.069**	**231.269**	**236.357**	**241.556**
Jeugdreclassering	219.671	138.507	226.069	231.269	236.357	241.556
Programma Wmo	**11.928.535**	**13.137.408**	**13.123.539**	**13.425.380**	**13.720.739**	**14.022.595**

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**75.000**	**64.708**	**75.000**	**76.725**	**78.413**	**80.138**
Externe zaken	75.000	64.708	75.000	76.725	78.413	80.138
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**2.096.255**	**2.226.145**	**2.144.469**	**2.193.792**	**2.242.056**	**2.291.381**
Collectief vervoer	676.554	705.905	692.115	708.033	723.610	739.529
Rolstoelvoorziening	414.987	402.514	424.532	434.296	443.850	453.615
Vervoersvoorziening	651.013	673.620	665.986	681.303	696.292	711.611
Woonvoorzieningen	353.702	444.107	361.837	370.159	378.303	386.626
6.711 Huishoudelijke Hulp	**5.722.393**	**5.939.598**	**6.015.585**	**6.153.943**	**6.289.330**	**6.427.695**
Huishoudelijke ondersteuning	5.722.393	5.939.598	6.015.585	6.153.943	6.289.330	6.427.695
6.712 Begeleiding	**2.350.002**	**2.474.962**	**2.460.730**	**2.517.327**	**2.572.708**	**2.629.308**
Individuele begeleiding	2.350.002	2.474.962	2.460.730	2.517.327	2.572.708	2.629.308
6.713 Dagbesteding	**1.358.375**	**1.518.792**	**1.423.538**	**1.456.279**	**1.488.317**	**1.521.060**
Dagactiviteiten	1.358.375	1.518.792	1.423.538	1.456.279	1.488.317	1.521.060
6.791 PGB Wmo	**326.510**	**344.121**	**334.020**	**341.702**	**349.220**	**356.902**
Huishoudelijke ondersteuning	58.710	61.877	60.060	61.442	62.793	64.175
Individuele begeleiding	236.900	249.678	242.349	247.923	253.377	258.951
Vervoersvoorziening	30.900	32.567	31.611	32.338	33.049	33.776
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**569.081**	**670.197**	**685.612**	**700.695**	**716.110**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	569.081	670.197	685.612	700.695	716.110
Bedrijfsvoering	**7.401.296**	**7.752.097**	**8.372.736**	**8.652.015**	**8.890.956**	**9.255.579**
Bedrijfsvoering	**7.401.296**	**7.752.097**	**8.372.736**	**8.652.015**	**8.890.956**	**9.255.579**
Bedrijfsvoering	7.401.296	7.752.097	8.372.736	8.652.015	8.890.956	9.255.579
Baten	**-1.249.073**	**-2.180.389**	**-1.614.525**	**-1.651.659**	**-1.491.441**	**-1.524.252**
Programma Werk & Participatie	**-19.410**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-19.410**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Debiteuren arbeidsparticipatie	-19.410	0	0	0	0	0
Programma Inkomen	**-610.000**	**-940.560**	**-628.000**	**-642.444**	**-460.023**	**-470.143**

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-170.000**	**-490.000**	**-188.000**	**-192.324**	**0**	**0**
Debiteuren ROOO	-170.000	-490.000	-188.000	-192.324	0	0
6.3 Inkomensregelingen	**-440.000**	**-450.560**	**-440.000**	**-450.120**	**-460.023**	**-470.143**
Debiteuren Bbz	-40.000	-40.960	-40.000	-40.920	-41.820	-42.740
Debiteuren BUIG	-400.000	-409.600	-400.000	-409.200	-418.202	-427.403
Programma Armoedebestrijding	**-150.000**	**-127.058**	**-150.000**	**-153.450**	**-156.826**	**-160.276**
6.3 Inkomensregelingen	**-150.000**	**-127.058**	**-150.000**	**-153.450**	**-156.826**	**-160.276**
Bijzondere bijstand	-150.000	-127.058	-150.000	-153.450	-156.826	-160.276
Programma Wmo	**-469.663**	**-1.112.771**	**-836.525**	**-855.765**	**-874.592**	**-893.833**
6.60 Hulpmiddelen en diensten	**-79.063**	**-77.108**	**-82.441**	**-84.338**	**-86.193**	**-88.089**
Eigen bijdrage collectief vervoer	-79.063	-77.108	-82.441	-84.338	-86.193	-88.089
6.711 Huishoudelijke Hulp	**-390.600**	**-420.134**	**-399.584**	**-408.774**	**-417.767**	**-426.958**
Eigen bijdrage CAK	-390.600	-420.134	-399.584	-408.774	-417.767	-426.958
6.714 Overige maatwerkarrangementen	**0**	**-176.529**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige baten	0	-176.529	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen	**0**	**-354.000**	**-354.500**	**-362.654**	**-370.632**	**-378.786**
Beschermd wonen	0	-354.000	-354.500	-362.654	-370.632	-378.786
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	**0**	**-85.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	0	-85.000	0	0	0	0
Dekking	**-61.640.926**	**-63.329.618**	**-64.619.156**	**-66.523.249**	**-68.591.820**	**-71.215.738**
Programma Werk & Participatie	**-2.900.858**	**-2.507.745**	**-2.289.555**	**-2.070.612**	**-2.131.234**	**-2.198.902**
Dekking Werk en Participatie	**-2.900.858**	**-2.507.745**	**-2.289.555**	**-2.070.612**	**-2.131.234**	**-2.198.902**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-291.090	0	-289.500	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-2.609.768	-2.507.745	-2.000.055	-2.070.612	-2.131.234	-2.198.902
Programma Inkomen	**-18.300.000**	**-19.143.107**	**-19.489.964**	**-20.950.183**	**-21.952.481**	**-23.360.532**

Dekking Inkomen	**-18.300.000**	**-19.143.107**	**-19.489.964**	**-20.950.183**	**-21.952.481**	**-23.360.532**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-30.000	90.000	-220.000	-225.060	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-18.270.000	-19.233.107	-19.269.964	-20.725.123	-21.952.481	-23.360.532
Programma Armoedebestrijding	**-1.331.702**	**-1.360.151**	**-1.365.068**	**-1.396.465**	**-1.427.187**	**-1.458.585**
Dekking Armoedebestrijding	**-1.331.702**	**-1.360.151**	**-1.365.068**	**-1.396.465**	**-1.427.187**	**-1.458.585**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-1.331.702	-1.360.151	-1.365.068	-1.396.465	-1.427.187	-1.458.585
Programma Jeugdwet	**-20.248.198**	**-20.541.881**	**-20.814.819**	**-20.884.360**	**-21.343.815**	**-21.813.379**
Dekking Jeugdwet	**-20.248.198**	**-20.541.881**	**-20.814.819**	**-20.884.360**	**-21.343.815**	**-21.813.379**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-20.248.198	-20.541.881	-20.814.819	-20.884.360	-21.343.815	-21.813.379
Programma Wmo	**-11.458.872**	**-12.024.637**	**-12.287.014**	**-12.569.615**	**-12.846.146**	**-13.128.762**
Dekking Wmo	**-11.458.872**	**-12.024.637**	**-12.287.014**	**-12.569.615**	**-12.846.146**	**-13.128.762**
Gemeentelijke bijdragen structureel	-11.458.872	-12.024.637	-12.287.014	-12.569.615	-12.846.146	-13.128.762
Bedrijfsvoering	**-7.401.296**	**-7.752.097**	**-8.372.736**	**-8.652.015**	**-8.890.956**	**-9.255.579**
Dekking Bedrijfsvoering	**-7.401.296**	**-7.752.097**	**-8.372.736**	**-8.652.015**	**-8.890.956**	**-9.255.579**
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-67.090	0	-192.045	-90.969	0	0
Gemeentelijke bijdragen structureel	-7.334.206	-7.752.097	-8.180.691	-8.561.046	-8.890.956	-9.255.579

De onderverdeling naar taakvelden voor bedrijfsvoering is te vinden in de bijlagen:
Bedrijfsvoeringslasten naar taakveld

Bedrijfsvoeringslasten naar taakveld

Taakveld	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
De Dienst	**12.425.335**	**12.839.790**	**13.194.383**	**13.735.494**
0.4 Overhead	5.441.513	5.623.019	5.778.309	6.015.280
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	273.404	282.524	290.326	302.233
6.21 Toegang en eerste-lijnsvoorzieningen Wmo	7.326	7.571	7.780	8.099
6.3 Inkomensregelingen	2.798.892	2.892.251	2.972.126	3.094.015
6.4 Begeleide participatie	887.830	917.444	942.781	981.445
6.5 Arbeidsparticipatie	652.783	674.557	693.186	721.614
6.60 Hulpmiddelen	235.003	242.842	249.548	259.782
6.711 Huishoudelijke hulp	565.679	584.548	600.691	625.326
6.712 Begeleiding	269.993	278.998	286.703	298.461
6.713 Dagbesteding	123.444	127.561	131.084	136.460
6.791 PGB Wmo	31.068	32.105	32.991	34.344
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	103.545	106.998	109.953	114.463
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	634.541	655.706	673.815	701.448
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	17.232	17.806	18.298	19.049
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	371.729	384.128	394.736	410.925
6.792 PGB Jeugd	11.353	11.732	12.056	12.550

Taakveld	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Gemeente Harlingen	**3.408.056**	**3.521.735**	**3.618.995**	**3.767.408**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	111.279	114.991	118.166	123.012

Taakveld	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.21 Toegang en eerste-lijnsvoorzieningen Wmo	3.632	3.753	3.857	4.015
6.3 Inkomensregelingen	1.395.921	1.442.483	1.482.320	1.543.110
6.4 Begeleide participatie	257.491	266.080	273.428	284.641
6.5 Arbeidsparticipatie	210.789	217.820	223.836	233.015
6.60 Hulpmiddelen	134.869	139.368	143.217	149.090
6.711 Huishoudelijke hulp	307.185	317.431	326.198	339.575
6.712 Begeleiding	160.535	165.890	170.471	177.462
6.713 Dagbesteding	59.405	61.386	63.082	65.669
6.791 PGB Wmo	15.477	15.994	16.435	17.109
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	50.651	52.341	53.786	55.992
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	436.861	451.433	463.900	482.925
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	11.878	12.274	12.613	13.130
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	248.082	256.357	263.437	274.240
6.792 PGB Jeugd	4.001	4.134	4.249	4.423

Taakveld	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Gemeente Terschelling	**511.976**	**529.056**	**543.666**	**565.963**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.674	5.863	6.025	6.272
6.21 Toegang en eerste-lijnsvoorzieningen Wmo	777	803	826	859
6.3 Inkomensregelingen	157.993	163.263	167.772	174.653
6.4 Begeleide participatie	38.984	40.285	41.397	43.095
6.5 Arbeidsparticipatie	27.874	28.803	29.599	30.813
6.60 Hulpmiddelen	37.490	38.741	39.810	41.443
6.711 Huishoudelijke hulp	66.738	68.964	70.868	73.775
6.712 Begeleiding	35.611	36.799	37.815	39.366

6.713 Dagbesteding	8.587	8.874	9.119	9.493
6.791 PGB Wmo	3.680	3.803	3.908	4.068
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	27.067	27.970	28.742	29.921
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	74.064	76.535	78.649	81.874
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	724	749	769	801
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	26.236	27.111	27.860	29.002
6.792 PGB Jeugd	477	493	507	528

Taakveld	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Gemeente Vlieland	**132.566**	**136.984**	**140.769**	**146.541**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	394	407	418	435
6.21 Toegang en eerste-lijnsvoorzieningen Wmo	597	617	634	660
6.3 Inkomensregelingen	45.222	46.730	48.021	49.990
6.4 Begeleide participatie	9.664	9.986	10.262	10.683
6.5 Arbeidsparticipatie	7.582	7.834	8.051	8.381
6.60 Hulpmiddelen	11.714	12.105	12.439	12.949
6.711 Huishoudelijke hulp	14.325	14.802	15.211	15.835
6.712 Begeleiding	3.324	3.435	3.530	3.674
6.713 Dagbesteding	1.344	1.388	1.427	1.485
6.791 PGB Wmo	338	349	359	374
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	7.601	7.854	8.071	8.402
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	18.917	19.548	20.088	20.912
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	188	194	199	207
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	4.356	4.502	4.626	4.816
6.792 PGB Jeugd	7.000	7.233	7.433	7.738

Taakveld	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Gemeente Waadhoeke	**8.372.737**	**8.652.015**	**8.890.956**	**9.255.579**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	227.737	235.334	241.833	251.750
6.21 Toegang en eerste-lijnsvoorzieningen Wmo	9.994	10.328	10.613	11.048
6.3 Inkomensregelingen	3.277.388	3.386.708	3.480.238	3.622.964
6.4 Begeleide participatie	639.752	661.091	679.348	707.209
6.5 Arbeidsparticipatie	526.543	544.106	559.133	582.063
6.60 Hulpmiddelen	297.403	307.323	315.810	328.762
6.711 Huishoudelijke hulp	759.897	785.243	806.929	840.022
6.712 Begeleiding	347.868	359.472	369.399	384.548
6.713 Dagbesteding	179.183	185.160	190.273	198.077
6.791 PGB Wmo	43.461	44.910	46.151	48.043
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	192.274	198.688	204.175	212.548
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	1.131.340	1.169.076	1.201.362	1.250.631
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	31.845	32.907	33.816	35.203
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	687.594	710.529	730.152	760.096
6.792 PGB Jeugd	20.458	21.140	21.724	22.615

Berekening weerstandsvermogen

De financiële resultaten van de sociaal domein-programma's worden jaarlijks direct verrekend met de deelnemende gemeenten. Daarom is op de balans van De Dienst alleen een reserve uitvoeringslasten opgenomen. Het saldo van de reserve, ca. 5% van de totale bedrijfsvoeringslasten, wordt zo nodig gebruikt voor het opvangen van lasten voor bijvoorbeeld het kunnen uitvoeren van tijdelijke extra regelingen en het opvangen van onverwacht ziekteverzuim.

Het weerstandsvermogen bedraagt op 1 januari 2026 € 667.038. Onderstaand nemen we de onderbouwing van de weerstandscapaciteit op:

Risico's	Oorzaak	Gevolg	Beheermaatregelen	Financiële impact (a)	Kans (b)	Benodigde weerstands-capaciteit (axb)
Hoger ziekteverzuim dan verwacht	Afbouw ziekteverzuim lukt minder goed dan gewenst door blijvend hoge en soms te hoge werkdruk (door bijvoorbeeld uitvoer tijdelijke regelingen, krapte arbeidsmarkt)	Meer inhuren dan geraamd waardoor de uitvoeringskosten toenemen Financiële gevolgen. Uitgaande van 8,3% ziekteverzuim (gemiddeld verzuim 1 oktober 2024 - 1 oktober 2025), bij een streefcijfer van 5%.	Vanuit management en HR wordt extra aandacht gegeven aan verzuimpreventie en wordt extra geïnvesteerd in verzuimbegeleiding. Daarnaast zijn verschillende initiatieven ontplooid en doelstellingen geformuleerd om medewerkers te vinden en binden en het risico op onderbezetting te minimaliseren.	309.650	75%	232.238
Hogere uitvoeringskosten door uitvoer extra regelingen	Onverwachte omstandigheden (Corona, oorlog Oektraine) hebben de afgelopen jaren tot de uitvoer van extra regelingen	De uitvoer van extra regelingen vraagt om extra inzet van tijdelijke medewerkers. De afgelopen	Dit risico is beperkt beinvloedbaar. Daar waar mogelijk worden werkzaamheden zoveel	400.000	60%	240.000

Risico's	Oorzaak	Gevolg	Beheermaatregelen	Financiële impact (a)	Kans (b)	Benodigde weerstands-capaciteit (axb)
	(Tozo, Tonk, Energietoeslag, leefgeld Oekraine) geleid.	jaren heeft laten zien dat we hier gemiddeld € 400.000 op uitgeven.	mogelijk binnen de bestaande bezetting opgepakt. Als dit echter niet mogelijk is, omdat de werkdruk te hoog wordt, zullen externe medewerkers worden ingeschakeld.			
Transitievergoeding bij ontslag	De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) is per 1 januari 2020 van kracht. Bij ontslag of afloop van tijdelijke contracten kan een transitievergoeding aan de orde zijn.	De transitie vergoeding bedraagt maximaal € 81.000 per medewerker bij ontslag (afhankelijk van duur dienstverband, leeftijd en salaris). Bij afloop van tijdelijke contracten gaat het vaak over een half tot heel maandsalaris.	Ook dit risico is beperkt te sturen. Een goede HR cyclus is ingericht en er wordt volop ingezet op het binden en inspireren van medewerkers. Hoewel dit gelukkig weinig voorkomt, kan echter niet altijd worden voorkomen dat soms ook afscheid van een medewerker wordt genomen.	162.000	40%	64.800
Onderhoud gebouw	Het Rijk heeft zich ten doel gesteld om tot 2030 een CO2-reductie van 55% te realiseren. Als overheidsorganisatie willen wij ons steentje bijdragen.	Dit kan betekenen dat we extra moeten investeren in duurzame oplossingen voor ons kantoor. Te denken valt aan alternatieve energiebronnen, vervanging van (een deel) van de huidige installaties. Dit kan dus extra	Bij investeringen wordt een afweging gemaakt hoe om te gaan met duurzaamheid. Verder zal steeds een afweging gemaakt worden tussen het naleven van de visie op verduurzamen en de kosten die daarmee gepaard gaan.	75.000	40%	30.000

Risico's	Oorzaak	Gevolg	Beheermaatregelen	Financiële impact (a)	Kans (b)	Benodigde weerstands-capaciteit (axb)
		of hoge(re) investeringskosten met zich meebrengen. We schatten het risico op € 75.000 en de kans dat dit zich voordoet 40%.				
Melding datalek	De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) schrijft voor dat organisaties waar zich een ernstig datalek voordoet dit binnen 72 uur melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Een datalek wordt als ernstig gezien als het leidt tot een aanzienlijke (kans op) ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens.	Indien een datalek niet (tijdig) wordt gemeld, dan kan de AP een boete opleggen tot maximaal € 10 miljoen euro of 2% van de omzet.	Doorlopend wordt aandacht besteed aan de bewustwording wat betreft het melden van datalekken. Ondanks alle maatregelen is het echter niet ondenkbaar dat er een lek kan ontstaan. In geval dit gebeurt, zullen we dit conform de vereisten melden. Het kan echter voorkomen dat er onbewust is gelekt. Bij onbewust lekken is de termijn van 72 uur kort en bij een te late aangifte kan er dus een boete worden opgelegd. De kans dat dit zich voordoet, is klein.	10.000.000	1%	100.000
Totaal						**667.038**

Beleidsindicatoren

In het BBV is voorgeschreven dat gemeenten beleidsindicatoren opnemen in de begroting bij de programma's. Doel hiervan is om de begroting toegankelijker te maken voor raadsleden die niet met financiën zijn belast en om een betere onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeentebegrotingen mogelijk maken.

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2026
De Dienst		
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners	1,55
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	1,55
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	179
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	7,7%
5. Overhead	% van totale lasten	5,7%
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	205
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	338
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,9%
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	664

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2026
Gemeente Harlingen		
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	275
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	434
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,9%
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	783

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2026
Gemeente Terschelling		
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	37
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	93
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	11%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,0%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,0%
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	559
Gemeente Vlieland		
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	58
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	94
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,0%
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	616
Gemeente Waadhoeke		
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	203
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	342
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,5%
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	635

Begrippenlijst

Arbeidsparticipatie omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals scholing, werkervaringsplaatsen en leer/werk trajecten.

Begeleiding Wmo betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan individuele begeleiding.

Beschermd wonen betreft een regeling voor het niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek (uitvoering verloopt via gemeenten en Sociaal Domein Fryslan).

Bijzondere bijstand is een financiële ondersteuning voor noodzakelijke, bijzondere kosten die je zelf niet kunt betalen. Het gaat om kosten die onverwacht zijn en niet via andere regelingen of verzekeringen vergoed worden.

Dagbesteding Wmo betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan dagbesteding/ dagactiviteiten.

Geëscaleerde zorg 18- betreft maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienst-verleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvang voorzieningen verblijven zoals, kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering, voogdij en onder-toezichtstellingen.

Gesloten plaatsing is een vorm van jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ of machtiging Wvggz.

Huishoudelijke hulp betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. In dit geval huishoudelijke ondersteuning.

Inkomensregelingen zijn alle inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004. Waaronder tevens bijzondere bijstand en AV-Frieso.

IOAW is een inkomensvoorziening die bedoeld is voor mensen die na hun 50e werkloos zijn geworden en langer dan 3 maanden een werkloosheidsuitkering hebben gehad.

IOAZ is een inkomensvoorziening die bedoeld is voor inwoners boven de 55 jaar met een eigen bedrijf die onvoldoende inkomsten genereren om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

Jeugdwet is de Nederlandse wet die sinds 2015 regelt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor alle vormen van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Het is een stelselwet die bepaalt hoe ondersteuning, zorg en bescherming voor kinderen, jongeren en hun ouders wordt georganiseerd en gefinancierd.

Kansrijk (Participatie) In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 80 tot 100 procent. Deze categorie kan vrij snel uitstromen naar regulier werk en heeft daarbij vaak alleen lichte ondersteuning nodig, zoals sollicitatietraining.

Maatwerkdienstverlening 18- betreft vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder o.a. begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, pleegzorg en verblijf.

Maatwerkvoorzieningen Wmo betreft materiële voorzieningen die op basis van een beschikking verstrekt worden (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) aan mensen met fysieke beperkingen om zelfstandig te kunnen functioneren. Onderdeel van maatwerkvoorziening is ook collectief vervoer.

Overige maatwerkarrangementen Wmo worden op deze categorie verantwoord als ze niet kunnen worden toebedeeld aan huishoudelijke hulp, begeleiding of dagbesteding.

Participatiewet is ingevoerd met ingang van 1 januari 2015 en vervangt het voorgaande stelsel van Wet Werk en Bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong.

Participatiewet in balans is een herziening van de Participatiewet die inzet op vertrouwen, eenvoud en maatwerk, zodat uitkeringsgerechtigden meer zekerheid krijgen en professionals meer ruimte om hen goed te ondersteunen.

Perspectiefrijk (Participatie) deze categorie betreft inwoners met een loonwaarde van 40 tot 80 procent. Deze groep heeft veel ondersteuning nodig, vaak voor langere periode, bij het uitvoeren van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan het opdoen van arbeidsritme.

Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.

Samenkracht en burgerparticipatie bevat de nieuwe Wet Inburgering die per 1 januari 2022 van kracht is, kosten van kinderopvang SMI en kosten met betrekking tot de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.

Taakvelden zijn beleidsgebieden waarin gemeenten hun uitgaven en inkomsten indelen en verantwoorden.

Van waarde (Participatie) In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 0 tot 40 procent. Zij zijn op dit moment niet in staat om te werken, maar zijn wel van waarde. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of (arbeidsmatige) dagbesteding.

Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015) is een Nederlandse wet die gemeenten verplicht om inwoners te ondersteunen zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving.

WSW en beschut werk (Begeleide participatie) omvat voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken en dagbesteding. Ook de directe werkzaamheden van de casemanagers gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie worden tot dit taakveld gerekend.

Afkortingenlijst

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZF	Bureau Zelfstandigen Fryslân
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CER	Compensatieregeling Eigen Risico
CPI	Consumentenprijsindex
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GI	Gecertificeerde Instelling
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HRM	Human Resource Management
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
IVB	Inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage
JB en JR	Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
LKS	Loonkostensubsidie
NWF	Noardwest Fryslân
PGB	Persoonsgebonden budget
PIA	Participatie, Inkomen en Armoedebestrijding
PW	Participatiewet
ROOO	Regeling opvang ontheemden Oekraïne
SDF	Sociaal Domein Fryslân

SJH	Specialistische Jeugdhulp
SMI	Sociaal medische indicatie
SVB	Sociale Verzekeringsbank
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Wmebv	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet Open Overheid
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet